

Årsredovisning 2021

Produktion

Innehåll: Region Västerbotten
Grafisk form: Pondus Kommunikation
Foto: Jan Alfredsson, Per Strömbro,
Mattias Andersson, Johan Gunséus,
Jonas Westling, Klas Sjöberg, Victoria Bertilsson
Tryck: Kommunikationsstaben service, Umeå, 2022

regionvasterbotten.se

Innehåll

4 Peter Olofsson har ordet

5 Ytterligare ett år präglad av pandemin

6 Inledning

7 Västerbotten och dess invånare

10 En vanlig dag i regionen

14 Nedslag i verksamheten

16 Forskning och utveckling

18 Sammanfattning

22 Förvaltningsberättelse

23 Översikt över verksamhetens utveckling

23 Den regionala koncernen

29 Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

31 Väsentliga personalförhållanden

34 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

36 Händelser av väsentlig betydelse

41 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

41 Uppföljning av fullmäktiges mål

41 Hållbart samhälle

44 God och jämlik hälso- och sjukvård

48 Jämlik och attraktiv region

52 Finansiella mål

52 God ekonomisk hushållning

53 Uppföljning av regionfullmäktiges uppdrag

53 Uppföljning av intern kontroll

53 Balanskravsresultat

54 Förväntad utveckling

58 Driftredovisning

62 Investeringsredovisning

64 Resultat- och balansräkningar med noter

72 Redovisningsprinciper

75 Revisionsberättelse

78 Bilagor

78 Bilaga 1: Budgetomfördelningar 2021

79 Bilaga 2: Medelsförvaltning

80 Bilaga 3: Vårdproduktion

82 Bilaga 4: Uppföljning av nämndernas indikatorer

96 Bilaga 5: Intern kontroll

Peter Olofsson har ordet

2021 var året då hela Sverige vände sina blickar mot oss i norra Sverige. Företagsetableringar och investeringar i miljardklassen inom den gröna omställningen tog ordentlig fart. Samtidigt har 2021 varit ännu ett pandemiår som präglat verksamheterna på olika sätt. Smittspridning och restriktioner har varierat under året, vilket inneburit utmaningar men också lett till nya kreativa lösningar.

Ytterligare ett år präglat av pandemin

2021 har fortsatt präglats av pandemin och dess följder. Vi fortsatte att ställa om i stället för att ställa in. Verksamheten har haft fokus på att minska smittspridningen, vårda patienter och samtidigt genomföra ett omfattande vaccinationsarbete. Även detta år har det gjorts enorma insatser av alla medarbetare, som exempel kan vi nämna att Västerbotten under 2021 haft landets högsta vaccinationsgrad samt att invånarnas förtroende för hälso- och sjukvården legat bland de högre i landet. Jag vill än en gång rikta ett stort tack till alla medarbetare för ert arbete.

Vi har även under året sett vilken enorm utveckling som sker inom länets näringsliv och då inte bara genom batterifabriken i Skellefteå utan också inom industrin i stora delar av länet. Vi kan nu säga att norra Sverige är platsen där den gröna industrin och de nya jobben växer fram. Det är hög tid att belysa betydelsen av en aktiv regionalpolitik för ökade skatteintäkter och en tryggare välfärd. All heder till de som aktivt jobbat med att sätta Västerbotten på kartan.

Det har beslutats om en rad viktiga strategiarbeten, däribland den regionala livsmedelsstrategin Mer mat från Västerbotten. En livsmedelsstrategi som ska bidra till en ökad och hållbar produktion av mat och som kan leda till fler jobb och hållbar tillväxt. Vi har också publicerat en vitbok om hur Sverige kan systematisera och finansiera nya avancerade terapier och nya innovativa läkemedel för sällsynta och svåra sjukdomar. Den har fått stor uppmärksamhet nationellt.

Ett tydligt fokus har legat på att stärka god och nära vård, i nära samverkan med kommunerna. I oktober togs första spadtaget för nya länken vid Lycksele lasarett och i november fattades beslut om investeringar för 825 miljoner kronor vid Skellefteå lasarett. Vårt fokus är ständigt att utveckla och stärka länets hälso- och sjukvård.

Vi lämnar 2021 med ett positivt ekonomiskt resultat, närmare 1,4 miljarder kronor. Rensar vi resultatet från vissa finansposter får vi ett verk-

samhetsresultat på 476 miljoner kronor. Både intäkter och kostnader visar på en återhämtning efter fjolårets inbromsning. Här spelar riktade och generella statsbidrag kopplade till pandemin stor roll samt en större minuspost i form av engångskostnad för ändrade pensionsprognoser på 326 miljoner kronor. Trots det positiva resultatet är det viktigt att vi fortsätter arbeta med utmaningar i ekonomin. Utvecklingen i vården går allt fortare, vi blir fler och äldre och får samtidigt nya, bättre men också dyrare mediciner. Det är mycket positivt att vi kan leva längre och få friskare liv. Men det är en stor utmaning att kunna finansiera hälso- och sjukvården när utvecklingen går fortare än vad skatteunderlaget ökar.

Pandemin har inom många områden varit utmanande och kommer att sätta sina spår i många av våra verksamheter framöver med bland annat uppskjuten vård. Här ser vi utmaningar med kompetensförsörjning inom flera områden. Inte minst bristen på specialister är fortsatt märkbar inom alla förvaltningar. De stora investeringarna i industri och infrastruktur i länet och i angränsande regioner utmanar kompetensförsörjningen ytterligare, men kan samtidigt innebära möjligheter att locka personer att flytta till regionen.

Trots att utmaningen är stor så kan vi nu ta oss an den i ett Västerbotten som växer och där befolkningsutvecklingen ser positiv ut. När fler flyttar in ges ökade möjligheter att rekrytera fler personer till våra verksamheter.

Peter Olofsson (S)
Regionstyrelsens ordförande

Inledning

Västerbottens län är landets näst största län med en yta något större än en åttondel av Sveriges totala landareal. Här bor drygt 274 301 personer fördelade på 15 kommuner. Sex av dem hör till landets tio minsta kommuner. En av dem, Bjurholm, är minst i landet med strax under 2 400 invånare.

Västerbotten och dess invånare

Med 40 mil från fjäll till kust och i genomsnitt fem invånare per kvadratkilometer präglas Västerbottens län av glesbygd och långa avstånd. Som jämförelse bor i genomsnitt 25 invånare per kvadratkilometer i riket. Befolkningen i länet ökar och då framför allt i Skellefteå, men även i Umeå, Vindeln och Vännäs har befolkningen ökat något mellan 2020 och 2021.

Befolkningen i Västerbotten är förhållandevis ung med en medelålder på 43 år bland kvinnor och 41 år bland män. Det är den nionde lägsta medelåldern i Sverige bland både kvinnor och män. Åldersstrukturen i länet varierar; i Umeå som har många studenter är medelåldern 39 år medan den är över 47 år i Sorsele, Dorotea och Åsele. Försörjningskvoten för äldre belyser förhållandet mellan personer i arbetsför ålder jämfört med personer 65 år och äldre. Ett lägre värde är bättre än ett högre. Västerbotten har 7:e lägsta försörjningskvoten i riket, 38, samtidigt som Bjurholm har 62, Åsele 64 och Dorotea 67. Det betyder att 64 av 164 Åselebor är äldre än 65 år medan det i länet i stort är 38 av 138 invånare som är 65 år eller äldre.

Västerbotten har en generellt god arbetsmarknad med en jämförelsevis låg arbetslöshet. I november 2021 var 5 procent av befolkningen 16–74 år arbetslösa och i riket som helhet var den andelen 7,2 procent. Jämfört med samma månad år 2020 är det en minskning med 1,5 procent. Arbetslösheten är högre bland män jämfört med kvinnor. Under 2020 påverkade pandemin arbetsmarknaden negativt, vilket ledde till fler varsel och en tydlig ökning av arbetslösheten under våren och sommaren 2020. Under andra och tredje kvartalet 2021 har dock antalet arbetssökande minskat, och antalet lediga platser hos Arbetsförmedlingen ökat. Jämfört med övriga län har Västerbottens arbetsmarknad klarat pandemin

bra. De stora investeringarna i industri och infrastruktur i länet och i angränsande regioner ger ytterligare utmaningar för kompetensförsörjningen, men kan samtidigt innebära möjligheter att locka personer att flytta till regionen.

Precis som i resten av riket, är arbetsmarknaden i länet könsuppdelad, där framför allt kvinnor är verksamma i vård- och omsorgsyrken medan män arbetar i fler branscher. Män driver företag i större utsträckning än kvinnor och tar som grupp emot mer stöd från det företagsfrämjande systemet än kvinnor. Även om andelen medel som beviljas till företag med kvinnor som företagsledare ökar, så sker det i små steg. I Umeå och Skellefteå samt i fjällkommunerna är andelen tjänsteföretag hög, medan industri, jordbruk och skogsbruk är vanligare i städernas kranskommuner.

Sjukpenningtalet har de senaste åren gått från att vara högre än riket till att 2021 ligga på samma nivå som riket. För kvinnor är sjukpenningtalet högre både i Västerbotten och i riket.

Det är stora skillnader bland länets kommuner i utbildningslängd. När det gäller eftergymnasial utbildning är det endast kvinnorna och männen i Umeå som har en högre andel än rikssnittet. I länets samtliga kommuner är andelen med lång utbildning högre bland kvinnorna än bland männen. Flickor och pojkar väljer i stor utsträckning olika gymnasieprogram och könsskillnaderna är störst i yrkesförberedande program. Andelen av befolkningen i åldrarna 25–64 år med eftergymnasial utbildning i Västerbotten är 53 procent för kvinnor och 38 procent för män i jämförelse med rikssnittet på 51 för kvinnor och 38 procent för män.

Tillit till andra människor är högre bland länets befolkning än rikssnittet på 73 procent för kvinnorna och 71 procent för männen. Andelen som anger att de i allmänhet litar på andra människor är 80 procent för kvinnor och 77 procent för män.

Andelen som anger rädsla för att gå ut på grund av rädsla för att bli överfallen, rånad eller ofredad är lägre bland både kvinnor och män i länet jämfört med rikssnittet. I riket anger 44 procent av kvin-

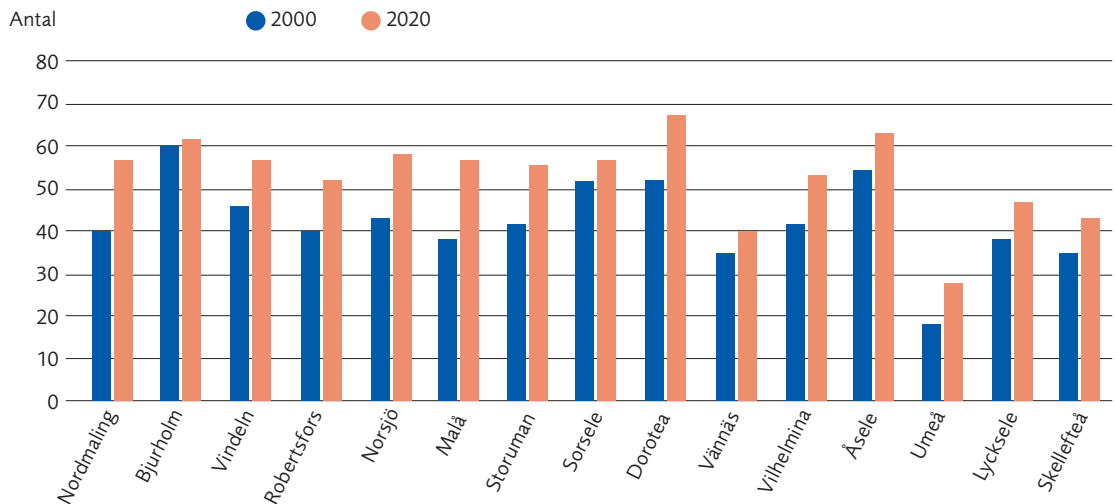
”

Tilliten till andra människor är hög i Västerbotten. 80 procent av kvinnorna och 77 procent av männen litar på andra.

Försörjningskvot från äldre

Diagrammet visar förhållandet mellan personer i pensionsålder per 100 personer i arbetsför ålder per kommun i Västerbotten. Måttet visar i antal hur många personer i pensionsålder (65+) det finns i relation till den arbetsföra befolkningen (20–64 år). I beräkningen tas ingen hänsyn till om antalet personer i arbetsför ålder arbetar eller inte.

norna och 13 procent av männen att de är rädda för att gå ut. Det är stora skillnader mellan kvinnor och män även i Västerbotten där 34 procent av kvinnorna och 6 procent av männen anger att de är rädda för att gå ut.

I europeiska jämförelser tillhör Västerbotten en av de regionerna med högst innovationskraft i Europa.

Den högsta nivån av social utveckling i hela EU återfinns i makroregionen övre Norrland där Västerbotten ingår tillsammans med Norrbotten. Det europeiska sociala utvecklingsindexet, European Social Progress Index, mäter samhällsutveckling och livskvalité och är ett komplement till den ekonomiska utvecklingen som mäts via bruttonationalprodukten. Övre Norrland placerade sig redan 2016 på en förstaplats vad gäller social utveckling – en plats som regionen alltså behåller även i mätningen 2020. De sociala framstegen varierar stort mellan EU:s medlemsländer. Regionen presterar bäst i att erbjuda sina medborgare avancerad utbildning, vatten och sanitet medan personliga rättigheter samt hälsa och välmående ligger på samma nivå som jämförbara regioner.

Hälsoläget i Västerbotten

En god folkhälsa innebär ett så gott hälsoläge som möjligt i hela befolkningen och att skillnaderna mellan de som har det sämst och de som har det bäst är små. Västerbottningarnas hälsovanor är i stort sett goda. Hälsovanorna har inte förbättrats under det senaste året. Medellivslängden har ökat marginellt för både kvinnor och män. För kvinnor ligger Västerbotten strax under rikets medelvärde.

Andelen kvinnor och män som skattar sin hälsa som god eller mycket god är något lägre än riket

och män skattar sin hälsa som något bättre än kvinnor. Andelen kvinnor och män som upplever lätta eller svåra besvär av oro eller ångest är på samma nivå som riket. Fler kvinnor än män, både i riket och i länet, upplever besvär av oro eller ångest. Färre kvinnor i länet än i riket upplever dessa besvär medan män gör det i större utsträckning än män i riket. Män och kvinnor i Västerbotten har en högre andel av riskabelt bruk av alkohol än i riket, andelen med riskabelt bruk har ökat något bland män från 2020 till 2021.

Andelen vaccinerade mot mässling, påssjuka och röda hund är i stort sett oförändrad från föregående mätning. Endast 35 procent av 19-åringarna har tänder helt fria från fyllningar.

Hälsoläget är bättre hos befolkningen längs kusten än i inlandet. Det kan till stor del förklaras med att inlandsborna är äldre men kan även bero på faktorer som utbildning och socioekonomi. Skillnaderna inom kommunerna är större än mellan kommunerna.

Enligt Hälsa- och sjukvårdsbarometern som under 2021 mätt invånarnas uppfattning om vården har 72 procent av västerbottningarna högt förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Det är högre än riksnittet på 69 procent men en minskning från förra årets toppnotering på 76 procent då förtroendet för hälso- och sjukvården ökade i hela riket vilket bedöms vara en effekt av pandemin. Effekten finns kvar till viss del men resultaten når inte upp till samma nivåer som förra året.

Undersökningen visar också att hela 76 procent av västerbottningarna har ett högt förtroende för hur hälso- och sjukvården hanterat coronapandemin i regionen. Det kan jämföras med snittvärdet för alla regioner på 69 procent.

Hälsoläget under 2021 har präglats av corona-

Indikator – värde 2021				
	Kvinnor Västerbotten Andel (%)	Män Västerbotten Andel (%)	Kvinnor Riket Andel (%)	Män Riket Andel (%)
Andel som uppger att de har god eller mycket god hälsa	67	72	71	75
Nedsatt psykiskt välbefinnande (Invånare 16–84 år som besvärats av ångslan, oro eller ångest)	47	34	49	33
Riskkonsumtion av alkohol	14	21	12	19
Andel personer som uppger att de litar på andra människor	80	77	73	71
Andel personer som avstår från att gå ut ensam	34	6	44	13

pandemin. Pandemin har inneburit konsekvenser för hela samhället. Hälsoläget påverkas både direkt via insjuknande i covid-19 och indirekt via de restriktioner som satts in för att minska spridningen. Fler män än kvinnor har dött eller vårdats inom intensivvården. Samtidigt visar internationella studier att kvinnor i högre grad än män rapporterar negativa effekter som stress, ångest och depression på grund av restriktionerna.

Pandemin har inneburit stora förändringar i hur vi lever och arbetar. Risken för smitta har även påverkat sociala och samhälleliga nätverk och levnadsvanor som kan få konsekvenser för folkhälsan på lång sikt. Den har slagit hårt mot grupper som redan har en svag koppling till arbetsmarknaden. Inom den kvinnodominerade

offentliga sektorn har arbetsbördan varit mycket stor. Kvinnor har även i högre utsträckning än män förlorat inkomster på grund av att de varit hemma med symtom eller för vård av sjuka barn. Isolering i hemmet i samband med att många tvingats stanna hemma innebär en ökad risk för våld i nära relationer där kvinnor och barn är särskilt utsatta.

Undersökningar i Västra Götaland pekar på mindre aktivitet, färre sociala relationer, mer rastlöshet, mindre meningsfullhet och mer stillasittande i våra liv. En viss försämring har skett när det gäller psykiskt välbefinnandet och psykisk hälsa men den allmänna hälsan har inte påverkats nämnvärt trots ensamhet och isolering. Bland de äldre har den allmänna hälsan snarare förbättrats.

En vanlig dag i regionen

32

personer får stöd vid ohälsosamma levnadsvanor, kvinnor 47 % och män 53 %.

5

personer som är 40, 50 eller 60 år får en hälsoundersökning (VHU), kvinnor 51 % och män 49 %.

154 666

kilowattimmar förbrukas i regionens lokaler per dygn, exklusive värme.

427

personer besöker arbetsterapeut eller sjukgymnast i primärvården, kvinnor 63 % och män 37 %.

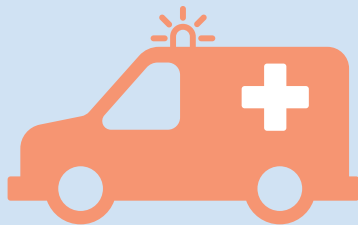

287

personer besöker arbetsterapeut eller sjukgymnast i specialiserad sjukhusvård, kvinnor 57 % och män 43 %.

561

personer åker sjukresa.

87

personer transporteras med ambulans.

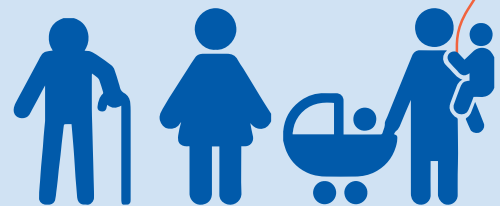

723

personer är inlagda på sjukhus eller sjukstuga, kvinnor 53 % och män 47 %.

687

personer besöker psykiatrin, kvinnor 60 % och män 40 %.

1 071

personer i alla åldrar besöker folktandvården.

36 841

laboratorieanalyser görs.

140

personer opereras i öppenvård eller slutenvård, kvinnor 52 % och män 48 %.

73

personer ger blod, kvinnor 43 % och män 57 %.

3 358

personer åker med regiontrafiken.

4 151

personer besöker läkare eller distriktssköterska i primärvården, kvinnor 52 % och män 48 %.

2 216

personer besöker läkare eller sjuksköterska inom specialiserad sjukhusvård, kvinnor 52 % och män 48 %.

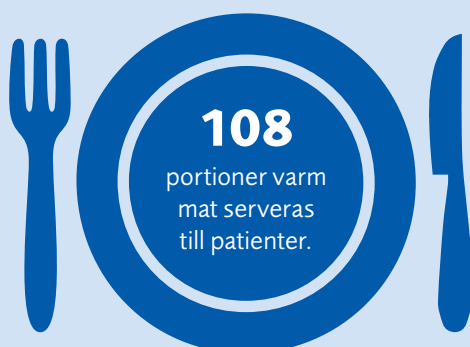
765 personer undersöks med röntgen, kvinnor 53 % och män 47 %.

247 personer besöker ett regionalt kulturevenemang.

962

ärenden kommer in via 1177 Vårdguidens e-tjänster.

108

portioner varm mat serveras till patienter.

9 935

besök görs på 1177.se.

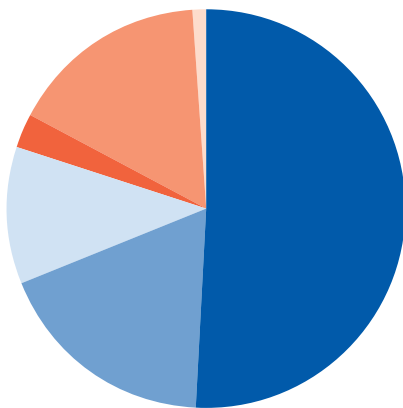

Så här används pengarna

Region Västerbottens verksamhet finansieras i huvudsak med skatter och statsbidrag. Den största delen av inkomsterna (51 procent) kommer från den skatt på 11,35 kronor som invånarna i Västerbotten betalade per hundralapp 2021. Organisationens näst största intäkt är generella statsbidrag (18 procent). Staten ger både generella och riktade statsbidrag till regioner och kommuner.

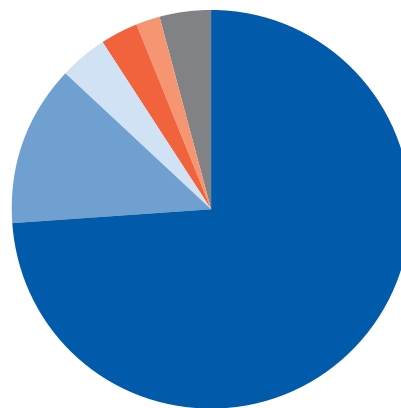
Den vård som Region Västerbotten säljer till andra regioner står också för en relativt stor del (11 procent) medan 3 procent kommer från de avgifter som patienten själv betalar.

Den största delen av pengarna går till sjukhusvård (74 procent), primärvård (13 procent), tandvård (4 procent) och regional utveckling (3 procent). Den största kostnaden är löner och avgifter för regionens medarbetare vilket motsvarar drygt 60 procent av kostnaderna.

- Skatteintäkter 51 %
- Generella statliga bidrag 18 %
- Försäljning sjukvård och tandvård 11 %
- Patient- och tandvårdsavgifter 3 %
- Övriga intäkter 16 %
- Finansiella intäkter 1 %

Intäkter* 13 232 miljoner kronor

- Sjukhusvård 74 %
- Primärvård 13 %
- Tandvård 4 %
- Regional utveckling 3 %
- Kollektivtrafik 2 %
- Övriga nämnder och pensionskostnad 4 %

Kostnader* 13 074 miljoner kronor

* Budget 2021

Nedslag i verksamheten

Mer mat från Västerbotten

Det är namnet på Västerbottens första regionala livsmedelsstrategi som tagits fram av Region Västerbotten, Länsstyrelsen och LRF. Målet med strategin som beslutades i maj är att öka efterfrågan och produktion av livsmedel i länet. Strategin beskriver nuläge, behov och vilka insatser som behövs för att nå dit. Trots att utvecklingen styrs av nationella och europeiska regelverk och stödsystem tillsammans med skatte- och handelspolitik finns det mycket som kan göras på den regionala och lokala nivån i samverkan mellan näringsliv, myndigheter och intresseorganisationer.

Stort förtroende för hälso- och sjukvården

Västerbottningarnas förtroende för hälso- och sjukvården har ökat under pandemin och är fortsatt stort. De allra flesta invånarna upplever också att de har tillgång till den vård de behöver.

Den nationella mätningen Hälso- och sjukvårdsbarometern visar att den stora ökningen av förtroende i förra årets mätning har mattats men fortsätter att ligga högre än före pandemin.

Förtroendeökningen för 2021, där 72 procent av invånarna har ett stort eller ganska stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet, kan jämföras med 66 procent 2019. Den nationella siffran för 2021 är 69 procent. Ökningen av förtroendet är nationell och troligen en effekt av pandemin.

Reviderad digitaliseringsstrategi

Digitaliseringsstrategi 2025 har tagits fram för att vara användbar och lättare kunna läsas och förstås i vården. Tanken är att strategin ska användas i vårdens utveckling av fler digitala lösningar. Revideringen bygger på dialogmöten med politiker samt medarbetare i vården. Tanken är att strategin ska revideras årligen för att synkas med den snabba utvecklingen.

Den har inga separata digitaliseringsmål utan tar avstamp i hälso- och sjukvårdens målbild 2030 där alla invånare har bästa förutsättningar att leva ett liv i god hälsa.

Unik drönarflygning i Storuman

För att undersöka hur drönare kan användas i den dagliga vården i glesbygd har ett covidtest skickats från helikopterplattan vid sjukstugan i Storuman till en villa i Gunnarn. Efter flygturen på cirka 3,5 mil togs leveransen emot och skickades tillbaka till sjukstugan.

Testflygningen ingår i projektet "Morgondagens brevduvor för god och nära vård – först på landsbygden" som startade 2019. Med vid försöket var projektledare Pia Kristiansson.

Kostnaden för drönartransporter är mycket låg i förhållande till bil eller buss. Det minskar även påverkan på miljön och sparar tid för både patienter och personal.

Trygg och tydlig vårdresa

Ett pilotprojekt för att optimera remissflödet för patienter med kronisk ländryggssmärta är en del i utvecklingsarbetet för att nå Målbild 2030.

I projektet söker man den kortaste vägen från primärvård fram till dess att patienten får hjälp i slutenvården.

Pilotprojektet är en del i det underlag som ska utmynna i en modell för flödesoptimering för hela organisationen

Medarbetare från primärvård, specialistvård samt bild- och funktionsmedicin har utifrån rättprinciperna, att göra saker på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid, stakat ut vägen för patienterna.

Ett år av vaccinering

Den 27 december 2020 kom de första vaccindoserna till länet och två dagar senare startade vaccinationen. Ett år senare är Region Västerbotten, med över en halv miljon doser, främst i landet när det gäller vaccinationstäckning.

Vaccineringen startade med särskilda boenden för äldre, äldre med hemsjukvård eller hemtjänst och personal som arbetade med dessa grupper samt medarbetare i prioriterade verksamheter inom sjukvården. Regionen följde Folkhälsomyndighetens prioritering för att skydda dem med störst risk för att bli allvarligt sjuka eller dö av covid-19.

Sedan prioriterades personer äldre än 70 år, personal inom vård och omsorg samt personer med ökad risk att bli allvarligt sjuka.

När vaccinationen i februari och mars började omfatta allt fler skedde det på både hälsocentraler, sjukstugor och

de två vaccinationsmottagningarna, på Skellefteå Kraft arena och Nolia i Umeå. Under våren, sommaren och hösten skalades vaccinationen successivt upp för att gälla alla över 12 år. Från december erbjuds också dos tre till allt fler grupper.

Ny visseblåstjänst

I slutet av året beslutade regionsstyrelsen att regionen ska starta en visseblåstjänst. Den nya tjänsten är ytterligare en byggsten för att skapa ett tryggt och öppet klimat på alla arbetsplatser i regionen.

Genom tjänsten kommer alla anställda, och andra med insyn i regionens verksamhet, att kunna påtala allvarliga missförhållanden. Visseblåstjänsten införs i början av 2022, så snart som ett digitalt stöd finns på plats.

Läkare på distans

För sjukstugorna i Malå och Sorsele samt för särskilda boenden och hemsjukvård på tre andra orter i södra Lappland sköts läkarkontakterna på distans.

Läkarna Angélique Robert i Lund och Michael Roslin i Flen kopplar upp sig digitalt för att möta patienter i Västerbottens inland.

Med stöd från projektet Västerbotten utan gränser, en modell för digital nära vård och hållbar kompetensförsörjning, har man anställt digitala läkare på sjukstugorna för de arbetsuppgifter som kan lösas på distans.

Dialog i Skellefteå

Lokaler, arbetsmiljö och kompetensförsörjning var i fokus när ledning och medarbetare möttes för att diskutera läget i Skellefteå.

I regionens investeringsplan för fastigheter fram till 2026 är Skellefteå

i fokus med en beslutad investeringsram på drygt 800 miljoner kronor och till 2032 planeras investeringar på 2,3 miljarder kronor. Planer som omfattar att riva äldre delar och bygga flera nya sjukhusbyggnader. Under 2021 har regionen investerat 120 miljoner kronor och renoverat bland annat tak och olika försörjningssystem.

Samtidigt finns utmaningar kring rekrytering i en stad som expanderar kraftigt. Industri- och företagsetableringar ökar konkurrensen vilket gör det än viktigare att regionen stärker sin position som en attraktiv arbetsgivare. Men lika viktigt som att rekrytera är att behålla och utveckla medarbetare och erbjuda en god arbetsmiljö.

Byggstart i Lycksele

Den 11 oktober togs det första symboliska spadtaget i den omfattande om- och nybyggnationen på Lycksele lasarett. På plats fanns bland andra Lyckseles kommunalråd, sjukhuschefer, media och entreprenörer.

Som ett steg i den fortsatta utvecklingen kommer en ny byggnad som ger labb, röntgen och teknik nya och mer ändamålsenliga lokaler. Byggnaden blir också en transportlänk mellan akuten och vårdavdelningarna. Bygget är en del av sjukhusplanen "Lycksele 2030" som bland annat innebär att vårdavdelningarna på sikt ska flyttas till byggnader där gamla geriatriken tidigare låg.

Ombyggnationen är den största sedan lasarettet invigdes i början 1960-talet och beräknas vara klar hösten 2023 och kosta 132 miljoner kronor.

Gemensam flygkoordinering

Den 15 november startade flygkoordineringscentralen för Svenskt Ambulansflyg i Umeå med erfarna sjuksköterskor och kvalificerad operativ personal. De ska dygnet runt se till att patienter i behov av flygtransport får bästa möjliga vård på sjukhus runt om i Sverige vilket minskar både kostnader och belastning på miljön.

Från centralens nybyggda lokaler på universitetssjukhuset i Umeå prioriteras och samordnas uppdrag från samtliga regioner. Svenskt Ambulansflyg ansvarar för den flygoperativa verksamheten och Region Västerbotten för det medicinska innehållet.

Svenskt Ambulansflyg ägs av regionerna gemensamt och svarar för alla transporter med sex nyinköpta flygplan. Verksamheten startar i Umeå och byggs på med Arlanda i Stockholm och Landvetter i Göteborg.

Digital hälsocentral

Via Hälsodigitalen kan invånare få hjälp till rätt vård där de befinner sig. Det är enkelt, sparar tid för den som söker vård och skapar bättre flöden i vården.

Här kan man dygnet runt påbörja ett vårdärende, få gratis rådgivning och när tjänsten är bemannad chatta med vårdpersonal.

Alla som är listade på en hälsocentral i Västerbotten kan logga in med BankID via mobil, dator eller surfplatta.

Forskning och utveckling

Forskning

Klinisk forskning och utbildning är jämte hälso- och sjukvård och tandvård kärnverksamheter i hälso- och sjukvårdens uppdrag. Den kliniska forskningen skapar kunskap som kan användas för framtidens behandlingar och diagnostik. För att få status som en universitetssjukvårdsenhet måste ett antal av Socialstyrelsen högt ställda miniminivåer för forskning, utbildning, utveckling och innovation vara uppfyllda. Dessa kriterier utvärderas vart fjärde år. Under året har Region Västerbottens samtliga 23 basenheter som har den statusen ansökt om att få den förnyad. Efter både intern och extern granskning får 21 av 23 basenheter sin status förnyad.

Vart tredje år utlyser regionen spjutspetsmedel för att säkra Västerbottens och Norra sjukvårdsregionens tillgång till högspecialiserad vård och välutbildade medarbetare. Pengarna går till projekt som har potential att bli, eller fortsätta vara, nationellt och internationellt konkurrenskraftiga forskningsmiljöer. Femton forskningsprojekt har i år fått spjutspetsmedel 2022–2024. Där fem projekt är inriktade på nationell högspecialiserad vård för att öka regionens konkurrenskraft.

Region Västerbotten delar ut ettåriga forskningsanslag för postdoktoral meritering för disputerade yngre forskare. Regionen stöder

även lovande yngre forskare inom klinisk och translationell forskning (när resultat från experimentell forskning överförs till vården för att ge patientnytta, eller att iakttagelser eller problem i vården ger upphov till nya forskningsidéer) genom att medfinansiera Wallenberg center för molekylär medicin.

För att ytterligare underlätta för patientnära klinisk forskning har Region Västerbotten, tillsammans med Umeå universitet infört RedCap, en webbaserad tjänst för elektronisk datainsamling i kliniska forskningsstudier. Inom den nationella strategin för Life Science samverkar Umeå universitet och Region Västerbotten inom forskningsprojektet Predict. Målet är att utveckla användningen av biobanksprover för att tidigt upptäcka sjukdom. Via blodprov går det att hitta ämnen, så kallade biomarkörer, som tidigt kan finnas hos personer med exempelvis cancer.

Genom att använda blodprover från personer som ännu inte blivit sjuka kan man förstå hur tidigt en sjukdom kan upptäckas. Predict har under året blivit internationellt uppmärksammat vid ett flertal tillfällen.

Det nationella Alf-avtalet mellan staten och regionen reglerar den ersättning som regionen får för att medverka i läkarutbildningen och finansiera klinisk forskning. Unikt för Norra sjukvårdsregionen är att läkarutbildningen sedan elva år är regionaliserad, det vill säga att läkarutbildningen

bedrivs i samtliga fyra regioner i Norra sjukvårdsregionen. Genom det nationella Alf-avtalet och motsvarande avtal för tandläkarutbildning och forskning, TUA, stödjer Region Västerbotten tillsammans med Umeå universitet varje år klinisk forskning av hög kvalitet. Under 2021 har 290 forskningsprojekt helt eller delvis finansierats på detta sätt. För att bedriva klinisk forskning behövs fungerande infrastrukturer.

- Kliniskt forskningscentrum erbjuder infrastruktur och forskningsstöd i form av olika yrkeskompetenser, anpassade lokaler och utrustning för klinisk, patientnära forskning.
- Registercentrum Norr bidrar till kunskapsstyrning genom att vara en resurs för nationella, regionala och lokala programområden, samt ett kompetensstöd för forskare som skriver ansökningar om forskningsfinansiering.
- Medicinska biblioteket bidrar med böcker, tidskrifter och andra medicinska resurser främst inom medicin, odontologi, omvårdnad, sjukgymnastik och arbetsterapi.
- Biobanken norr ansvarar för hur forskningsprovsamlingar och kliniska provsamlingar hanteras och förvaras och ger råd när avtal skrivs.

Under våren har Region Västerbotten publicerat en vitbok om hur Sverige kan systematisera och finansiera ett ordnat införande av nya avancerade terapier och nya innovativa läkemedel för sällsynta och svåra sjukdomar. Den har rönt stor uppmärksamhet nationellt.

Health technology assessment, HTA, används för att ställa samman det aktuella kunskapsläget när en metod ska införas i hälso- och sjukvården. Det omfattar även en utvärdering av nytta och risk för patienter samt en etisk och hälsoekonomisk analys. Region Västerbotten har tillsammans med Norra sjukvårdsregionförbundet tagit initiativ till att etablera en gemensam enhet som ska serva hela Norra sjukvårdsregionen med dessa analyser. Under 2022 kommer enheten att etableras och sättas i drift.

Innovation och utveckling

Region Västerbotten arbetar för att vara en innovativ och ledande samarbetspartner. I Västerbotten drivs därför innovation och utveckling i partnerskap med medarbetare, akademi och näringsliv samt med offentliga aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Innovation handlar om nya sätt att skapa värde för invånare, medarbetare, verksamheter, hela organisationen samt för våra samarbetspartners och samhället i stort.

Region Västerbotten har under 2021 framgångsrikt koordinerat eller deltagit i flera externt finansierade utvecklings- och innovationsprojekt.

Exempelvis kan nämnas de två EU Horizon 2020-projekten Crane och Tique, där innovation kopplas till förkommersiella upphandlingsformer samt det Vinnova-finansierade Västerbotten utan gränser.

I samarbete med det internationella forskningsinstitutet Nordregio, Mälardalens universitet och kommunerna Storuman, Eskilstuna och Hudinge har Region Västerbotten via Glesbygdsmedicinskt centrum, deltagit i ett projekt för att kartlägga hur pandemin påverkat äldre invånare och hur digital teknik nyttjats inom äldreomsorgen för att minska känslan av ensamhet och isolering. Regionen deltar även i ett arbete att utforska vuxna personers upplevelse av vårdmöten via video. Studien förväntas ge bakgrund och inriktning till pågående och kommande forskning och utveckling inom området digitala patientmöten.

Glesbygdsmedicinskt centrum har i samarbete med Rise översiktligt utvärderat digifysiska vårdkontakter på särskilda boenden. Syftet var att få kunskap och insikter om hur vården påverkats av att en fast läkare på distans rondar vårdtagarna. Man har tittat på kontinuitet, tillgänglighet, delaktighet, trygghet och förtroende. Resultaten var övervägande positiva både från vårdtagare, men framför allt från anhöriga som upplevde en bättre kontinuitet och tillgänglighet. Arbets sättet är nu implementerat i flera kommuner i Västerbottens inland och en systematisk vetenskaplig utvärdering planeras på dessa boenden efter cirka ett år. Regionens partnerskap med Rise och Umeå universitet förvaltas och utvecklas. Region Västerbotten har även arrangerat ett övergripande regionalt partnerskapsmöte för innovation med Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå kommun och Rise.

Digitaliseringsstrategi 2025 har tagits fram för att vara användbar och lättare kunna läsas och förstås i vården. Revideringen av den strategi som antogs 2018 bygger på dialogmöten med politiker samt medarbetare i vården. Tanken är att den ska revideras årligen för att synkroniseras med den snabba utvecklingen. Digitaliseringsstrategin har inga separata digitaliseringsmål utan tar avstamp i hälso- och sjukvårdens målbild 2030 där alla invånare har bästa förutsättningar att leva ett liv i god hälsa. Tanken är att strategin ska användas i vårdens utveckling mot fler digitala lösningar. En nödvändig förändring om resurserna ska räcka till.

”

Region Västerbottens vitbok om hur Sverige kan systematisera och finansiera avancerade terapier och läkemedel för sällsynta och svåra sjukdomar har rönt stor uppmärksamhet internationellt.

Digitalisering och medicinsk teknik

Pandemin sätter stor press på regionens arbete med att öka den digitala tillgängligheten och ge fler tillgång till digitala tjänster. Digitalisering sker kontinuerligt och är en viktig förutsättning för hälso- och sjukvårdens framtid, för välfärden och för utvecklingen i Region Västerbotten. Digitalisering är den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället och avgörande för att både kunna möta invånarnas behov och efterfrågan och leverera välfärdstjänster med minskade resurser.

Stora digitala kliv har tagits under pandemin och fortsättningsvis gäller det att vara uthålliga och accelerera ytterligare genom till exempel automation, effektiva processer samt fler tjänster som gynnar och underlättar för våra medarbetare och invånare. Region Västerbotten ligger i framkant inom telemedicin och vård på distans där en av drivkrafterna är länets långa avstånd. Regionen arbetar målmedvetet för att bibehålla vår framstående position inom forskning och utveckling, där vi bland annat bygger ett strategiskt kompetenscentrum för klinisk forskning och artificiell intelligens.

Pågående pandemi har inneburit att det digitala förändringsarbetet accelererat kraftigt inom stora delar av regionen. Men den har också medfört leveransförsening av FVIS.

Under året har 1177 Vårdguiden utvecklats kontinuerligt. Nya tjänster, som exempelvis en tydlig ingång och nav för rådgivning, har lanserats för att väva ihop funktionalitet och användbarhet och på så sätt skapa bästa möjliga nytta för länets invånare. Intresset för olika distanslösningar i vården har varit stort under året. Utveckling av såväl digitala vårdmöten som interna digitala möten har påskyndats. I hälso- och sjukvården har man efterfrågat information och utbildning för att kunna skapa digitala program inom stöd och behandling.

Två projekt i närsjukvårdsområdet Skellefteå och Norsjö som lyckats väl under året är Västerbotten utan gränser och Hälsodigitalen. I Västerbotten utan gränser har både digitala arbetssätt samt distansanställningar för medarbetare utvecklats. Hälsodigitalen är en digital ingång med funktioner för automatiserad anamnes, rådgivning och chatt som startade i oktober och som redan nyttjas flitigt av länets invånare.

Inom modellområdet södra Lappland har digitala ronder på särskilda boenden varit en aktivitet som fått stor medial uppmärksamhet.

Under året har Region Västerbotten ansökt om och fått två områden inom högspecialiserad vård; förvärvad ryggmärgsskada och primär skleroserande kolangit.

Arbetet med att ta fram en ny regional digital agenda för Västerbotten har fortsatt samtidigt som man försökt tillsätta regionala koordinatörer för koordinatör och digitalisering under 2021. Region Västerbotten är en mycket aktiv part i den digitala omställningen, inte minst i samverkan med näringslivet.

Till följd av pandemin har efterfrågan på bredbandsanslutning och behov av en bättre uppkoppling ökat, vilket medför utmaningar. Frågan om bredbandsutbyggnad är en prioriterad för Region Västerbottens påverkansarbete.

Mötesplats Digitala Västerbotten i december 2021 var ett hybridevent där det var möjligt att delta fysiskt i Skellefteå samt digitalt. Alla kommunledningar i länet var representerade.

Under året har det strategiska rådet för kommunernas gemensamma digitalisering etablerats som ett beredande organ till Kommuncheferberedningen. Rådets huvuduppgift är att ta fram och följa upp en treårig verksamhetsplan samt en årlig handlingsplan för kommunernas gemensamma digitalisering.

En ny säker regional videomötestjänst för Västerbottens femton kommuner, Örnsköldsviks kommun och regionala utvecklingsförvaltningen har tagits i drift under hösten 2021. Tjänsten är riktad till verksamheter där en hög säkerhets- och sekretessnivå krävs.

Under året har det tagits fram en ny regional innovationsstrategi för Västerbottens län. Inom ramen för projektet regional innovationsledning Västerbotten tas en struktur för en proaktiv regional innovationsledning fram. Som en del i arbetet har ett regionalt innovationsnätverk startat under året.

Sammanfattning

2021 är ännu ett pandemiår som präglats verksamheterna på olika sätt. Smittspridning och restriktioner har varierat under året, och inneburit utmaningar men också lett till nya kreativa lösningar.

Hälso- och sjukvård

För vården har det inneburit stora ansträngningar att hantera covid-19-relaterad vård och göra stora omställningar och prioriteringar för att klara vården i sin helhet. Verksamheten har haft fokus på att minska smittspridningen, vårda patienter och samtidigt genomföra ett omfattande vaccinationsarbete mot både covid-19 med dos 1–3 samt säsongsinfluensa. Centrala vaccinationsmottagningar i Umeå och Skellefteå har varit förutsättningar för att Västerbotten lyckats uppnå

”

Regionen ligger i framkant inom telemedicin och vård på distans.

mycket god vaccinationstäckning. Projekt och utvecklingsarbeten har fått stå tillbaka eller pausats. Medarbetare har fått ställa om till omflyttningar och distansarbete. Under perioden har också arbetet med den uppskjutna vården planerats och startat med flera insatser för att öka tillgängligheten.

Under årets sista veckor ökade smittalen igen men belastningen på sjukvården har dock inte motsvarat antalet smittade. Under hösten då restriktionerna tillfälligt lättade syntes också en kraftig ökning av andra infektioner, som säsongsinfluensa, RS- och calicivirus.

Vårdplatsläget har tidvis varit mycket ansträngt och samarbetet mellan verksamheterna på sjukhusen under förstärkningsläget i våras var mycket värdefullt.

Inom God och nära vård har ett ledningssystem och en framtidsbild gemensamt beslutats av region och kommuner. Arbetet med att implementera fast vårdkontakt och utveckla patientkontrakt har prioriterats kopplat till hälso- och sjukvårdens målbild 2030. I arbetet med kunskapsstyrning har två beslutade vårdförlopp; astma och KOL och reumatoid artrit, nu börjat införas. Efter en utvärderad pilotstudie har en mottagning för att rehabilitera covidpatienter startats. Samtliga områden inom hälso- och sjukvården vittnar om utmaningar med kompetensförsörjning. Särskilt utmanande är barnmorskebristen inom förlossningsvården och läkarbemanningen i primärvården.

Regional utveckling

Regional utveckling har fortsatt behövt anpassa verksamheten utifrån de rådande omständigheterna, något som medfört utmaningar och nya kreativa lösningar. Företag, välfärd och kulturliv har visat på enorm lösnings- och anpassningsförmåga. Region Västerbotten har varit lyhörd för samhällets behov och utmaningar och strävat efter att vara en så flexibel och stöttande part som möjligt.

Näringslivets behov av stöd är fortsatt stort. Ett projekt med finansiering från Europeiska socialfonden har stöttat industriföretag genom att inventera och utveckla kompetens. Kartläggningen av pandemins effekter på näringslivet i Västerbotten har presenterats för den regionala politiken och det samverkansforum som Länsstyrelsen Västerbotten arrangerar på uppdrag av regeringen.

I kultursektorn har digitala verktyg tagits fram

för att säkra tillgången till kultur. Barns och ungas tillgång till kultur har försämrats väsentligt på grund av pandemin och regionen har jobbat mycket aktivt för att försöka mildra dessa negativa effekter. Tillfälliga statliga förstärkningsstöd för att skapa förutsättningar att ställa om, och återuppta kulturlivet har också fördelats till kulturverksamheten.

Region Västerbotten fortsätter att ta fram lösningar och strategier för regionens kompetensförsörjning. Samarbetet med Region Gävleborg för att ta fram en modell för kompetensförsörjning i samband med större etableringar pågår. En av årets mest uppmärksammade arbetsmarknadsinsatser är projektet Relocate North, tillsammans med Skellefteå kommun och Arbetsförmedlingen. Projektet utvecklar nya metoder för att arbetslösa personer från storstadsregionerna ska få arbete på en ny ort i norr. Insatserna för en hållbar besöksnäring har fortsatt, bland annat genom konceptet Västerbotten Experience, som också får fortsatt uppmärksamhet nationellt. Under året har Region Västerbotten ingått ett handslag med regeringens elektrifieringskommission. Syftet är att påskynda arbetet med elektrifiering av de tunga vägtransporterna och transportsektorn som helhet.

Resandet i kollektivtrafiken har minskat kraftigt under pandemin och det är oklart vilka långsiktiga konsekvenser det får för det kollektiva resandet. Det är djupt bekymrande då kollektivt resande är en betydelsefull del av en hållbar regional utveckling. Genom Samåskoll har en handlingsplan tagits fram för att nå det regionala trafikförsörjningsprogrammets mål, och verka för återhämtning efter pandemin. Arbetet är en särskild satsning för att verka för kollektivtrafikens återhämtning av marknadsandelar och resande då pandemins restriktioner släppt.

Dialoger och påverkansarbete på europeisk, nationell och regional nivå har genomförts för att tillvarata Västerbottens behov och utvecklingsmöjligheter i de kommande EU-programmen. Arbetet rör europeiska regionala utvecklingsfonden, socialfonden och de närliggande interregprogrammen. Under året har en rad viktiga strategiarbeten slutförts, däribland den regionala livsmedelsstrategin Mer mat från Västerbotten som lägger grunden för att fortsatt stärka livsmedelsnäringen i Västerbotten.

Samarbetet mellan verksamheter på sjukhusen har varit värdefullt i en ansträngd tid.

Måluppfyllelse

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål inom tre målområden. Nämnderna har fått i uppdrag att styra utifrån målen och satt indikatorer för att följa upp hur de uppfylls inom sitt ansvarsområde. Årsredovisningen är en uppföljning av resultat per december och bedömning av måluppfyllelse vid årets slut. Regionstyrelsens samlade bedömning är en viktad sammanvägning av den prognos som nämnder och styrelser har lämnat. Den samlade bedömningen är att fyra mål har uppfyllts, sju mål delvis har uppfyllts och ett mål inte har uppfyllts.

”

Sjukfrånvaron i regionen har minskat bland både kvinnor och män.

Nya arbetssätt och omprioriteringar

Pandemin har i hög grad fortsatt att påverka alla förvaltningar och deras verksamheter då det varit nödvändigt att ställa om organisation och arbetssätt för att hantera situationen. För vården har pandemin inneburit att medarbetarna gjort stora ansträngningar för att kunna upprätthålla vården i sin helhet. Samtidigt har den gett många lärdomar och inneburit ett genombrott för nya digitala arbetssätt. Arbetsmiljön, både den psykosociala och fysiska, har påverkats i flera verksamheter.

Under året har det i regionen pågått ett arbete för att systematiskt förbättra arbetsmiljön. Inom de verksamheter där det varit möjligt har distansarbete fortsatt vara vanligt. Det har både haft en positiv och en negativ påverkan på arbetsmiljön.

Inom flera verksamheter har omprioriteringar varit nödvändiga vilket till viss del berott på pandemin. Detta kan i sin tur antas påverka om regionens medarbetare upplever trivsel och utveckling.

Den totala sjukfrånvaron har minskat bland både kvinnor och män och det är korttidssjukskrivningarna som bidragit till den totala minskningen. Men korttidssjukskrivningarna är fortsatt på en relativt hög nivå och behöver följas fortsättningsvis.

Utmaningarna med kompetensförsörjning är fortsatt stora inom flera områden. Inte minst bristen på specialister är fortsatt märkbar inom alla förvaltningar. Beroendet av inhyrd personal fortsätter även om många verksamheter har lyckats bryta den negativa utvecklingen.

Även om många utbildningar och utvecklingsinsatser har fått skjutas upp, främst på grund av pandemiläget, har en del planerad kompetensutveckling trots allt kunnat genomföras med hjälp av digital teknik. Samtidigt som den digitala utvecklingen har gett många medarbetare ny kunskap och kompetens så återstår mycket arbete med att anpassa arbetssätt och arbetsvillkor till nya sätt att mötas och nya förutsättningar för ledarskap på distans.

En viktig och nödvändig omställning

Region Västerbotten redovisar för 2021 ett ekonomiskt resultat på 1 398 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse mot budget på 1 241 miljoner kronor. Både intäkter och kostnader visar på en

Samlad bedömning av måluppfyllelse	
Mål	Bedömning
Hållbart samhälle	
1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	●
2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	●
3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	●
4. Västerbotten är en ledande miljöregion	●
God och jämlik hälso- och sjukvård	
5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	●
6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	●
7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	●
8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi	●
Jämlik och attraktiv region	
9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner	●
10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	●
11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	●
12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	●

återhämtning efter fjolårets inbromsning. Riktade statsbidrag för att ersätta kostnader kopplat till pandemin samt regleringsposter för kollektivtrafiken, skatteintäkter och generella statsbidrag påverkar resultatet stort. Beloppsmässigt påverkar det starka finansnettot resultatet allra mest där återhämtningen på börsen slår igenom.

När resultatet rensas för vissa poster som inte kommer från den egentliga verksamheten som orealiserade vinster och förluster som i år är 950 miljoner kronor visar balanskravsresultatet på 476 miljoner kronor.

Regionen identifierade inför 2021 åtgärder motsvarande 175 miljoner kronor i omställnings-

planen för hållbar ekonomi. Den samlade effekten av omställningsplanen är 153 miljoner kronor vilket motsvarar en effekt på 87 procent av besparingarna i planen. Det kan vara svårt att värdera om vissa kostnadsreduceringar är en effekt av åtgärderna eller om de beror på pandemin.

Att sektorn nu tillfälligt fått stora tillskott innebär inte att regionens ekonomi på sikt blivit bättre. Region Västerbottens underliggande strukturella underskott finns kvar när tillfälliga bidrag och andra faktorer relaterade till pandemi räknas bort. Det innebär att ett fortsatt arbete med omställningsplanen är viktigt för att nå en ekonomi i balans.

Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelsen beskriver regionens ekonomiska resultat och ställning och klargör om regionen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Översikt över verksamhetens utveckling

Region Västerbottens resultat för 2021 uppgår till 1 398 miljoner kronor. Tabellen nedan visar en översikt över verksamhetens utveckling de senaste fem åren.

Soliditeten har ökat märkbart under det senaste året efter ett antal år där den minskat. Investeringstakten fortsätter att minska efter 2019 års höga nivå och ett starkt kassaflöde har gjort det möjligt att amortera långfristiga lån. Över en femårsperiod är den externa upplåningen fortsatt hög. Årets balanskravsresultat är 476 miljoner kronor och vi ser en fortsatt återhämtning efter 2019 års negativa resultat. Antalet anställda ökar efter att i princip ha legat på samma nivå 2020 som 2019. För att under kommande år nå en ekonomi i balans är det positivt att ökningen har planat ut.

Den regionala koncernen

Den 1 januari 2019 bildades Region Västerbotten. Det innebar att Västerbottens läns landsting, Regionförbundet Västerbottens län och vissa uppgifter som hanterats av Länsstyrelsen i Västerbotten fördes samman i en organisation. Syftet med regionbildningen är att stärka och utveckla länet.

Människors hälsa och regionens utveckling är starkt beroende av varandra och med en gemensam organisation skapas mer kraft i dessa frågor. Den nya organisationen är nu etablerad och verksamheterna har en starkare samverkan.

Nämndorganisation

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är Region Västerbottens högsta beslutande organ och består av 71 ledamöter.

Det är medborgarna i regionen som genom allmänna val utser de förtroendevalda att besluta om övergripande och principiellt viktiga frågor.

Regionfullmäktige fastställer skattesatsen i regionen och är ytterst ansvarig för ekonomin. De förtroendevalda beslutar om regionens övergripande mål, fördelar resurser och gör prioriteringar. De följer resultaten i förhållande till uppsatta mål och ska vidta åtgärder om målen inte nås. *Ordförande: Roger Marklund (S)*

Fullmäktiges beredningar för folkhälsa och demokrati har uppdraget från fullmäktige att öka regionens kunskap om invånarnas behov av åtgärder och insatser, samt verka för att ge regionens invånare goda förutsättningar till dialog med den politiska organisationen och dess förtroendevalda.

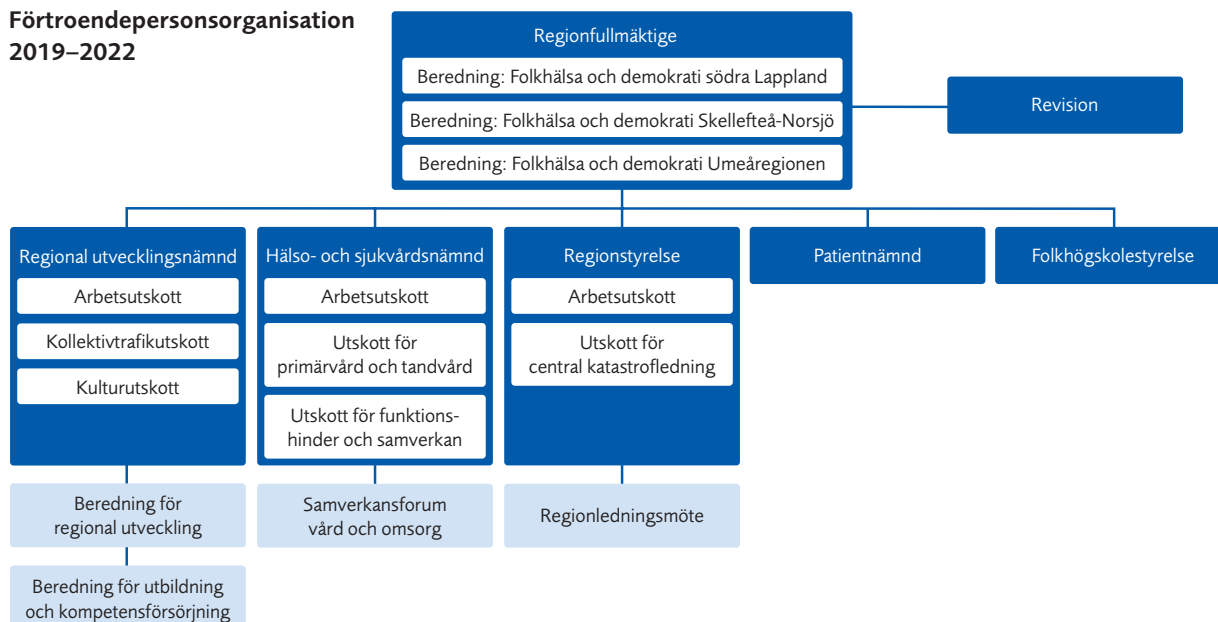
De 7 förtroendevalda revisorerna är regionfullmäktiges och därmed även medborgarnas

71

ledamöter i regionfullmäktige.

Fem år i sammandrag						
	Enhet	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd	Antal	273 220	273 061	271 736	270 154	268 465
Utdebitering	kr	11,35	11,35	11,3	11,3	11,3
Verksamhetens intäkter	Mkr	4 261	3 650	3 311	2 900	2 724
Verksamhetens kostnader	Mkr	12 671	11 750	11 531	10 961	10 317
Årets resultat	Mkr	1 398	98	225	35	145
Nettokostnadsutveckling	%	4,4	1,0	5,6	5,6	6,9
Balanskravsresultat	Mkr	476	376	-333	68	132
Soliditet	%	26,1	19,1	19,1	20,5	24,3
Soliditet inklusive totala pensionsåtagandet	%	-8,2	-21,3	-22,1	-31,5	-42,9
Pensionsåtagande	Mkr	10 509	9 835	9 436	9 514	9 229
Investeringar	Mkr	787	1 182	1 478	1 174	1 101
Långfristig låneskuld	Mkr	2 400	2 600	2 600	1 600	400
Antal anställda	Antal	10 855	10 737	10 729	10 550	10 337

Förtroendepersonsorganisation 2019–2022

demokratiske kontrollinstrument för att granska regionens verksamhet. *Ordförande: Edward Riedl (M)*

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har 15 ledamöter och ansvarar för att leda och samordna förvaltningen och har uppsikt över de andra nämndernas beslut, men även över den del av verksamheten som bedrivs i andra former som bolag, stiftelser, kommunalförbund och gemensamma nämnder. Regionstyrelsen är beställare av primärvård som omfattas av vårdvalssystemet samt tandvård. Styrelsen ansvarar även för att följa upp verksamhet som utförs av privata vårdgivare. Utöver detta har styrelsen ansvar för folkhälsa ur ett invånarperspektiv. *Ordförande: Peter Olofsson (S)*

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden har 13 ledamöter och ansvarar för den verksamhet som bedrivs inom sjukhusvård, primärvård i egen regi, tandvård i egen regi samt funktionshinder och habilitering. Nämnden har därmed det yttersta vårdgivaransvaret. Nämnden ska följa och driva utvecklingen av forskning, innovation och utbildning inom hälso- och sjukvården. Utöver detta ansvarar nämnden även för att hälso- och sjukvården tas tillvara som en regional tillväxtfaktor. Nämnden ansvarar även för arbetet med nationella minoritetsgrupper. *Ordförande: Anna-Lena Danielsson (S)*

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden har 13 ledamöter och ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala arbetet för utveckling

och tillväxt i länet. I nämndens uppdrag finns även ett ansvar för regional kulturverksamhet samt regional kollektivtrafik. En viktig uppgift är att besluta om hur vissa statliga medel för regional utveckling ska användas. Nämnden ansvarar för att det finns strukturer för samverkan kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner, samt hur strukturen för regional samverkan och stöd organiseras med länets kommuner inom områdena hälsa och social välfärd samt utbildning och kompetensförsörjning. *Ordförande: Rickard Carstedt (S)*

Patientnämnden

Nämnden har 7 ledamöter och ska utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården. Patientnämnden har också enligt lagarna om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård samt smittskydd uppgiften att rekrytera, utbilda, handleda och utse stödpersoner till patienter som vårdas med tvång. *Ordförande: Gunnar Viklund (S)*

Folkhögskolestyrelsen

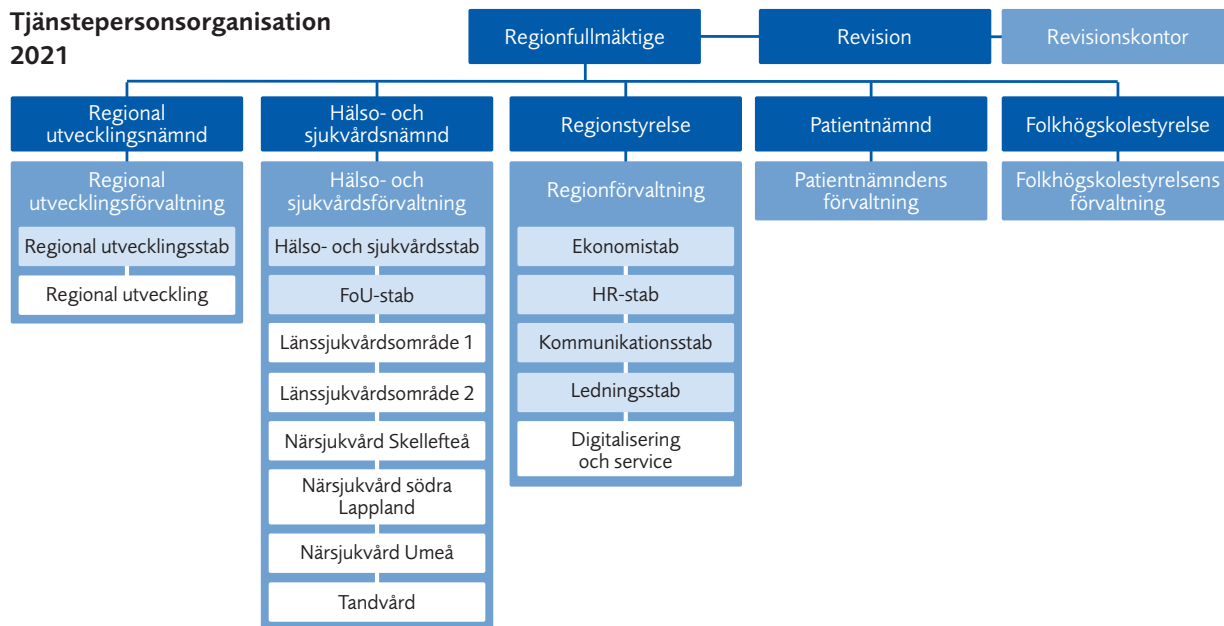
Folkhögskolestyrelsen har 7 ledamöter och är det politiska organ som utövar den politiska styrningen av verksamheten vid Storumans och Vindelns folkhögskolor där Region Västerbotten är huvudman. *Ordförande: Jamal Mouneimne (S)*

Gemensamma måltidsnämnden

Gemensam måltidsnämnd har 2 ledamöter. Regionen har tillsammans med Skellefteå kommun en gemensam kostnämnd som bland annat

Tjänstepersonsorganisation 2021

ansvarar för maten på Skellefteå lasarett. *Ordförande: Tomas Teglund (S)*

Förvaltningsorganisation

Tjänstepersonsorganisationens uppgift är att stödja och främja nämndernas uppdrag med expert- och sakområdeskunskap. Region Västerbotten har en förvaltningsstruktur med en förvaltning per nämnd, totalt fem. Regiondirektören är regionens högsta ansvariga tjänsteperson. Varje förvaltning leds av en förvaltningschef. Förvaltningsstrukturen ger goda möjligheter till en tydlig delegationsordning där ansvar kan utkrävas på rätt nivå.

Hälsa- och sjukvård är den största verksamheten där regionen även ansvarar för högspecialiserad vård i norra sjukvårdsregionen. Regionkommunen är huvudman för:

- 38 hälsocentraler, varav fem drivs av privata vårdgivare på uppdrag av regionstyrelsen. Några hälsocentraler har vårdplatser och kallas sjukstugor.
- Tre sjukhus med akutmottagningar och specialiserad vård; Lycksele lasarett, Skellefteå lasarett och Norrlands universitetssjukhus i Umeå.
- 33 kliniker för allmäntandvård samt specialisttandvård för patienter med särskilda behov.

Region Västerbotten bedriver forskning och utbildning inom hälsa- och sjukvård och tandvård. Det är en förutsättning för en god och tillgänglig vård i norra regionen och för att kunna attrahera och behålla medarbetare och bidra till utveckling i vården och länet.

Tillsammans med kommunerna finansierar Region Västerbotten kollektivtrafiken och arbetar för regional utveckling i länet inom områden som kultur, hållbarhet, infrastruktur och samhällsplanering, näringslivsutveckling, innovation, digitalisering, turism, kompetensförsörjning och utbildning.

Region Västerbotten arbetar för utveckling och tillväxt i länet, ofta byggt på samverkan. Den regionala utvecklingsstrategin är framtagen i bred samverkan för att öka Västerbottens möjligheter till stabil tillväxt och hållbar utveckling i en global ekonomi.

Regionkommunen har också ansvar för viss folkbildning och äger folkhögskolorna i Vindeln och Storuman.

Regionala koncernbolag

Region Västerbotten äger helt eller delvis flera aktiebolag. Deras uppdrag styrs utifrån bolagsordning och ägardirektiv. De föreslås av regionfullmäktige och behandlas sedan på årsstämma eller bolagsstämma. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag från regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i dessa bolag. Majoriteten av bolagen har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

I den sammanställda redovisningen ingår Länstrafiken i Västerbotten AB. Övriga bolag finns inte med i de sammanställda räkenskaperna med hänvisning till väsentlighetskriteriet i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R 16 Sammanställda räkenskaper.

Regionen är medlem i olika kommunalförbund

”

Region Västerbotten arbetar för länets utveckling och tillväxt.

och samordningsförbund. Förbundens verksamhet regleras i förbundsordningen och varje medlem har samma antal röster i förbundsfullmäktige.

Regionen utser styrelseledamöter i ett antal stiftelser. Verksamheten bedrivs enligt stiftelsens stadgar (ibland benämnd stiftelseförordning).

Juridiska personer som ägs eller kontrolleras av regionen tillsammans med andra kommuner eller regioner, och vars verksamhet är särskilt viktig för hälso- och sjukvården, betraktas som koncernföretag med hänsyn till att de är av särskild betydelse för regionens verksamhet.

I Region Västerbotten finns även fem uppdragsägda företag. Landstingsfullmäktige i Västerbotten beslutade 2009 att lagen om valfrihetssystem, LOV, införs inom primärvård från den 1 januari 2010. Valfrihetssystemet benämns Hälsoval Västerbotten.

Uppdragsägda företag

De leverantörer som uppfyller regionens krav ska ha rätt att etablera sig i primärvården med offentlig ersättning. Kraven gäller både utförare i egen regi och privata utförare som väljer att etablera sig inom Hälsoval Västerbotten. Region Västerbotten är huvudman och beställare av Hälsoval. De uppdragsägda företagen är juridisk person eller motsvarande som bedriver vårdverksamhet på uppdrag av Region Västerbotten.

Tillsammans med länets 15 kommuner beställer och finansierar regionen länets kollektivtrafik.

Helägda företag

Länstrafiken i Västerbotten AB ska stödja Kollektivtrafikmyndigheten vid Region Västerbotten i uppdraget att organisera regional kollektivtrafik. Regionen är tillsammans med länets 15 kommuner beställare av kollektivtrafik, och därmed även finansierare av den regionala kollektivtrafiken. Region Västerbotten är ensam ägare i bolaget, som i sin tur äger regionens aktier i Bussgods i Norr AB (66,7 procent), Norrtåg AB (25 procent) samt aktierna i Samtrafiken i Sverige AB (2,1 procent).

Bussgods i Norr AB transporterar gods till både privatpersoner och företagare, genom ett nät av busstationer och bussgodsombud. Från och med den 1 april 2020 övertog Länstrafiken i Norrbotten AB en tredjedel av aktierna i Bussgods i Norr.

Norrtåg AB har till uppgift att bedriva persontrafik med tåg i respektive län, samt mellan länen och angränsande län. Norrtåg AB ska även upphandla persontågstrafik för att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen, samt skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken. Region Västerbotten äger bolaget

tillsammans med kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbotten, Västernorrland respektive Jämtland Härjedalen. Under året har beslut om förändring av ägandet fattats, som innebär att Region Västerbotten kommer att äga bolaget direkt från 2022.

Samägda företag

AC-Net Internservice AB tillhandahåller ett regionalt bredbandsnät inom Västerbottens län för sina ägare. Bolaget ska även driva på utvecklingen inom it-, data- och telefoniområdet. Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget. Övriga ägare är Skellefteå Kraft AB och Umeå Energi UmeNet AB. Bolaget ska också, tillsammans med kommunerna, bedriva projekt som stödjer regionala utvecklings-, digitaliserings- och bredbandsstrategier, exempelvis projekten Cesar för samtliga stadsnät i Västerbotten och Uppgradering av regionnätet.

AC-Net Externservice AB har i uppdrag att erbjuda olika slags elektroniska kommunikationstjänster, baserat på den överskottskapacitet som finns i det regionala bredbandsnätet som AC-Net Internservice AB tillhandahåller, och även bidra till ökad försäljning av dessa tjänster hos de kommunalägda stadsnäten i länet. Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget, Skellefteå Kraft AB 20,5 procent, Umeå Energi UmeNet AB 20,5 procent och Företagarna Västerbotten AB 8 procent.

Norrlandsoperan AB producerar, främjar, stärker och utvecklar opera, musikteater, konstutställningar, musik och dans i regionen.

Västerbottensteatern AB har till uppgift att i regionen utveckla en bred teaterverksamhet, liksom närstående scenisk och kulturell verksamhet som till både form och innehåll påverkas av och förankras i befintliga behov, önskemål och förutsättningar. Bolaget ägs tillsammans med Skellefteå kommun.

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB ägs av Region Västerbotten tillsammans med Lycksele kommun. Museiverksamheten ska fokusera på skog och skogsbruk, samisk historia och kultur, och även förvalta och vårda den byggnad och de samlingar som ägs av stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele och hålla dem tillgängliga för allmänheten.

Skellefteå museum AB ska främst i den norra delen av länet bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet, samt annan närstående kulturell verksamhet. Museum Anna Nordlander, en mötesplats där samtidskonst och genus står i centrum, ingår i Skellefteå museum AB. Museet ägs av Region Västerbotten tillsammans med Skellefteå kommun.

Västerbottens museum AB är driftansvarig

för läns museiverksamheten, och ska bedriva samt främja kulturmiljövård, kunskapsfrämjande och museal verksamhet samt annan närstående kulturell verksamhet i regionen. Bolaget ägs tillsammans med Umeå kommun.

Science Park i Umeå AB ska arbeta i nära samverkan med övriga intressenter som finns, eller tänker etablera sig, inom området Universitetsstaden i Umeå kommun. Genom att initiera, driva och delta i planering och utveckling, utveckla samarbeten till nytta för bolagets ägare och samarbetspartners gynnas utveckling av kvalitet och effektivitet i ägarnas olika verksamheter. Bolaget ska också stödja utvecklingen av en attraktiv miljö med mötesplatser och profilerade satsningar, där universitetets forskning och universitetssjukhusets verksamheter tillsammans med startups, företag och aktörer attraherar externa etableringar, investerare och utvecklings-samarbeten. Region Västerbotten äger 40 procent, Umeå kommun via Umeå kommunföretag AB 51 procent och Umeå universitet via Uminova Holding AB 9 procent.

Norrbottenbanan AB har i uppdrag att bedriva konsultverksamhet inom kommunikation och samfärdslösning för Norrbottenbanan. Övriga delägare är kommunerna Piteå, Skellefteå, Umeå, Luleå, Kalix, Boden, Haparanda och Robertsfors.

Norra sjukvårdsregionförbundet har av regionerna fått uppdraget att utveckla gemensamma områden inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning och därmed sammanhängande verksamheter. I förbundet har regionerna ett gemensamt ansvar för att beställa, planera och samordna regional sjukvård, utbildning och forskning utifrån ett behovs- och befolkningsperspektiv. Förbundet beslutar bland annat om avtal för högspecialiserad vård, verksamhetsplan för kunskapsstyrning och utvecklingsplan för cancer-vård. Förbundet är ett kommunalförbund, bildat 2005 mellan Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Region Västerbotten och Region Norrbotten.

Almi Företagspartner Nord AB ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt. Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med potential för lönsamhet och tillväxt. Bolaget ska särskilt prioritera små och medelstora företag. Region Västerbotten äger 24,5 procent av bolaget, Almi Företagspartner AB 51 procent och Region Norrbotten 24,5 procent.

Umeå Biotech Incubator AB är en verksamhet inom life science med specialiserad affärsutvecklingsstöd, tillgång till bransch nätverk och laboratorieinfrastruktur. Region Västerbotten äger

16 procent av bolaget, Umeå universitet 50,3 procent, SLU 8,46 procent och Umeå kommun 25,16 procent.

Uminova Innovation AB har fokus på att medverka till kommersialisering av innovationer från Umeå universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Övriga delägare är Umeå universitet via holdingbolag, Umeå kommun via Umeå kommunföretag AB samt Sveriges lantbruksuniversitet via holdingbolag.

AB Transitio ska förvalta och underhålla fordon samt vara sakkunnig inom spårfordonsområdet, utöver att stödja aktieägare i frågor om upphandling och finansiering av spårfordon, högvärdeskomponenter och reservdelar. Bolaget ägs av regioner, kommunalförbund och länsbolag i Sverige. Region Västerbottens äger 5,4 procent.

Inera AB ägs av regioner, kommuner och SKR Företag. Bolagets uppdrag är att skapa förutsättningar för att digitalisera välfärden genom att förse ägarna med gemensam digital infrastruktur och arkitektur.

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg ägs och finansieras av Sveriges 21 regioner. Verksamheten samordnar och utför alla ambulans-transporter med flygplan från tre beredskapsbaser (Umeå, Stockholm och Göteborg), dygnets alla timmar, året runt. Verksamheten startade sin drift 2021.

Kommunalförbundet Svensk luftambulans ansvarar för att driva ambulanshelikopter-verksamhet för medlemmarna. Svensk Luftambulans betjänar en dryg fjärdedel av Sveriges befolkning ofta lokaliserade till områden där avstånden är långa och där en helikopter kan göra stor skillnad. Sedan hösten 2019 är Region Västerbotten medlem och andra anslutna regioner är Värmland, Dalarna, Västra Götaland, Uppsala samt Norrbotten.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS, bildades 2006 och Region Västerbotten är som en av sju regioner med universitetssjukhus medlem. Verksamheten består dels av Skandionkliniken som bedriver strålbehandling med protoner vid cancer, dels av Hotel von Kraemer.

Norrlands nätverk för musikteater och dans, NMD, är ett kommunalförbund med regionerna Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen som medlemmar. Nätverket har bland annat till uppgift att medverka till att musikteater och dans blir tillgänglig för alla i norra Sverige samt att etablera verksamheten regionalt, nationellt och internationellt.

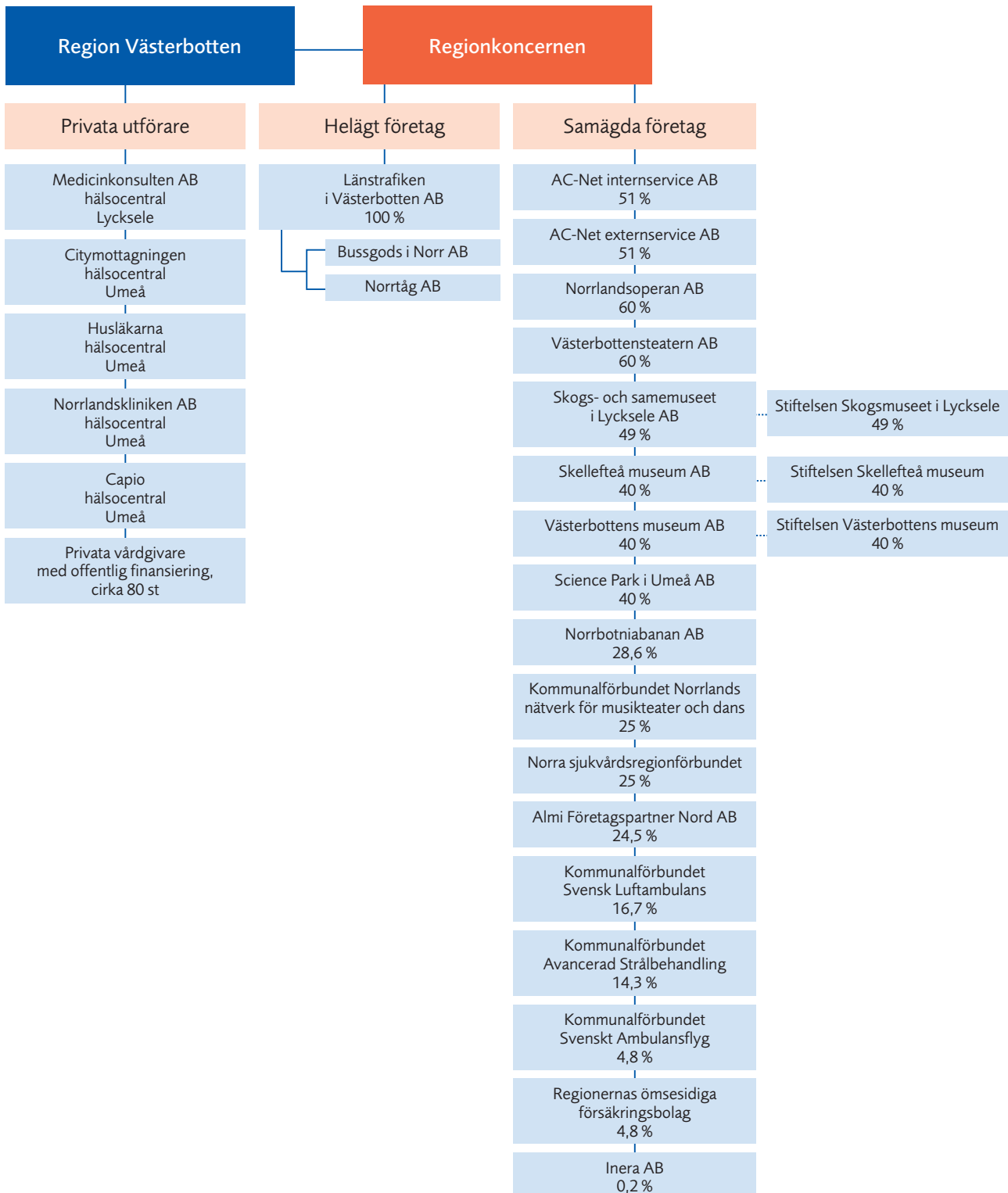
Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag är ett rikstäckande försäkringsbolag vars huvuduppgift är att försäkra de vårdgivare som finansieras

av regionerna. Slutkunder är de patienter som drabbats av en patientskada. Det är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av regionerna.

Kommuninvest ekonomisk förening ska

långsiktigt skapa bästa villkor för kommuner och regioners finansiella verksamhet. Föreningen bygger på en frivillig medlemsamverkan och ägs av ett stort antal kommuner och regioner.

Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

Den politiska styrningen i Region Västerbotten beskrivs i regionplanen som är det högsta styrande dokumentet för organisationen. Planen sätts på fyra år och utgår från politiska prioriteringar, statliga uppdrag, befolkningens behov, de förutsättningar som råder i länet och landet samt lagar och förordningar.

Regionplanen innehåller vision, mål för olika målområden, ekonomiska förutsättningar och budgetramar för planeringsperioden.

Planeringen och budgeten i regionplanen omfattar alla ledningsnivåer och bryts uppifrån och ner genom organisationens olika nivåer. Uppföljningen av både verksamhet och ekonomi går den andra vägen och börjar längst ner och aggregeras sedan upp i organisationen. Lärdomar från uppföljningen tas med in i kommande års planering.

Mål- och resultatstyrning

Genom de mål som regionfullmäktige beslutar ger politiken uttryck för vad de vill uppnå med verksamheten. De övergripande målen fastställs i regionplanen och nämnderna får i uppdrag att styra utifrån dem. Målen är långsiktiga och gäller för hela mandatperioden. Utgångspunkten är att alla nämnder ska kunna arbeta med målen men några mål gäller inte för alla och riktas därför till berörda nämnder. Fullmäktige kan också ge uppdrag till styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar.

Uppdragen omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Utifrån fullmäktiges mål konkretiserar styrelser och nämnder sina uppdrag i nämndplanerna.

Nämnderna sätter indikatorer eller delmål för vad de ska göra och följa upp för att nå målen.

Tjänstepersonsledningen ska konkretisera verksamhetsplanerna och beskriva hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målen.

Vision och mål

Region Västerbotten har antagit en vision och tre målområden. Visionen uttrycker vad vi som organisation långsiktigt strävar efter att uppnå.

Målområdena pekar ut riktningen för att nå dit. Inom varje målområde anger fullmäktige mål, vilka är utgångspunkt för all verksamhet.

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett

Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten. Som en del i att ställa om till en hållbar ekonomi finns i regionplanen fyra perspektiv som ska genomsyra all verksamhet inom Region Västerbottens välfärds- och utvecklingsuppdrag. Perspektiven; värde för invånaren, hållbarhet, jämställdhet och omställning till förebyggande arbete ska finnas med för varje mål vid planering, beslut, genomförande och uppföljning.

Övergripande styrdokument

Inom Region Västerbotten används olika styrdokument som ska förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Regionfullmäktige antar årligen det politiska styrdokumentet, regionplan och budget, som anger den övergripande inriktningen för regionen, dels för det närmaste budgetåret, dels för den kommande treårsperioden. Regionplan och budget är i kombination med fastställda policy, strategier och andra övergripande styrdokument utgångspunkten för det uppdrag som styrelser och nämnder ska hantera.

Ledningssystemet är det verktyg som används för att tydliggöra hur verksamheten styrs, leds, utvecklas och följs upp. Ledningssystemet ska kvalitetssäkra arbetet och därmed möjliggöra ett gott arbete. Policy, riktlinjer, delegationsordningar med mera samlas i regionens ledningssystem, Lita.

Uppföljning

Styrning är att skapa förflyttning och att få rätt saker att hända vid rätt tidpunkt i verksamheten.

Uppföljning handlar om att mäta och se hur verksamheten genomför det som var planerat och om resultatet blev som det var tänkt, eller om justeringar behövs för att nå målen.

Regionplanen följs upp tre gånger per år. Regionstyrelsen lämnar en årsredovisning och två delårsrapporter till fullmäktige för beslut, för

”

I Region Västerbotten hänger hälsa, vård och utveckling ihop och stärker varandra.

REGION VÄSTERBOTTENS VISION:

Från fjäll till kust skapar vi gemensamt en attraktiv region med goda livsvillkor för alla

Hela regionen
Samarbete
Mångfald
Social samhörighet
Samlande kraft
Tillsammans
Kommunikationer

Dialog
Samverkan
Inkluderande
Nätverk
Gemenskap
Länets kommuner
Organisationer
och näringsliv

Arbetsmarknad
Hållbar utveckling
Integration
Välfärd
Tillgänglighet
Kultur
Föreningsliv
Upplevelser
Utvecklingsmöjligheter
Tillväxt
Utbildning

Folkhälsa
Miljö
Livsmiljö
Hälsa- och sjukvård
Arbetsmiljö
Aktivitet
Jämlik och jämställd

REGION VÄSTERBOTTENS MÅL:

Hållbart samhälle

Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

Västerbotten är det barnvänligaste länet

Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

Västerbotten är en ledande miljöregion

God och jämlik hälso- och sjukvård

Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Jämlik och attraktiv region

Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

perioderna januari–april och januari–augusti.

Rapporterna innehåller uppföljning av inriktningsmålen, inklusive prognos av måluppfyllelse vid årets slut och en ekonomisk redovisning med finansiell analys samt årsprognos. Verksamhetens planerade aktiviteter följs upp löpande under året och aggregeras mot de delmål och indikatorer som beslutats av respektive nämnd. Utfallen på nämndnivå sätts samman och analyseras för att ge en bild av hur hela organisationen lyckas flytta sig mot de mål som antagits av regionfullmäktige samt vilka åtgärder som eventuellt behöver göras.

En annan viktig del i ekonomistyrningen är regelbunden uppföljning och rapportering i verksamheten. Mätningar, kontroller och analyser av intäkter och kostnader ska ge underlag för att vidta åtgärder vid oväntade händelser, till exempel vid budgetuppföljning. Detta görs för att uppnå ekonomiska mål och en god ekonomisk hushållning.

Ekonomistyrning

Ekonomistyrning handlar om att planera, kalkylera och budgetera förväntade händelser i verksamheten. Inför varje nytt år har regionen enligt kommunallagen skyldighet att fastställa en budget för nästkommande år och en ekonomiplan för följande tre år. Förslag till fördelning av budgetramar inom regionens styrelser och nämnder tas fram av den politiska majoriteten. Beslut om budget och ekonomisk plan tas i regionfullmäktige i samband med att regionplanen beslutas i juni varje år. Därefter har respektive styrelse och nämnd ansvaret att tillsammans med förvaltningsledningen fördela de tilldelade resurserna i den egna verksamheten. Det dokumenteras i den verksamhetsplan som styrelse och nämnd beslutar under hösten. Sista steget är att respektive verksamhetsledning fördelar

resurser till respektive verksamhet. Fördelning av medel görs på två olika sätt. Det huvudsakliga sättet är en budgettram.

- Anslagsfinansiering innebär tilldelning av medel genom en fastslagen budgettram
- Ersättningsmodell innebär att medlen tilldelas från en fast prestationsersättning och en rörlig del.

Intern kontroll

En god intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Intern kontroll bygger också in medvetenhet om behovet av att värna och vårda en stabil, öppen och rättssäker process. Intern kontroll handlar om att på en rimlig nivå säkerställa

- att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- att information om verksamheten och den finansiella rapporteringen är tillförlitlig
- att lagar, regler och regionfullmäktiges policy, mål och riktlinjer följs.

Enligt kommunallagen är det respektive nämnd som har ansvar för att säkerställa en fungerande intern kontroll för sin verksamhet. Nämnden antar därför årligen en tillsynsplan för intern kontroll som bygger på en riskanalys. För prioriterade risker genomförs åtgärder eller kontrolltester för att säkerställa att det underlig-

gande kontrollsystemet fungerar som det ska.

Nämnden ska löpande följa upp de kontrolltester och åtgärder som fastställts i tillsynsplanen och i samband med årsrapporten görs även en utvärdering och bedömning om nämndens samlade interna kontroll.

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna och regionens arbete med personalfrågor är viktiga framgångsfaktorer för att hålla en hög kvalitet i den regionala servicen och utvecklingen samt i utbudet av hälso- och sjukvård. En av förutsättningarna för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare är att regionen har konkurrenskraftiga löner och villkor. Region Västerbotten ser ett starkt samband mellan vår förmåga att kompetensförsörja organisationen och att vi har en lönebildning med inriktning mot likabehandling och jämställdhet. Dessutom kan individuell och differentierad lön bidra till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet.

Samverkansavtalet beskriver regionens och de fackliga organisationernas gemensamma arbete för att bidra till bra beslutsunderlag och bättre verksamhet. Samverkan är vår plattform för intern dialog och delaktighet i möten där alla är viktiga och kan bidra till att vi når Region Västerbottens mål.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaroutveckling

Region Västerbotten ska vara en utvecklande och attraktiv arbetsplats där medarbetare känner sig välkomna, sedda och delaktiga. Som arbetsgivare ska regionen verka för att vara en hälsofrämjande arbetsplats och därmed uppnå en god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö.

Arbetsmiljöarbetet har under året påverkats av pandemin. Många verksamheter har haft hög arbetsbelastning och gjort nödvändiga omprioriteringar. Detta kan antas påverka upplevelse av trivsel och utveckling. Det pågår ett arbete med handlingsplaner för att systematiskt förbättra arbetsmiljön. Inom de verksamheter som har haft möjlighet har distansarbete varit fortsatt vanligt.

Detta kan ha en positiv inverkan på arbetsmiljön för medarbetare som upplever en ökad flexibilitet samtidigt som det kan ha en negativ påverkan då den fysiska och sociala arbetsmiljön blir mer begränsad på distans. Distansarbete har också inneburit att chefer har behövt leda på distans under en längre tid.

Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning där resultatet visar på ett antal positiva områden men också områden där förbättringar behöver göras. Både medarbetarskap och det nära ledarskapet upplevs som positivt.

Förbättringsområden är delaktighet, trygghet samt återhämtning. Analyserna har genomförts på flera organisatoriska nivåer och resultatet har omsatts till åtgärder som lagts in i verksamheternas arbetsmiljöplaner för 2022. Frisktalet, som mäts som andelen medarbetare med fem eller färre dagar med sjukfrånvaro, har ökat från 58 procent till 63 procent.

Den totala sjukfrånvaron har minskat något under året och ligger på 5,6 procent. Det är den korta sjukfrånvaron, mindre än 14 dagar, som minskat. Tydliga toppar i sjukfrånvaron observerades under början av året samt från september och framåt. Perioderna sammanfaller med de perioder då samhällssmittan varit stor.

Sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, har under året varit cirka 2,1 procent. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor har varit 6,2 procent och för män 3,6 procent vilket är en minskning för både kvinnor och män. För unga medarbetare, yngre än 29 år, och för medarbetare mellan 30 och 49 år har sjukfrånvaron varit 5,5 procent respektive 5,4 procent vilket kan jämföras med 5,9 procent för dem som är äldre än 50 år.

Antal rapporterade tillbud har ökat markant under året medan de rapporterade arbetsskadorna bara ökat marginellt. Ökningen av rapporterade

tillbud hänger troligen samman med pandemin men kan också bero på ökad kunskap om vikten av att anmäla tillbud.

Kompetensförsörjning

Utmaningarna med kompetensförsörjning är fortsatt stora. Inte minst bristen på, och konkurrensen om, specialistkompetenser fortsätter att vara märkbar i stora delar av organisationen. Till detta kan läggas att pensionsavgångarna förväntas öka under de närmaste åren inom stora delar av regionens verksamheter.

Inom administrativa verksamhetsområden är marknadsläget sådant att efterfrågan på specialistkompetenser är stor även i andra organisationer och branscher vilket är en utmaning. Framför allt är det svårt att matcha löneläget och villkoren på den privata marknaden.

Inom sjukvården är det särskilt bristen på specialistsjuksköterskor, barnmorskor i förlossningsvården och läkare i primärvården som varit märkbar under en längre tid. Inom tandvården finns problem med att behålla erfarna tandläkare även om verksamheten har kunnat rekrytera i stor utsträckning de senaste åren. Kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården, inklusive tandvården, ser dock olika ut beroende på ort i länet.

Pandemin har lett till förbättrad samverkan, ökat teamarbete och utvecklade digitala arbetsätt inom många verksamheter. Trots detta finns det stora utmaningar i den mer långsiktiga kompetensförsörjningen med behov av både kompetensutveckling och rekrytering samt inte minst att behålla den kompetens vi har. Det finns ett stort behov i samtliga verksamheter att utveckla och förändra arbetssätt för att nyttja de digitala möjligheterna på bästa sätt men också för att nyttja resurserna effektivare.

En stor del av kompetensutvecklingen har fått ställas om från fysiska utbildningar till digitala. Men många utbildningar och annan utveckling har tvingats ställas in eller skjutas på. Detta får varierande konsekvenser som i dagsläget kan vara svåra att överblicka. Ett allvarligt exempel är att tillgången på specialistläkare på sikt kan påverkas om specialistutbildningen försenas på grund av att obligatoriska kurser ställs in.

Vi är fortsatt beroende av inhyrd personal även om de flesta verksamheterna lyckats bryta den negativa utvecklingen. Kostnaderna för inhyrda läkare är höga, men stabila och minskar något. Däremot ökar kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor och barnmorskor. Ökningen kan till största delen förklaras av svårigheten att rekrytera

Regionens medarbetare upplever både medarbetarskap och nära ledarskap som positivt.

viss kompetens till framför allt inlandet. För att på sikt minska beroendet har utbildningstjänster för distriktsläkare prioriterat under flera år vilket också kommer att fortsätta. I Skellefteå pågår olika aktiviteter för att attrahera och rekrytera personal, bland annat satsas på parrekrytering och dialoger med kommunen och lokala intressenter kring aktiviteter på kortare och längre sikt. HR-staben har även omvandlat en del av tillgängligt tjänstetrymme för en HR-resurs med inriktning mot rekrytering i Skellefteå med omnejd.

Personalsammanställning

Antal anställda

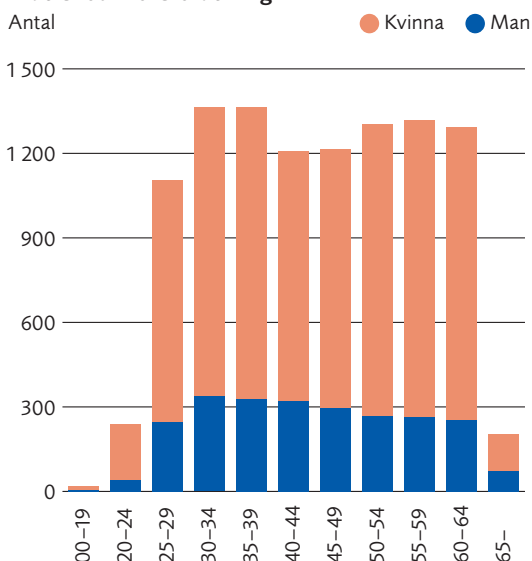
Region Västerbotten har i genomsnitt 10 855 månadsavlönade medarbetare (2 548 män och 8 307 kvinnor) anställda under 2021, varav 9 875 var tillsvidareanställda (2 250 män och 7 625 kvinnor). Det genomsnittliga antalet månadsavlönade ökade med 118 personer jämfört med 2020. Ökningen av anställda kan till stor del förklaras med behovet av extra resurser för uppskjuten vård under perioden samt behovet av vaccinatorer i Umeå och Skellefteå.

Fördelning av ålder och kön

Medelåldern för regionens medarbetare är 45 år för kvinnor och 44 år för män.

Fördelningen av kvinnor och män bland samtliga medarbetare visar att andelen kvinnor är cirka 77 procent. Men könsfördelning en skiljer sig mellan olika yrkesgrupper och inom exempelvis läkargrupperna är fördelningen ganska jämn.

Ålders- och könsfördelning

Sysselsättningsgrad

Andelen heltider fortsätter att öka marginellt och är nu 91 procent. Det innebär att 90,2 procent av kvinnorna och 93,7 procent av männen arbetar heltid.

Sysselsättningsgrad			
	Kvinnor	Män	Totalt
Deltid	816	160	976
Heltid	7 491	2 388	9 879

Personalomsättning

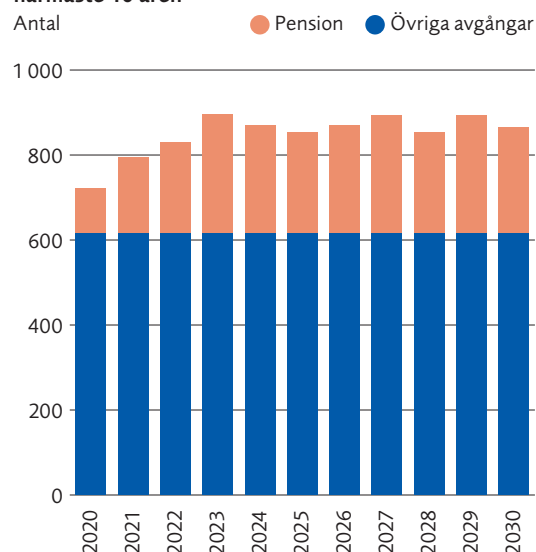
Personalomsättningen inom hela Region Västerbotten är 8,58 procent, vilket är en mindre ökning jämfört med förra året.

Ålderspensionsavgångar och övriga avgångar

Antalet medarbetare som går i pension ökar de närmaste åren för att sedan plana ut och ligga kvar på en något högre nivå jämfört med 2021. De föreslagna förändringarna i det nationella pensionssystemet, med bland annat höjd riktålder, kan innebära att medarbetare väljer att gå i pension senare än idag.

Utöver de som går i pension finns även de som väljer att avsluta sin tillsvidareanställning i regionen. I diagrammet nedan är dessa avgångar beräknat med genomsnittligt antal avslutade tillsvidareanställningar under de tre senaste åren.

Antal personer som beräknas kunna gå i pension vid 65 års ålder eller avgå av andra orsaker de närmaste 10 åren

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Pandemin har bidragit till att det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt för hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter.

Effekter av pandemin

Under 2021 har Region Västerbottens ekonomi fortsatt att påverkas av den pågående pandemin, både genom ökade och minskade kostnader men också genom intäkter i form av statsbidrag.

Pandemin har bidragit till att det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt för hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter. Även under 2021 har det funnits ett behov av personal för att vårda patienter med covid-19, klara en omfattande provtagning och vaccinationer, och samtidigt prioritera för att upprätthålla vården i sin helhet. Då personalkostnaderna utgör huvuddelen av hälso- och sjukvårdsnämndens kostnad har det varit svårt för nämnden att anpassa verksamheten till bemanningsmål och budget i balans. Pandemin har även fått konsekvenser genom ökade kostnader för material och minskade vårdintäkter. Ett fortsatt arbete är nödvändigt för att hantera det ekonomiska läget och för en rationell hantering av den uppskjutna vården.

Verksamheterna har haft behov av extra stöd i hanteringen av frågor kopplade mot pandemin. Behovet av stöd från HR har varit stort på grund av bemanningen för vaccinering och den ökande smittspridningen under den senare delen av 2021. Under året har verksamheterna även haft ett stort behov av kommunikationsstöd med anledningen av pandemin.

Inom den regionala utvecklingsnämnden har pandemin medfört att mötesplatser ofta blivit digitala i stället för fysiska, och planerade aktiviteter har skjutits fram eller justerats i sitt genomförande.

Pandemin har även påverkat den kliniska forskningen och många studier har fått göra uppehåll. Flera forskargrupper har därför haft svårt att förbruka sina anslag under året. Genom en tillfällig överenskommelse med staten har överblivna Alf-medel kunnat skjutas till 2022. (Alf-medel är statliga medel som är örönmärkta för klinisk forskning inom hälso- och sjukvård.) Även Region Västerbotten har varit frikostig med att förlänga tiden för projektmedel. Den kliniska forskningen har dessutom kunnat ställa om och anpassa sig till pandemin. Flera covid-19-relaterade studier startades i regionen i samarbete med Umeå universitet och andra regioner, samt med stöd av ovan nämnda infrastrukturer för klinisk forskning.

På grund av pandemin har införandet av

verksamhetssystemet Framtidens vårdinformati-
onsstöd, FVIS, drabbats av leveransförseningar. Detta innebär att införandet inte gått enligt plan och att kostnadsnivån därmed är betydligt lägre än i budgeten för 2021.

Kollektivtrafikverksamheten har varit en osäkerhetsfaktor under 2021. Resandet har varit svår att förutse och det var länge oklart om det var möjligt för regionen att få statlig kompensation. Statlig ersättning beviljades dock och i december blev det klart att kollektivtrafiken gav en stor positiv budgetdifferens för regionen 2021.

Omställning till hållbar ekonomi

Utvecklingen inom den högspecialiserade vården går snabbt och är kostnadsdrivande. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen att Västerbottens befolkningen blir allt äldre och får större vårdbehov. Antalet vårdkrävande patienter kommer troligen att öka framöver, samtidigt som tillgången på arbetskraft minskar. Därför måste framtidens vård bedrivas på nya sätt. Region Västerbotten behöver utveckla arbetssätt och organisation för att klara ekonomin och samtidigt erbjuda en vård som är god, effektiv, nära och som möter invånarnas behov. En förutsättning för att klara omställningen till framtidens vård är att skapa en balanserad och hållbar ekonomi.

Den samlade effekten av regionens aktiviteter och åtgärder i 2021:s omställningsplan, som är ett led i att skapa en balanserad ekonomi, uppgår till 153 miljoner kronor. Detta motsvarar en effekt på 87 procent av årsplanen på 175 miljoner kronor.

Regionförvaltningens årsplan låg på 12 miljoner kronor. Den har överträffats då en effekt på 34 miljoner kronor har rapporterats. Sjukresor står för den största delen av effekten, totalt 19 miljoner kronor. Pandemin har bidragit till minskat resande.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisar en positiv effekt på 119 miljoner kronor vilket motsvarar 73 procent av årsplanen. I omställningsplanen för hälso- och sjukvården är de flesta åtgärderna tänkta att minska närvarotid och därigenom minska personalkostnader. Det har därför varit en utmaning att genomföra omställningsplanen under pandemin, eftersom det krävts resurser till bland annat vården av patienter med covid-19, provtagning, vaccinationer och uppskjuten vård.

För att kunna minska bemanningen och ändå bibehålla produktionen krävs förändrade arbetssätt, flöden, digitala lösningar och därefter en minskad bemanning via naturlig personalomsättning. Om bemanningen minskar genom sänkt produktion påverkas flera faktorer negativt, till

Flera covid-studier har startats i regionen i samarbete med Umeå universitet och andra regioner.

exempel tillgänglighet, den uppskjuten vård, samt invånarnas behov och stöd. Under hösten 2021 intensifierade hälso- och sjukvården arbetet med att anpassa personalkostnaderna mot budgeterade bemanningsmål. Som stöd till linjechefernas arbete skapade man förstärkningsteam för vissa områden. Till exempel har förstärkningsteamerna genomfört insatser som schemaläggningsstöd, utbildningsinsatser och tydligare produktionsmål.

Det långsiktiga arbetet inom hälso- och sjukvårdsnämnden inkluderar förstärkt ledning och styrning, samt förbättrade metoder och strukturer för arbetssätt, flöden, produktion och kapacitetsstyrning. Fokus ligger på att fortsätta det långsiktiga arbetet, och för att påskynda effekthemtagnin har särskilda aktiviteter påbörjats. Dessa aktiviteter handlar främst om bemanning och digitalisering. Den förväntade effekten av de långsiktiga aktiviteterna är stabilitet och bestående förbättring av ekonomi, kvalitet och produktivitet. Arbetet med förändrad ledning och styrning samt arbetssätt och flöden gäller all verksamhet. Detta arbete kommer att intensifieras under 2022. Naturlig personalomsättning ska minska närvarotid och personalkostnad genom både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder.

Hos annan verksamhet har effektivisering av inköps- och upphandlingsprocessen lett till minskade kostnader på 34 miljoner kronor. Inom området digitalisering och medicinsk teknik har den förhöjda leveranskapaciteten bidragit till ökad digitalisering. Den totala effekten i annan verksamhet är cirka 72 miljoner kronor och ligger i linje med 2020 års målnivå. Initiativ inom intelligent automation och Office 365 har gett störst effekt. Inom intelligent automation är det en betydande del av effekten effektivare administration av vaccinationer.

Det är svårt att avgöra om vissa av årets kostnadsreduceringar är en effekt av åtgärder och aktiviteter i omställningsplanen, eller om de är en effekt av pandemin som lett till bland annat minskad produktion och reserestriktioner.

Pensionsförpliktelse

Pensionskulden är den framtida skuld som regionen har till arbetstagare och pensionstagare. Den modell som används är den så kallade blandmodellen som skiljer pensionsrätter intjänade före och efter 1997-12-31. Pensioner intjänade från 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Pensionsförmåner som intjänats före

1998 redovisas som ansvarsförbindelse, utanför balansräkningen. Den totala pensionsförpliktelsen, det vill säga avsättningen och ansvarsförbindelsen sammanräknat, uppgår vid årsskiftet 2021 till 10 509 miljoner kronor. Av det totala åtagandet återfinns 53 procent som en avsättning i balansräkningen. Avsättningar och ansvarsförbindelser har beräknats av KPA Pension AB på individnivå för samtliga individer.

Värdering av pensionsförpliktelser har gjorts med tillämpning av RIPS 19, Sveriges Kommuner och Regioners modell för pensionsskultsberäkning.

För att möta kommande pensionsbetalningar har Region Västerbotten avsatt medel i en pensionsmedelsportfölj. Skillnaden mellan totala pensionsförpliktelsen och marknadsvärdet på de förvaltade pensionsmedlen definieras som återlånade medel. Pensionsmedlens marknadsvärde är idag lägre än pensionsförpliktelsen och återlånade medel uppgår till 4 950 miljoner kronor. Regionens mål är att marknadsvärdet av tillgångarna i pensionsmedelsförvaltningen senast år 2040 ska täcka minst hela pensionsförpliktelsen, det vill säga minst 100 procents konsolidering.

Återlån i miljoner kronor		
	2021-12-31	2020-12-31
Avsättning för pensioner	5 604	4 901
Ansvarsförbindelse	4 905	4 934
Summa pensionsåtagande	10 509	9 835
Finansiella omsättningstillgångar	5 559	4 560
Återlån	4 950	5 275
Avkastning på finansiella placeringar	21,9 %	3,4 %

Medelsförvaltning

Finanspolicyn, som beslutats av regionfullmäktige, anger ramarna för finansverksamheten. Finanspolicyn fastställer mål och riktlinjer för finansverksamheten, anger hur ansvaret är fördelat samt identifierar vilka finansiella risker regionen är exponerad för och hur dessa risker ska hanteras. Finansverksamheten är uppdelad i tre delar: likviditetsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning och skuldförvaltning.

Den 31 december 2021 uppgår regionens

finansiella omsättningstillgångar till 6 328 miljoner kronor.

Medelsförvaltning i miljoner kronor		
	2021-12-31	2020-12-31
Kassa/bank	769	339
Kortfristiga placeringar	5 559	4 560
Summa	6 328	4 899

Riskkapiten bland investerare har varit god under året och vi har fått se den första riktiga uppgången sedan börskraschen som covid-19-pandemin orsakade under 2020. Under årets sista kvartal ökade oron på världens börser, främst på grund av den nya virusvarianten omikron. Marknadsoron fortsatte in i december men avtog i takt med att osäkerheten kring den nya mutationen avtog. Börserna steg och avslutades i starkt positivt territorium. Börsåret 2021 avslutades därmed starkt och flertalet aktiemarknader slutade året på nya högsta noteringar. Under året steg stockholmsbörsen med hela 39,3 procent och globala aktieindex med 30,4 procent räknat i svenska kronor. På valutamarknaden försvagades den svenska kronan något mot de flesta större valutorna. Vid årsskiftet handlades en dollar för 9,04 kronor och en euro för 10,24 kronor. På räntemarknaden steg de långa räntorna något.

Sett till regionens portfölj som helhet hade den en avkastning på hela 21,9 procent för helåret 2021. Portföljens sammansatta jämförelseindex steg dock med 22,3 procent under året vilket innebär att portföljen utvecklades 0,4 procent sämre än sin jämförelse. Portföljens värde vid årsskiftet var 5 559 miljoner kronor och aktuell aktieexponering uppgår till 77,8 procent.

Soliditet

Soliditet i procent		
	2021-12-31	2020-12-31
Soliditet enligt blandmodellen	26,1	18,9
Soliditet enligt fullfonderingsmodellen	-8,3	-21,0

Soliditet är ett mått på regionens långsiktiga betalningsförmåga. Måttet visar hur stor del av regionens tillgångar som är finansierade med eget kapital. Under flera år har soliditeten minskat, vilket beror på att investeringsnivåerna varit höga och till stor del finansierats med extern upplåning. Årets soliditet uppgår till 26,1 procent vilket är en ökning jämfört med föregående år. Skulle

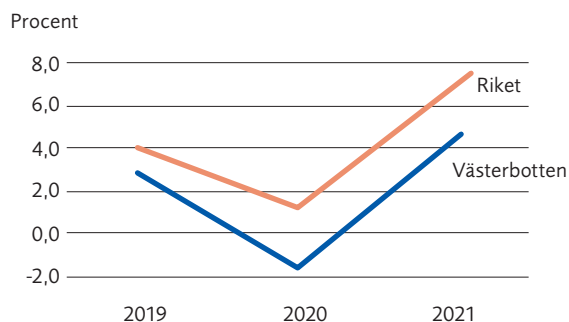
regionen redovisa enligt den så kallade fullfonderingsmodellen (som även inkluderar ansvarsförbindelsen, det vill säga pensioner intjänade före 1998) skulle soliditeten bli negativ och uppgå till minus 8,2 procent.

Händelser av väsentlig betydelse

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens nettokostnader definieras som summan av verksamhetens intäkter minskat med kostnader. År 2021 hade verksamhetens nettokostnader en utveckling på 4,4 procent totalt i regionen. Både kostnader och intäkter har påverkats av den pågående pandemin.

Nettokostnadsutvecklingen 2019–2021

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter omfattar framför allt vårdintäkter, patientintäkter och bidrag. År 2021 uppgår intäkterna till 4 261 miljoner kronor.

Vårdintäkterna uppgår till 1 428 miljoner kronor, vilket är 152 miljoner kronor eller 11,9 procent mer än föregående år. Intäkterna för slutenvård har ökat med 124 miljoner kronor eller 14,3 procent. Samtidigt har intäkterna för öppenvård ökat med 4 miljoner kronor eller 3,5 procent jämfört med föregående år.

Under 2020 minskade slutenvårdsproduktionen till norra sjukvårdsregionen på grund av pandemin. Med andra ord sjönk antalet debiterade vårdtillfällen. Trenden för år 2021 verkar dock vara att antalet debiterade vårdtillfällen till norra sjukvårdsregionen ökar igen. Jämfört med 2020 har slutenvårdsproduktionen ökat med 104 fler vårdtillfällen eller 2 procent. Ökningen har skett under det andra kvartalet 2021. Fortfarande är dock produktionen mindre än 2019. Skillnaden är 562 vårdtillfällen eller 9,6 procent.

Regionen har under 2021 erhållit utökade

”

Regionen äger aktier för 5 559 miljoner kronor.

riktade statsbidrag kopplade till pandemin, dessa beräknas uppgå till 911 miljoner kronor.

Personalkostnader

Personalkostnaderna för 2021 utgör drygt 61 procent av regionens totala kostnader. Personalkostnaderna är 684 miljoner kronor högre än föregående år. Av dessa beror 326 miljoner kronor på att beräkningen av pensionskulden har förändrats. Under 2021 beslutade nämligen Sveriges Kommuner och Regioner att ändra antagande om livslängd som används då pensionskulden beräknas. Detta har medfört en ökning av regionens pensionskulda, vilket belastar årets resultat. Den förändrade beräkningen innebär följaktligen en negativ budgetavvikelse och utgör en jämförelsestörande post. Personalkostnadernas utveckling exklusive pensionskostnader är 3,2 procent jämfört med 2020.

Kostnaderna för hyrpersonal är totalt 2 procent högre 2021 jämfört med 2020. Kostnaderna uppgår till 230 miljoner kronor vilket är 5 miljoner kronor högre än 2020. Av hyrkostnaderna beror 5,2 miljoner kronor på pandemin.

Liksom tidigare år är trenden att antalet anställda i Region Västerbotten ökar. Den 31 december 2021 var det totalt 10 513 anställda omräknat till heltider i regionen. Detta är 132 fler än vid samma tidpunkt 2020.

Produktionskostnader

Läkemedelskostnaderna visar ett budgetunderskott på cirka 2,4 miljoner kronor 2021. År 2020 var budgetunderskottet cirka 40 miljoner kronor. Förbättringen beror delvis på tillfälliga budgetmedel som motsvarats av ett högre statsbidrag för läkemedelsförmånen 2021. Kostnadsutvecklingen är 2,8 procent inklusive återbäringar och det är lägre än den tillåtna enligt budget som var 2,6 procent. Exklusive återbäringar är kostnadsutvecklingen 7,4 procent. Detta beror på att bokförda återbäringar är cirka 57 miljoner högre än 2020.

Av den ökningen står slutregleringen av kvartal fyra och hösten 2020 för 5,7 miljoner kronor högre än i bokslutet.

Inom förmånen (läkemedel utskrivna på recept) är kostnadsutvecklingen betydligt lägre än Socialstyrelsens prognos. Socialstyrelsen beräknade att kostnaden för receptläkemedel skulle öka med cirka 6,8 procent under 2021. Den faktiska kostnadsutvecklingen jämfört med 2020 är 2,2 procent i riket och 2,8 procent i Region Västerbotten, enligt statistik från Sveriges Kommuner

och Regioner. Antalet listade patienter i Region Västerbotten har ökat med 0,4 procent och antalet unika patienter som hämtat ut läkemedel har ökat med 0,6 procent.

Enligt behovsmodellen ligger Region Västerbotten 5,5 miljoner kronor över den förväntade kostnaden för recept 2021. För 2020 var denna överkostnad cirka 22 miljoner kronor. Att skillnaden är så stor beror på att modellen för statsbidrag har förändrats. För 2021 innebär förändringen i behovsmodellen att regionens behov anses ligga 2,9 procent över riskgenomsnittet vilket är en förändring från att behovet tidigare ansågs ligga på riskgenomsnittet.

NOAK-Läkemedlen (blodförtunnande läkemedel som är en förkortning av nya orala antikoagulantia) utgör en stor andel av de totala kostnaderna inom förmånen. Under 2021 har kostnaderna ökat med 5,1 miljoner kronor jämfört med 2020. Den totala kostnaden ligger på cirka 44,6 miljoner kronor.

För rekvisitionsläkemedel har kostnaderna ökat med 18 procent eller cirka 62 miljoner kronor; detta är exklusive återbäring och tjänster. Den största ökningen återfinns inom gruppen N07 där kostnaden för läkemedlen mot Skelleftejukan har ökat med cirka 38 miljoner kronor. En anledning till denna ökning är att ett av läkemedlen mot Skelleftejukan inte började användas förrän i juli 2020. Kostnaden inom övriga läkemedelsgrupper har ökat betydligt mindre, sannolikt på grund av pandemin.

Kostnaderna för särskilda läkemedel (exklusive återbäringar) har minskat med cirka 6,9 miljoner kronor under 2021.

Även kostnaderna för medicinskt material har påverkats av den pågående pandemin. Totalt sett har kostnaderna ökat med 13,4 procent jämfört med 2020. Kostnaden för medicinskt förbrukningsmaterial har ökat med 19 procent. Sett till hela året minskade kostnaden för implantat med 0,6 procent. Under de tre sista månaderna ökade dock denna kostnad med 11 procent jämfört med samma period 2020. Möjligen kan arbetet med uppskjuten vård ha påverkat kostnadsökningen. Sammantaget är budgetavvikelsen för medicinskt material negativ med 27 miljoner kronor 2021.

Utomlänsvård

I kostnaderna för utomlänsvård ingår köp av högspecialiserad vård, fritt vårdval och vårdgaranti samt transport av patienter. Kostnaderna för utomlänsvården är 6 procent lägre 2021 jämfört med föregående år. Skillnaden motsvarar 15 miljoner kronor. Pandemin har med största

230
miljoner kronor kostade
hyrpersonalen.

Kostnaden för utomlänsvård minskade med

6%

Finansnettot är
907
 miljoner kronor

sannolikhet haft effekt på kostnaderna då färre patienter har skickats eller valt att åka till andra sjukhus för behandling. Regionen har köpt mindre slutenvård men mer öppenvård jämfört med 2020. Budgetavvikelsen för 2021 är positiv med 31 miljoner kronor.

Jämfört med 2019 är kostnaderna för utomlänsvården 67 miljoner kronor lägre under 2021. Minskad kostnad återfinns inom basenheterna Barn- och ungdomscentrum, psykiatri och Hjärtcentrum.

Kostnaden för digitala vårdtjänster låg på 17 miljoner kronor under 2021. Detta är en ökning med 3 miljoner kronor eller 20 procent jämfört med 2020.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Regionens skatteintäkter påverkas dels av skattesatsen (som 2021 är 11,35 kronor), dels av befolkningens mängd, sysselsättningsnivå och lönenivåer. Utöver skatteintäkter inkommer både generella och riktade statsbidrag. De generella bidragen används för att jämna ut skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar inom den kommunala sektorn. Inom statsbidragen regleras även utökat eller minskat ansvar mellan stat och landsting. Det är skatteintäkterna och statsbidragen som sätter de ekonomiska ramarna för regionens verksamhet.

Beräkningen av skatteintäkterna baseras på decemberprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner. För år 2021 uppgick Region Västerbottens beräknade skatteintäkter till 6 998 miljoner kronor. Detta är 393 miljoner kronor mer än föregående år. De faktiska skatteintäkterna var högre än prognosen för 2021. Detta beror till stor del på justeringar av årets och fjolårets slutavräkning. De generella statsbidragen och utjämnningen uppgick till 2 396 miljoner kronor. Det är 79 miljoner mer än 2020. Den ökningen kan förklaras av regleringsbidrag.

Sammanlagt ökade regionens intäkter från skatter samt generella statsbidrag och utjämnning med 473 miljoner kronor jämfört med 2020.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnetto för 2021 är positivt och uppgår till 907 miljoner kronor. Till största delen består nettot av realiserade värde regleringar. Realiserade vinster och förluster i värdepapper uppgår till 950 miljoner kronor.

Övriga finansiella kostnader uppgår till 94 miljoner kronor, varav räntekostnader för pensions- och löneskatteskulden utgör 83 miljoner kronor.

Räntekostnader för extern upplåning uppgår till 8 miljoner kronor.

Uppföljning av regionala koncernföretag

I likhet med regionens övriga verksamheter har regionens hel- och delägda bolag påverkats i stor utsträckning av covid-19-pandemin under 2021. För Länstrafiken i Västerbotten AB har resandet påverkats negativt av pandemin, som även fått ekonomiska konsekvenser och inneburit en hög belastning för personalen. Det finns flera viktiga framtidsfrågor för bolaget att hantera, bland annat de långsiktiga konsekvenserna av förändrat resande, hantering av intäktsbortfall samt kostnadsutveckling som är kopplad till drivmedel och trafik kostnader. Under året har även genomförda trafikupphandlingar överklagats.

Bussgods i Norr AB var tidigare ett helägt bolag under Länstrafiken i Västerbotten AB. Sedan den 1 april 2020 är dock Länstrafiken i Norrbotten AB delägare. Det första året som ett samägt bolag har varit positivt både ur ett organisatoriskt och ekonomiskt perspektiv. Under den senare delen av året har dock pandemins effekter och Suezblockeringen påverkat bolagets försäljning negativt.

Även Norrtåg AB har påverkats av reserestriktionerna. Vidare har tåg behövt ställas in på grund av infrastrukturstörningar som banarbeten, svårigheter att tillgå reservdelar samt störningar i form av sjukskrivningar bland underhålls- och tågpersonal. De inställda tågen har dels påverkat resandet, dels inneburit kostnader för bussersättning.

Almi Företagspartner Nord AB har under året sett en stor efterfrågan på sina tjänster – såväl inom affärsutveckling som finansiering. Under året har Almi även lanserat grönt lån och affärsutvecklingstjänster inom hållbarhet, vilket har inneburit kompetensutveckling inom det egna bolaget. Förändringarna har mottagits positivt hos de företag som hittills hunnit ta del av dessa tjänster.

Regionens delägda kulturbolag är Norrlandsoperan AB, Västerbottensteatern AB, Skogs- och samemuseet i Lycksele AB, Skellefteå museum AB samt Västerbottens museum AB. Dessa rapporterar om fortsatt stora konsekvenser för verksamheten med anledning av pandemin. Beslutade restriktioner har inneburit att verksamheter varit stängda under stor del av året. Den planerade verksamheten har anpassats, med utgångspunkt i de ägardirektiv som gäller för bolagen. Störst påverkan har pandemin haft på den publika besöksverksamheten och planerade aktiviteter i samarbete med andra aktörer. En del produktioner har flyttats, andra har behövt ställas in, medan vissa produktioner har kunnat genom-

föras med anpassningar. Norrlandsoperan har exempelvis erbjudit konserter via streaming och danssuppvisningar utomhus framför äldreboenden. Museerna har kunnat nå besökare genom digitala satsningar, som livesända vernissager och nyttjande av sociala medier och alternativa kanaler. Kulturbolagens ägare har slutfört en översyn av bolagsordningar och ägardirektiv under perioden.

AC-Net Internservice AB har tecknat ett nytt regionnätavtal med Region Västerbotten och länets samtliga femton kommuner. Avtalet ligger till grund för finansiering och nyttjande av regionnätet de kommande tre åren, likaså samarbete mellan parterna. Under året har även ett arbete påbörjats inom ägarkretsen. Syftet är att utreda hur bolagen AC-Net Externservice AB och AC-Net Internservice AB ska vara konstruerade på lång sikt.

Norrbotten AB rapporterar att 2021 har varit ett av de mest framgångsrika verksamhetsåren i bolagets historia. Under året har stora steg tagits för att förverkliga byggandet av Norrbotten AB. Ett exempel är regeringen har gjort det tydligt hur Norrbotten AB ska hanteras fortsättningsvis. Andra exempel på framsteg är fysiska arbeten såsom skogsavverkningar, byggande av ersättningsvägar och transportvägar med mera.

Produktion

Hälsa- och sjukvård

Under 2020 minskade antalet vårdtillfällen, operationer, läkarbesök, sjukvårdande behandlingar och tandvårdsbesök i Region Västerbotten som en följd av pandemin. Under 2021 har primärvården genomfört vaccinationer vilket har medfört en markant ökning av sjukvårdande behandling jämfört med både 2019 och 2020. Produktionen för sjukhusvården har dock endast marginellt förändrats. Under 2021 har patienter med större medicinskt behov prioriterats framför dem med lägre behov.

Den samlade produktionen i hälso- och sjukvården har ökat med 8,1 procent jämfört med 2020. I primärvården har produktionen ökat med 39 procent och i sjukhusvården med 0,1 procent. Produktionen är här mätt i viktade vårdtjänster. Viktad vårdtjänst är ett sammanvägt mått på vad regionen producerar i öppenvård och slutenvård. Vårdkontakterna viktas utifrån de resurser de beräknas kräva. Ett vårdtillfälle i slutenvård bedöms exempelvis vara mer resurskrävande än ett besök i öppenvården. Det har länge pågått en forskjutning från slutet till öppen vård. Det innebär att produktionen av viktade vårdtjänster sjunker

utan att värden vare sig minskar eller blir sämre.

Antalet vårdtillfällen under 2021 ligger på i stort sett samma nivå som 2020. Antalet vård dagar har minskat jämfört med 2020, på länets tre sjukhus och ökat på sjukstugorna i primärvården.

Inom sjukhusvården var medelvårdtiden 5,02 dagar under 2021. Detta är 4,6 procent lägre än 2020. Den genomsnittliga beläggningen av de disponibla vårdplatserna var 89,5 procent. I snitt var det alltså patienter inlagda på 89,5 procent av sjukhusvårdens vårdplatser varje dag under 2021. Detta kan jämföras med 2020 då samma siffra var 84,9 procent och 2019 då den var 93,2 procent.

På länets sjukstugor låg beläggningen av vårdplatserna på 71,4 procent. Det är en ökning med 4,9 procent. På dessa platser var medelvårdtiden 6,40 dagar vilket är en ökning med 6,8 procent jämfört med 2020.

Totalt producerades 2021 cirka 264 000 vård dagar. Detta motsvarade 45 100 vårdtillfällen. Av slutenvårdens vårdtillfällen producerades 2,6 procent på primärvårdens sjukstugor.

Från och med april 2020 minskade produktionen av slutenvård till norra sjukvårdsregionen på grund av pandemin. Med andra ord sjönk antalet debiterade vårdtillfällen. Trenden för år 2021 verkar dock vara att antalet debiterade vårdtillfällen ökar igen. Jämfört med 2020 ökade produktionen av slutenvård med 104 fler vårdtillfällen eller 2 procent. Ökningen skedde under det andra kvartalet 2021. Fortfarande var dock produktionen mindre än 2019. Skillnaden är 562 vårdtillfällen eller 9,6 procent.

Patienter från norra regionen stod för 12,3 procent av vårdtillfällena på länets sjukhus 2021. Detta är en ökning jämfört med 2020 då andelen var 11,9 procent. År 2019 var motsvarande siffra 12,6 procent.

Totalt producerades 1 635 000 läkarbesök och sjukvårdande behandlingar inom den regiondrivna hälso- och sjukvården under 2021. Detta är en ökning med 27,5 procent jämfört med 2020. Bryter man ner siffrorna ser man att primärvården såg en stor ökning av sjukvårdande behandlingar från och med mars 2021. Vaccineringen mot covid-19 var en stor bidragande orsak till ökningen. Av besöken i primärvården 2021 är 375 000 besök registrerade som "covid-19-vaccination inklusive besök". Juni var den månad då flest vaccinationer utfördes i regionens regi, 64 900 stycken.

Inom sjukhusvården minskade de sjukvårdande behandlingarna med 3,5 procent jämfört med 2020. Detta beror dels på pandemins påverkan, dels på att antalet besök per behandling minskade i vissa verksamheter. Sena efterregistreringar försvårar dock jämförelser mellan åren.

Produktionen av hälso- och sjukvården har ökat med

8,1%

Läkarbesöken ökat med

3%

Distansbesöken ökat med

42%

Totalt ökade antalet läkarbesök i regionen med 3 procent. I primärvården var ökningen 1,6 procent eller cirka 3 300 besök. I sjukhusvården var ökningen 3,8 procent eller cirka 12 000 läkarbesök.

Distansbesöken ökade med 42 procent jämfört med 2020. Totalt utgjorde distansbesöken 8,3 procent av alla vårdbesök 2021. Detta motsvarar cirka 136 000 besök. Om man räknar bort vaccinationsbesöken utgjorde distansbesöken 10,8 procent av alla besök i regionens egna verksamheter. Av distansbesöken var 70 procent telefonbesök och 22 procent digitala vårdmöten, det vill säga videobesök som sker via app.

Produktionen av medicinsk service ökade med 4,9 procent. Laboratoriemedicin ökade med 5,0 procent. Bild- och funktionsmedicin ökade med 4,7 procent.

Tandvård

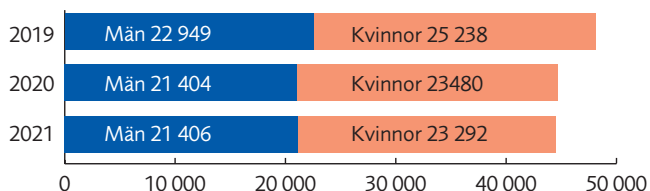
Inom tandvården minskade antalet besök med 0,1 procent jämfört med 2020. Detta motsvarar knappt 200 besök. Under våren 2021 ökade produktionen då flera nya tandläkare började arbeta.

Under hösten slutade istället flertalet behandlare sina tjänster. Dessutom påverkade pandemin produktionen negativt då patienter varit tvungna att göra sena avbokningar och behandlare varit frånvarande på grund av sjukdom och vård av barn. Jämfört med 2020 minskade antalet patienter till tandvården med 4,7 procent. Jämfört med 2019 minskade antalet besök med 14,2 procent.

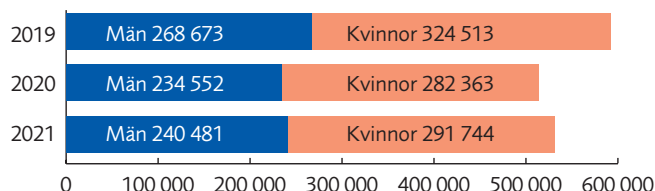
Privata vårdgivare

Den vård som bedrivs av privata vårdgivare med offentlig finansiering ökade med 19 procent jämfört med 2020. Antalet besök som producerats av de privata vårdgivarna i hälsovalet ökade med 30 procent. Störst är ökningen inom sjukvårdande behandlingar, vilket beror på 40 000 vaccinationsbesök. Besök som producerats av privata vårdgivare utanför hälsovalet minskade med knappt 3 procent. Det är besök till fysioterapeut som minskat. Totalt producerades cirka 231 400 besök av de privata vårdgivarna på uppdrag av Region Västerbotten 2021.

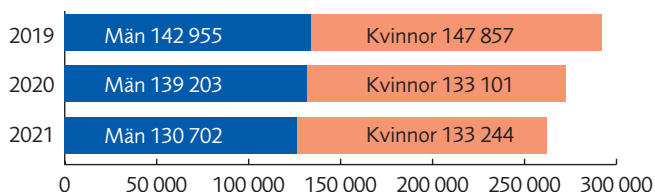
Vårdtillfällen

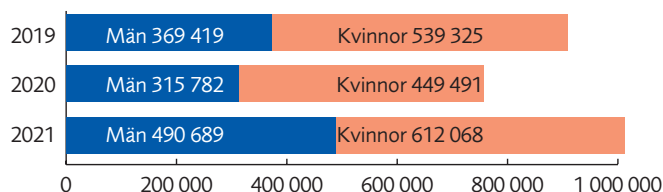
Läkarbesök

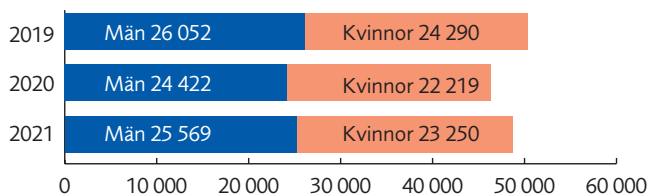
Vård dagar

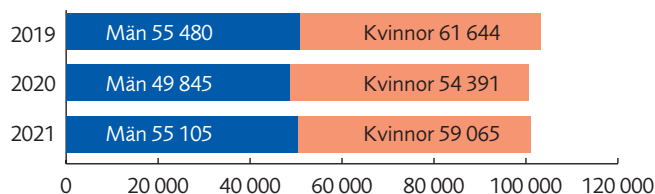
Sjukvårdande behandling

Vårdtjänst DRG

Viktade vårdtjänster

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Uppföljning av fullmäktiges mål

Färgmarkeringar och bedömningar av måluppfyllelse	
Målet har helt uppfyllts	●
Målet har delvis uppfyllts	●
Målet har inte uppfyllts	●

God ekonomisk hushållning innebär att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och en effektiv hushållning av regionens medel. Regionen ska ha en uthållig ekonomi över tid där goda verksamhetsresultat och ekonomiska överskott möjliggör att Region Västerbottens invånare erhåller tjänster av hög kvalitet och tillgänglighet idag och i framtiden. Regionfullmäktige beslutar om mål för verksamheten och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Vid utvärdering av god ekonomisk hushållning beaktas måluppfyllelse för både de verksamhetsmässiga och de finansiella målen.

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål för verksamheten. Nämndernas uppdrag är att styra utifrån målen och sätta indikatorer för att följa upp hur målen uppfylls inom respektive ansvarsområde. Årsredovisningen är en uppföljning av resultat per december och bedömd måluppfyllelse vid årets slut. Regionstyrelsens samlade bedömning är en viktad sammanvägning av den rapportering som nämnder och styrelser har lämnat. Indikatorerna som nämnderna har fastställt i sina verksamhetsplaner redovisas i bilaga 4. I regionplanen har regionfullmäktige även angett fyra finansiella mål.

Hållbart samhälle

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

God folkhälsa innebär ett så gott hälsoläge som möjligt för så många som möjligt och där skillnaderna mellan dem som har det sämst och bäst är små. Även om befolkningens hälsa till stor del bestäms av skilda livsvillkor och genetiska förutsättningar som var och en bär med sig, så har regionen ett stort ansvar i arbetet med hälso- och sjukvård och regional utveckling. Regionens folkhälsoarbete skapar förutsättningar för god och jämlik hälsa hos hela befolkningen.

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet inte har uppnåtts. Både hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen bedömer att målet inte har uppnåtts. Den samlade bilden av nämndernas indikatorer ger en mer blandad bild.

En avsiktsförklaring för god, jämlik och jämställd hälsa i Västerbotten har tagits fram och under-tecknats av samtliga kommuner, länsstyrelsen och regionfullmäktige. En ledningsgrupp för Forum Folkhälsa har bildats för att på olika sätt samla länets folkhälsoarbete.

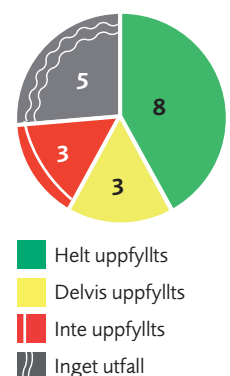
Regionstyrelsen har fattat beslut om att den tobaksavvänjning som regionen erbjuder ska vara kostnadsfri från och med 2022. Jämställdhetsintegrering av regionstyrelsens beslutsunderlag pågår med en verksamhet som pilot. En webb- utbildning om rasism inom vården har tagits fram och regionen har beviljats mer externa medel för att arbeta vidare med den. Pandemin har försvårat och försenat vissa aktiviteter och drabbat olika delar av befolkningen på olika sätt.

Västerbottens hälsoundersökningar, VHU, blev under år 2021 delvis digitaliserade. Nästan alla hälsocentraler och sjukstugor har VHU-personal som utbildats i det nya digitala arbetssättet. All utbildning har genomförts digitalt. 22 hälsocentraler och sjukstugor har redan börjat med det nya arbetssättet. Digitaliseringen kan ses som både en kvalitetssäkring och ett sätt att spara tid, vilket också beskrivits av VHU-sjuksköterskorna i en utvärdering.

Verksamheternas möjlighet att erbjuda hälsoundersökningar eller andra sjukdomsförebyggande insatser har kraftigt begränsats på grund av pandemin. Variationen mellan hälsocentralerna är stor, från 0 procent till över 80 procent utförda hälsoundersökningar, där flest undersökningar genomförts i södra Lappland. Regionstyrelsen har beslutat att från och med 1 januari 2022 höja ersättningen för genomförda hälsoundersökningar.

Dokumenterade åtgärder vid identifierad ohälsosam levnadsvana har minskat. Vid identifierat riskbruk är det endast hälften så många kvinnor som män som erbjudits åtgärd. Under 2021

Mål 1. Nämndernas indikatorer

Regionen fick en ny riktlinje och rutin för arbetet mot våld i nära relationer.

har ett webbaserat stödprogram för gravida med högt BMI utvärderats och reviderats. Det nya stödprogrammet erbjuds nu gravida i Västerbotten. Program för alkohol, matvanor och fysisk aktivitet har tagits fram som kan erbjudas patienter med ohälsosamma levnadsvanor. Sedan tidigare finns behandlingsprogram för att sluta med tobak. Primärvården har börjat få information om de olika programmen och intresset är stort. Ett internt stödmaterial, en handbok om våld, har tagits fram till chefer och medarbetare. Handboken tydliggör ansvar, stödfunktioner och vad chefer och medarbetare kan göra utifrån sina roller. Under pandemin sattes delar av diplomeringen på paus, detta gav utrymme för att utvärdera och utveckla diplomeringen, både med de redan diplomerade enheterna och genom en patientutvärdering.

Det är fortsatt dålig efterlevnad till beslut om att rutinemässigt fråga om våld i patientmöten. Det är en större andel av verksamheterna inom sjukhusvård som rutinemässigt frågar om våld och dokumenterar detta än i primärvården. En ny riktlinje och rutin för arbetet mot våld i nära relationer har fastställdes i december 2021. Frågan behöver prioriteras så att samtliga basenheter börjar arbeta utifrån regionens riktlinjer.

Kunskap och kännedom om barnkonventionen behöver öka i länet och i Region Västerbotten och därför har en samlande utbildningssida om barnrätt skapats på lärande region. Klassbesök ute i länets skolor med till exempel Tobaksfri Duo eller YAM (främja psykisk hälsa) har inte gjorts under året på grund av pandemin men olika strategiska digitala arbeten har påbörjats med några kommuner i länet. Regionen har i samverkan med elevhälsan i kommunerna och länsstyrelsen i länet också stärkt kunskapen om att ställa frågor om våld i möten med elever i skolan.

I april 2021 öppnade kontaktcenter barn och unga psykisk hälsa Västerbotten. Kontaktcentret är ett samarbete mellan primärvård och barn- och ungdomspsykiatri som ska säkerställa ett enkelt och lättillgängligt sätt att få kontakt med vården när ett barn besväras av psykisk ohälsa. Tillgängligheten har kraftigt förbättrats för denna patientgrupp sedan kontaktcentret startade.

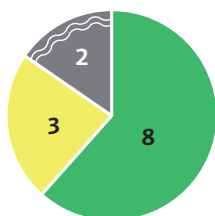
Antalet basenheter inom hälso- och sjukvården med barnombud ökade från 41 till 50 under 2021. Fullmäktiges uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden 2021 var att vidareutbilda barnombuden till barnrättsombud.

Flera verksamheter har kommit långt i arbetet kring planering, uppföljning och dokumentation kopplat till barnkonventionen och barnrätt och goda exempel finns bland annat på Cancercentrum, Barn- och ungdomscentrum, Habiliteringscentrum och Centrum för anestesi, operation och intensivvård. Det finns fortfarande mer att göra innan barnkonventionen genomsyrar hela verksamheten.

Samtliga medarbetare i den regionala kulturverksamheten har gått en utbildning om barnkonventionen under året. Arbeta med att anpassa befintliga ungdomsbidrag och verksamhetsbidrag till barnkonventionen har startat. Ett konkret resultat så här långt, är att befintliga riktlinjer har blivit striktare. Dialogen med ungdomsorganisationerna ska fortsätta vilket förbättrar översynen av bidragen och harmoniserar med barnkonventionen då ungdomarna får möjlighet att påverka innehållet.

Under senare delen av hösten har många barn och unga fått möjlighet att göra film, vilket ledde till att årets resultat är i paritet med året innan pandemin. Det finns en stor efterfrågan av filmpedagogiska aktiviteter för barn och unga. Utvärdering av utbildningen i tjänstedesign för personalen på folkbiblioteken visade att samtliga deltagare var mycket nöjda med innehållet och deras kunskaper ökat väsentligt. Eftersom många kommuner inte tog del av utbildningen, kommer ett nytt erbjudande under våren 2022.

Mål 2. Nämndernas indikatorer

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet

Vi har liksom alla samhällsaktörer ett ansvar att arbeta för att uppfylla de rättigheter som finns i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Alla barn och unga i Västerbotten har rätt till bästa möjliga hälsa, rätt till delaktighet, inflytande och trygghet samt att få möjlighet till utveckling. Barn och ungdomar ska respekteras och vara delaktiga i beslut som rör dem.

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppnås. En majoritet av nämnderna gör bedömningen att målet delvis uppnås medan indikatorerna till största del har uppnåtts.

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

Att som invånare kunna påverka utvecklingen i samhället bidrar till en hög livskvalitet och ökar trygghet och tillit till samhällsaktörer och medmänniskor. Vi ska ge alla invånare möjlighet till inflytande och delaktighet utifrån deras behov och förutsättningar.

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet uppfylls. En majoritet av nämnderna bedömer att målet har uppfyllts och även en majoritet av nämndernas indikatorer har nåtts.

Efter ett års uppehåll för översyn antog regionstyrelsen nya riktlinjer så att frivilligföreningar åter-igen kunde ansöka om folkhälsobidrag för hösten 2021. En dialog har förts med föreningarna om hur det nya sättet att söka fungerar och justeringar gjordes under hösten. Fler ansökningar inkom under hösten inför 2022.

Efter dialog med länsspensionärsföreningar och övriga föreningar framkommer vilka svårigheter pandemin har inneburit för dem trots anpassning till restriktioner och omställning till digital samvaro och utbud.

Andel av befolkningen som uppger att de har högt förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet är fortsatt mycket högt. Vid senaste mätningen 2021 svarade 72 procent av västerbottningarna att de hade högt eller mycket högt förtroende för vården. Det är en minskning sedan förra året men fortfarande ett högre värde än för riket som helhet.

Under året har 39 filmproduktioner medfinansierats vilket innebär att årets mål har överträffats. Det kom in fler ansökningar än vanligt om stöd för att utveckla filmproduktion. Pandemin innebar utökade medel från Svenska filminstitutet och Kulturrådet till Region Västerbotten för att fortsätta utveckla filmproduktionen i länet.

Arbetet för att hbtq-diplomera folkbibliotek har fördröjts, dels till följd av pandemin, dels till följd av personalförändringar i samverkande organisation. Inget bibliotek har ännu hunnit få sitt diplom, dock har 13 av 15 folkbibliotek, 2 av 4 skolbibliotek och samtliga sjukhusbibliotek skickat in sina handlingsplaner för arbetet med hbtq. När dessa är bedömda och godkända delas diplomerna ut. Prognosen är att 100 procent av biblioteken i länet kommer att vara diplomerade under 2022.

Under hösten 2021 återupptogs programverksamheten vid sjukhusbiblioteken för att ge besökarna tillgång till konst och kultur på sjukhusen efter att restriktionerna lett till att programverksamheten varit stängd under en stor del av året. Flera aktiviteter har ändå kunnat genomföras.

Exempelvis har ett samarbete inletts mellan lekterapi och sjukhusskolan för att utforma barnverksamheten Tigerstigar som tas i bruk våren 2022.

Andelen som uppger att det känns tryggt att resa med Länstrafiken har minskat. Sannolikt har pandemi påverkat upplevelsen. Minskningen är en del av en större trend i hela landet där försämringen i Västerbotten inte är lika stor som i riket.

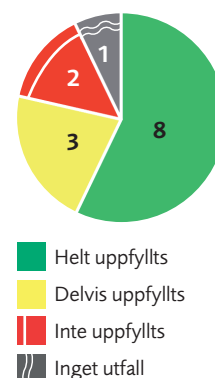
Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion

Vi är en central aktör för arbetet med hållbar utveckling i länet, på grund av vår storlek som organisation och våra uppdrag att förebygga ohälsa och sjukdom och driva regional utveckling. Både nuvarande och kommande generationer ska kunna leva i en hälsosam och god miljö. Vi tar avstamp i de nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen och utgår från den påverkan regionens verksamhet har på miljön samt vårt uppdrag att vara drivande i länets omställning till en koldioxidsnål ekonomi.

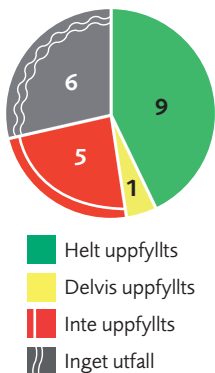
Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet uppnås. Nästan alla nämnder rapporterar en god måluppfyllelse och huvuddelen av nämndernas

Mål 3. Nämndernas indikatorer

Mål 4. Nämndernas indikatorer

indikatorer har uppnåtts eller bedöms uppnås i de fall där underlag inte är tillgängligt. Till viss del har utvecklingen påskyndats av minskat resande och andra faktorer kopplade till pandemin.

Regionens miljö- och klimatstrategi med inriktningsmål inom områdena klimat, giffri miljö och hållbar resursanvändning ger goda förutsättningar för ett systematiskt miljöarbete. Aktiviteter för att uppnå inriktningsmålen och mål 4 planeras i kommande verksamhetsplaner och uppföljning av resultat kommer årligen i en miljöredovisning.

För att öka andelen återvunnet avfall pågår ett avfallsprojekt. Under året har avfallsterminalerna på sjukhusen rustats upp och optimerats för att skapa containerutrymmen för återvinningsfraktioner. Utrustning för källsortering som ska användas i verksamheterna har upphandlats. Under 2022 kommer verksamheterna få källsorteringskärl för att ytterligare öka återvinningen.

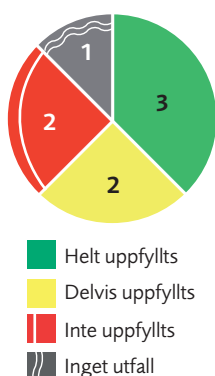
Ett bra sätt att förebygga vår miljöpåverkan är att ställa miljökrav i upphandlingar och under året har Inköp infört ett arbetssätt för att säkerställa att miljökrav ställs i prioriterade upphandlingar.

Under året har andelen förnybart drivmedel ökat i upphandlad kollektivtrafik enligt plan. Kollektivtrafiken har omfattats av olika restriktioner och rekommendationer vilket inneburit att resenärer rekommenderats välja andra färdsätt samtidigt som antal platser begränsats under stora delar av året. Det har inneburit att kollektivtrafikens marknadsandel minskat. Region Västerbotten har under året startat projektet Samåköll som förhoppningsvis skyndar på återhämtningen.

Den regionala livsmedelsstrategin beslutades under året och är en bra grund för att stärka livsmedelsnäringen i Västerbotten. Region Västerbotten stärker den bioekonomiska utvecklingen på flera sätt. Det görs genom att bevaka att utvecklingen av bioekonomin i norra Sverige får fortsatt goda villkor på nationell nivå och i EU. Regionen arbetar även inom ramen för den regionala plattformen Skogsprogram Västerbotten med frågor såsom jämställdhet i skogssektorn, inventering av skogliga värdekedjor och att skapa förtroendefulla samtal om biologisk mångfald i skogen.

De territoriella utsläppen av växthusgas har minskat i Västerbotten, dock inte tillräckligt för att klara vår andel av Parisavtalet. Regionen arbetar med att minska utsläppen genom strategiska styrdokument, genom att ställa krav på hållbarhet i all vår finansiering, genom påverkansarbete och genom de samverkansinitiativ som tas. Under 2021 har Region Västerbotten haft ett särskilt fokus på frågor som rör elektrifiering, bioekonomisk utveckling och cirkulära och resurssnåla materialflöden.

Mål 5. Nämndernas indikatorer

God och jämlik hälso- och sjukvård

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Hälso- och sjukvården kommer att bedrivas på nya sätt i framtiden och det finns stora möjligheter att möta invånarnas behov. Vi ska utveckla arbetssätt och organisation för att erbjuda en god, effektiv och nära vård. Inriktningen är att flytta fokus från sjukdom och behandling till hälsofrämjande och förebyggande insatser. Vården ska ge ökad delaktighet, vara individanpassad samt bedrivas sömlöst nära invånarna.

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppnås. Samtliga nämnder har bedömt att målet delvis uppnås samtidigt som nämndernas indikatorer ger en blandad bild.

Tillgängligheten till vård har även under 2021 påverkats av pandemin. Särskilt primärvården har påverkats när redan ansträngda resurser skulle räcka till vaccinationsarbete. Trots vaccinationscentraler i Skellefteå och Umeå har framför allt telefonsamtalen ökat med en topp under hösten när den tredje vaccinsprutan började ges. Även bristen på allmänläkare och distriktssjuksköterskor har varit stor under året. Primärvården ska vara navet i omställningen mot en god och nära vård. Fysisk och digital tillgänglighet är en förutsättning för att västerbottningarna ska känna förtroende och trygghet för sin hälso- och sjukvård. För att möta befolkningens behov behöver tillgängligheten till primärvården stärkas ytterligare under 2022.

Tillgängligheten inom specialiserad vård började förbättras för några år sedan. Tyvärr bröts den trenden i mars 2020 när sjukhusen, på grund av pandemin, tvingades dra ner på den planerade verksamheten för både besök och åtgärder. Under året har även den specialiserade vården påverkats av pandemin. Arbetet med att förbättra tillgängligheten har ändå kunnat genomföras. Regionen har nyttjat avtal med privata vårdgivare under större delen av året samt även ökat produktion i egen regi. Denna strategi för att upprätthålla produktion

och godtagbar tillgänglighet kommer att fortsätta under 2022. Ett frågetecken är dock hur den fortsatta smittspridningen kommer att påverka behovet av vård samt korttidsfrånvaro på grund av att medarbetarna blir sjuka. Både primärvård och specialistvård visar ett utfallet för 2021 på ungefär samma nivå som 2020, även om en liten nedgång noteras i specialistvården.

Införandet av webbaserade invånartjänster har intensifierats ytterligare och förbättrats under 2021. För att skapa en gemensam ambitionsnivå för hur 1177 Vårdguidens e-tjänster ska användas i regionen har det tagits ett beslut om ett gemensamt basutbud av e-tjänster som primärvården, specialistvården och tandvården ska erbjuda invånarna. Detta görs för att det ska bli tydligt för invånarna vad de kan förvänta sig av e-tjänsterna och för att göra vården mer jämlik. Många invånare i Västerbotten har loggat in på 1177.se under 2021. Den höga siffran kan sannolikt delvis förklaras med att vi erbjudit tidbokning för vaccination mot covid-19. Pandemin har ökat kännedomen om 1177 Vårdguidens e-tjänster vilket även kan ha lett till att fler loggar in i andra ärenden. Det som är slående för 2021 är att tillgängligheten till övriga vården har minskat dramatiskt och att invånarna i stället i första hand ringer 1177 Vårdguiden på telefon för att få hjälp. Dock har resurserna inte varit anpassade för det ökade behovet av tjänsten vilket påverkat tillgängligheten negativt.

Vi når inte det regionala tillgänglighetsmålet att besvara 85 procent av invånarsamtalen. 2021 besvarades 78 procent av alla inkommande samtal vilket är den lägsta siffran som uppmätts. Medelväntetiden har ökat markant under 2021. Det andra regionala tillgänglighetsmålet, att medelväntetiden inte ska överskrida 10 min, nåddes inte då medelväntetiden var över 15 minuter 2021. Anledningen är att fler ringer samtidigt och att samtalen tar längre tid. Vi har också problem med att hjälpa invånarna rätt i vården, samtidigt som sjuksköterskorna ofta måste kontrollera och hålla sig uppdaterad om ny information exempelvis vaccination och testning.

I den nationella invånarundersökningen Nöjd kundindex får Västerbottens 1177 VPT (vårdguiden på telefon) näst höga betyg i Sverige, 83 att jämföra med det nationella resultatet på 75. I samma undersökning redovisas ett index på 95 i bemötande.

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Region Västerbotten har idag en mycket god medicinsk kvalitet som står sig väl i nationella jämförelser. Norrlands universitetssjukhus har

under flera år utmärkt sig i Dagens Medicins ranking av landets universitetssjukhus. I ett längre perspektiv är det centralt att med mindre resurser möta ökade behov i befolkningen och ökade krav från lagstiftaren med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet uppfylls delvis. Nämndernas egen bedömning är att målet uppfylls helt eller delvis. Nämndernas indikatorer ger en blandad bild. Nyckelindikatorer, som hur många basenheter som uppnår sina kvalitetsindikatorer, har inte kunnat följas upp bedöms ha en positiv utveckling.

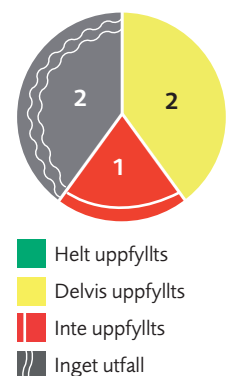
De flesta verksamheter i hälso- och sjukvården bedömer att de uppnår de uppsatta kvalitetsmålen. Då basenheterna har valt olika indikatorer för att utvärdera sin kvalitet saknas en detaljerad redovisning. Kvalitetsindikatorerna följs i detalj i enheternas gängse uppföljningar. Arbetet med kvalitetsindikatorer utvecklas fortfarande och bygger på att enheterna i samråd med områdeschef väljer ut ett antal mätbara kvalitetsindikatorer utifrån vad som behöver förbättras vid respektive klinik.

Inom primärvården har täckningsgraden för andel kvinnor mellan 23 och 70 år som har tagit gynekologiskt cellprov gradvis ökat de senaste åren och närmar sig det nationella målet på 85 procent. Under 2021 infördes det nationella vårdprogrammet för livmoderhalscreening. Det innebär åtgärder som exempelvis förstärkt uppföljning och stöd till de som inte kommer till provtagning.

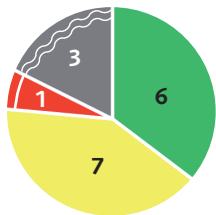
Kontinuiteten för personer med tre eller fler besök som får träffa samma läkare ligger på samma nivå som föregående år. Under året har kontinuiteten varit relativt jämn och varierat mellan 72 och 74 procent. Kontinuiteten skiljer sig mycket åt mellan hälsocentralerna, från 35 procent till 100 procent.

Andelen patienter som anser att det aktuella behovet av vård och behandling har blivit tillgodosett har minskat sedan den förra mätningen 2018. Jämfört med riket är andelen som anser att behoven är tillgodosedda lägre i Västerbotten (75,1 procent i riket, jämfört med 73,5 procent i Västerbotten). Även 2018 var Västerbotten under riksgenomsnittet men andelen nöjda har minskat

Mål 6. Nämndernas indikatorer

Mål 7. Nämndernas indikatorer

något mer i Västerbotten sedan 2018 jämfört med riket. Den är även lägre bland kvinnor (71,3 procent) än män (76,3 procent) i Västerbotten. Resultaten skiljer sig mycket mellan olika hälsocentraler. Den med lägst andel har 46,7 procent och den med högst andel har 86,8 procent.

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Att erbjuda en bra arbetsmiljö, bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens och samtidigt förbättra förutsättningarna för att medarbetarna stannar i regionen är och förblir några av Region Västerbottens viktigaste strategiska uppgifter som arbetsgivare.

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Nämnd	Bedömning
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppfylls. De flesta nämnder bedömer att målet uppfylls delvis och en majoritet av nämndernas indikatorer uppfylls delvis eller helt.

Resultatet av medarbetarundersökning 2021 visar på att Region Västerbotten sammantaget

inte når målvärdena för indikatorerna gott ledarskap, gott medarbetarskap och god arbetsmiljö. Det finns trots detta en del positiva resultat att lyfta fram från undersökningen, bland annat visar resultatet på en positiv upplevelse av arbetsmiljön. Hållbart medarbetarengagemang (HME) ligger här på 76 procent. Det är ett totalindex som beräknas utifrån resultaten för områdena motivation, ledarskap och styrning. På frågan om man ser fram emot att gå till jobbet ligger medelvärdet på 3,83 av maximalt 5. Medarbetarna upplever att deras arbetsuppgifter är meningsfulla och att det finns en hög grad av personligt lärande och utveckling i det dagliga arbetet.

En stor majoritet tycker också att deras arbetsplats har ett lärande förhållningssätt samt att samarbetet och bemötandet är gott mellan kollegor. Medarbetarna tycker att deras närmsta chef visar uppskattning för deras arbetsinsatser. Cheferna har förtroende för dem som medarbetare och ger dem förutsättningar att ta eget ansvar i arbetet. Stödet från närmsta chef och från kollegor upplevs som gott och man vet vart man kan vända sig för att få hjälp när man behöver det.

Det finns delar av resultaten som visar på områden som tydligt behöver stärkas upp och där mer behöver göras för att stärka arbetsplatsklimatet och tryggheten. 7 procent av medarbetarna har angett att de upplevt kränkande särbehandling. 3 procent uppger att de blivit utsatta för diskriminering och 2 procent att de blivit utsatta för sexuella trakasserier. 4 procent har blivit utsatt för fysiskt våld på sina arbetsplatser. Trots att fyra av fem svaranden säger att de vet var och hur de kan uttrycka eventuell kritik om missförhål-

landen på sina arbetsplatser, så anger nästan 20 procent att de inte känner sig trygga i att kunna uttrycka sig kritiskt om missförhållanden på sina arbetsplatser utan att utsättas för repressalier. Utvecklingsarbeten för att förbättra arbetsmiljön och bygga en trygg och positiv arbetsplatskultur, på både central och lokal nivå, har initierats över hela regionen.

Några faktorer som till del kan ha påverkat resultatet är att det under perioden varit ett fortsatt fokus på hantering av pandemin för många medarbetare vilket i många fall inneburit en hög arbetsbelastning samt behov av omprioriteringar som kan antas påverka upplevelse av trivsel och utveckling. Pandemin har också inneburit att ungefär en fjärdedel av regionens medarbetare har fortsatt jobbat på distans vilket kan ha påverkat utfall för samtliga indikatorer både på ett positivt sätt då flera har upplevt en ökad flexibilitet, men även negativt då den fysiska och sociala arbetsmiljön blir mer begränsad på distans.

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

För att klara dagens och framtidens behov av hälsa, vård och utveckling är det viktigt att regionen har en ekonomi som är långsiktigt hållbar. En plan för omställning för en hållbar ekonomi med kort- och långsiktiga åtgärder för åren 2020–2022 är därför nödvändig. Vi kommer att se fler vårdkrävande patienter samtidigt som tillgången på arbetskraft minskar generellt. Det innebär att vi kommer att vara färre som behöver åstadkomma mer samtidigt som resurserna minskar.

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppnås. De flesta nämnder bedömer att målet uppnås och en klar majoritet av indikatorerna uppfylls. Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att målet inte uppnås.

Hälso och sjukvårdsnämndens ekonomiska läge har under året varit fortsatt ansträngt och en konsekvens är att andelen enheter med närvarotid motsvarande bemanningsmålen har minskat

även år 2021 på grund av pandemin. Positivt är att andelen basenheter med utfall som balanserar mot budget ökat jämfört med mätning föregående år.

Sammanfattningsvis konstateras att pandemins påverkan försvårar analysen av indikatorernas uppfyllelse mot målet. Den ekonomiska situationen för nämndens verksamheter är fortsatt ansträngd med ett högt kostnadsläge även om nämndens budgetavvikelse redovisar ett överskott främst påverkat av statsbidrag.

Produktivitetsoökningar genom kostnadsänkningar och ökad eller bibehållen produktion kommer därför att vara nödvändig när värden återgår till ett mer normalläge. Den organisationsförändring som genomfördes under 2019 skapade förutsättningar för ett mer sammanhållande arbete men pandemin som präglade verksamheten sedan 2020 har även inneburit stora påfrestningar för verksamheternas ekonomi.

De indikatorer som regionstyrelsens verksamheter anger mäter en långsiktigt hållbar ekonomi visar samtliga positiva värden. Under året har en mycket god effekt uppnåtts från omställningsplanens åtgärder. Verksamheternas närvarotid mot uppsatta bemanningsmål håller en balans och antal basenheter som visar ett balanserat resultat mot budget är nära 90 procent.

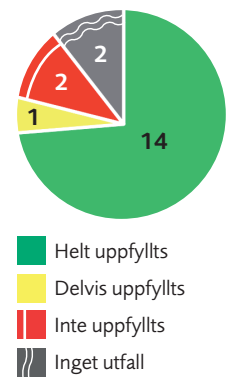
Den samlade bedömning är att målet är uppnått. Pandemin har påverkat utfallet av omställningsplanens effekter, en åtgärd var att minska antalet sjukresor och de har minskat i takt med pågående pandemi delvis som en konsekvens av införda restriktioner och rekommendationer.

Det regionala utvecklingsuppdraget inom regionala utvecklingsnämnden bidrar till en hållbar regional tillväxt och en långsiktigt hållbar ekonomi, genom att verka för att regionala utvecklingsinsatser leder till en attraktiv region med ökade möjligheter till fler och växande företag, fler arbetstillfällen, fler invånare och därmed ökade skatteintäkter till Region Västerbotten.

Patientnämnden uppvisar ett positivt resultat och kostnadsutvecklingen uppgår till minus 3,3 procent.

Folkhögskolestyrelsens resultat är att ett av målen uppfylls helt och ett uppfylls delvis. Målvärdet för folkbildningsanslaget är uppfyllt genom de utbildningar som genomförts. Översynen av lokalbehov har påbörjats men har ännu inte genomförts vid samtliga enheter. Detta arbete bör få ta tid och behöver fortsätta under kommande år. Hittills har fokus varit på Vindeln som nu har en långsiktig plan för investeringar fastlagd, Åsele som flyttar till mindre och mer anpassade lokaler för fjärrundervisning samt Lycksele som inte valt att expandera de fysiska lokalerna med en extra våning på grund av utvecklingen.

Mål 8. Nämndernas indikatorer

Jämlik och attraktiv region

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

Region Västerbotten och länets aktörer har stora möjligheter att tillsammans möta länsbornas behov och förväntningar och samtidigt utveckla verksamheterna. Vi delar viljan till utveckling och tillväxt med kommuner, näringsliv, akademi, myndigheter och det civila samhället. Samverkan är ett av organisationens viktigaste verktyg för att påverka, förändra och agera tillsammans. Vi ska därför skapa långsiktigt stabila modeller för samverkan som säkerställer en god vård och attraktiva livsmiljöer i hela länet.

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner	
Nämnd	Bedömning
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Sammantagen bedömning	●

Region Västerbotten och länets aktörer har stora möjligheter att tillsammans möta länsbornas behov och förväntningar och samtidigt utveckla verksamheterna. Vi delar viljan till utveckling och tillväxt med kommuner, näringsliv, akademi, myndigheter och det civila samhället. Samverkan är ett av organisationens viktigaste verktyg för att påverka, förändra och agera tillsammans. Vi ska därför skapa långsiktigt stabila modeller för samverkan som säkerställer en god vård och attraktiva livsmiljöer i hela länet. Den samlade bedömningen är att målet uppfylls. Alla nämnder bedömer att målet uppfylls och en majoritet av nämndernas indikatorer har nåtts.

Kraftsamlingar har gjorts för att stärka och bidra till de stora industrisatsningar som nu genomförs i länet. Ett flertal samarbeten pågår för att bidra till den samhällsomvandling som nu sker och många andra insatser som gjorts under perioden. Exempel som kan nämnas är bildandet av Industriråd för att stärka industrins möjligheter och förutsättningar, den gränsöverskridande samverkan som sker i olika fora, olika former av samarbete med aktörer som Umeå universitet, Rise, samverkan med länets kommuner, bildande av ett strategiskt råd för kommunernas gemensamma digitalisering.

Ett nytt sätt att följa upp event som genomförts under året är att mäta andelen deltagare som förflyttat sig uppåt i Engagemangstrappan. Man

mäter om genomfört event har bidragit till information, nyfikenhet, kunskap, intresse, engagemang eller ägarskap. Mätningen genomförs via en enkät vid tre event under året. Målet om att 65 procent skulle uttrycka en förflyttning, har uppfyllts vid ett av dessa tillfällen. Samtliga event har genomförts digitalt.

Pandemin har påverkat förutsättningarna för kommunal samverkan i hög utsträckning och nästan alla möten har genomförts digitalt. Enligt de lärande utvärderingar som genomförts har dock det digitala mötes- och arbetssätten varit uppskattade inom samverkansorganisationen. Kommuncheferberedningen har träffats vid sju tillfällen under 2021, med en genomsnittlig närvaro på 78 procent.

Regionstyrelsen gav regiondirektören i uppdrag att utreda i vilken omfattning Region Västerbotten når upp till målet om att vara en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner. Uppdraget genomfördes genom en enkät till ett urval av samarbetspartners som sammanställdes och återrapporteras vid delårsrapporten per augusti. Rapporten visar att regionen huvudsakligen uppfattas som en såväl inkluderande som attraktiv och innovativ samarbetspartner.

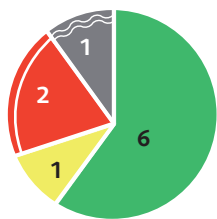
Utvecklingen av konceptet innovationskliniker har skett inom ramen för ett externt finansierat projekt, Innovationsmotorer, inom Vinnovas strategiska innovationsprogram Medtech4Health. Västerbotten har under 2021 haft två aktiva innovationskliniker. Aktuella projekt fasas ut under 2022 och givet rådande omständigheter i regionen finns inte förutsättningar att driva aktiva innovationskliniker. Innovationsverksamheten fortsätter däremot i linje med målbild 2030 och lärdomarna från projektet integreras i de strategiska innovationsprojekt och partnerskapsatsningar som regionen ingår, bland annat inom tandvården, högspecialiserad vård och precisionsmedicin.

Generellt har vi nöjda studenter inom regionen, ett resultat som ser ut att vara bestående över tid, trots pandemin. Utfallet har de senaste åren från 2017–2021 varierat 95–98 procent nöjdhet. Det finns ett behov att följa andra grupper än sjuksköterskor och en potentiell förbättring i det avseendet är att få fler att fylla in enkäten.

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

Forskning, innovation och digitalisering är viktiga förutsättningar för den framtida hälso- och sjukvården, för välfärden och för utvecklingen i Region Västerbotten. I Västerbotten finns en god innovationsförmåga som kan möta snabba

Mål 9. Nämndernas indikatorer

samhällsförändringar och stärka regionens konkurrenskraft. Vi ska vara nyskapande och allas idéer – oavsett kön, etnisk och kulturell bakgrund – ska tas tillvara, omsättas till innovationer och användas. Innovationsarbetet ska inbegripa både tjänste- och produktinnovationer och sociala innovationer samt göra det möjligt att samarbeta över gränser mellan olika typer av aktörer, regioner och länder. I Västerbotten finns unika möjligheter att samla universitet, näringsliv och politik för regionala kluster och innovationsmiljöer. Vi ska använda vår kompetens och vårt tydliga ledarskap till att dra nytta av styrkorna i hela länet.

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet uppfylls. Nästan alla nämnder bedömer att målet uppfylls samtidigt som en klar majoritet av nämndernas indikatorer har nåtts. Pågående pandemin har inneburit att digitalt förändringsarbete har kraftigt accelererat inom stora delar av regionen men har också påverkat leveranskapaciteten hos leverantören av nytt vårdssystem.

Det har pågått ett kontinuerligt arbete för att utveckla 1177 Vårdguiden som en tydlig ingång och ett nav för rådgivning, information och tjänster om hälsa och vård för invånarna i Västerbotten.

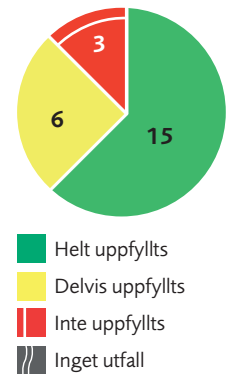
Nya tjänster från Inera har lanserats kontinuerligt med fokus att väva ihop funktionalitet och användbarhet för att skapa bästa möjliga nytta för länets invånare. Intresset för olika distanslösningar inom vården har under året varit stort. Informationstillfällen och utbildningar inom vårdverksamheterna gällande möjlighet till digitala program inom stöd och behandling har efterfrågats och också kunnat genomföras.

Totalt har distansbesöken ökat med 42 procent jämfört med 2020 och utgör 8,3 procent av alla besök 2021 vilket motsvarar ca 136 000 besök. 70 procent av alla distansbesök är telefonbesök och 22 procent är digitala vårdmöten, videobesök som sker via app. Utvecklingen av såväl digitala vårdmöten som interna digitala möten har påskyndats under året. Omfattande arbete har gjorts för att tillgängliggöra aktuell plattform för prioriterade och beslutade verksamheter samt även stödja införandet för tillkommande verksamheter.

Framdriften av FVIS har inte gått enligt plan beroende på leveransföreningen hos leverantören som en följd av pandemin. Det innebär att vissa aktiviteter har skjutits upp och andra har tidigarelagts.

Antalet kliniska studier ligger för 2021 på ungefär samma nivå som 2020. Nedgången motsvarar cirka 4 procent vilket är en normal variation mellan åren, men har inte ökat enligt plan. Under 2022 kommer en EU-förordning om registrering av kliniska studier registreras på EU-nivå via Clinical Trial Information System (CTIS), med en gemensam ingång för ansökan till både etikmyndigheten och Läkemedelsverket. För att underlätta registreringen har Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ledningsgrupp beslutat att detta ska skötas centralt av Kliniskt Forskningscentrum vid FoU-staben. Kliniskt forskningscentrum ger även

Mål 10. Nämndernas indikatorer

Arbetslösheten är den lägsta sedan juni 2008.

stöd med avtalsgranskning till forskare som ska ingå avtal med sponsorer för kliniska provningar.

Processen med att ta fram en ny regional innovationsstrategi (RIS) har följt den justerade tidsplanen. Under hösten 2021 förankrades arbetet brett i länet och den andra december fastställdes remissversionen i regionala utvecklingsnämnden. Det öppna remissförfarandet pågår till den 11 mars, varefter förslaget till strategi justeras innan beslut kan fattas nämnden i maj.

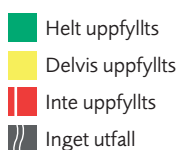
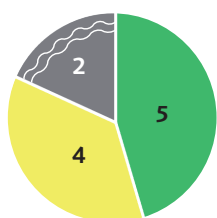
Arbetet med att ta fram Regional digital agenda fortskrider, men på grund av bland annat pandemi har tidplanen ändrats och skjutits fram. Förseeningen medför dock att en bättre koordinering mot EU:s nya digitala strategi och digitala kompass möjliggörs. Antagande av ny Regional digital agenda planeras under hösten 2022.

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

Många faktorer påverkar om en region är attraktiv för människor och företag. God infrastruktur, goda möjligheter till utbildning av hög kvalitet, attraktiva boendemiljöer och jämställda och jämlika samhällen är några viktiga faktorer där vi kan påverka utvecklingen.

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	
Nämnd	Bedömning
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Sammantagen bedömning	●

Mål 11. Nämndernas indikatorer

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppnås. Nämnderna bedömer att målet helt eller delvis uppnås och indikatorerna ger samma bild.

Under sommaren var ökningen av gästnätter i länet 52 procent jämfört med 2020. För oktober månad 2021 syns en ökning på 28 procent under årets för tio månader jämfört med föregående år. Under perioden januari–oktober 2021 noteras totalt 1,4 miljoner gästnätter.

27 samverkansaktiviteter eller kompetensträffar har genomförts mellan augusti och december.

Utvecklingen av Västerbotten Experience genom kompetenshöjande åtgärder och även profilering med nationella kampanjer samt medverkan i Visit Swedens kampanjer tros ha gett en ökad kännedom om Västerbottens produkter. Idag

är åttiofyra företag med i Västerbotten Experience, och fler företag är på väg in.

Sedan augusti 2020 till oktober 2021 har arbetslösheten bland utlandsfödda minskat från 19,3 till 14,7 procent. Den nuvarande arbetslöshetsnivån är den lägsta sedan juni 2008. Detta kan till stor del tillskrivas det stora kompetensförsörjningsbehov som flera branscher upplever i Västerbotten, till följd av åldersavgångar, expansioner, etableringar och en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. I syfte att klara kompetensförsörjningsutmaningen och därmed även den pågående samhällsomvandlingen kommer behovet av insatser riktade till denna målgrupp, både vad gäller ökat arbetskraftsutbud och kompetensattraktion, vara fortsatt viktiga.

Målet om utbud av ledsagning har delvis uppfyllts under året. I handlingsplan för Samåköll som antogs under våren finns en plan för hur ledsagning ska byggas ut. Arbetet för ledsagning i Lycksele har påbörjats i slutet av år 2021 men det är inte infört i Lycksele eller någon annan ny plats under 2021. Det kan sannolikt stärkas genom att ledsagning införs i Lycksele och sedan på andra orter. Från Region Västerbottens sida har arbetet med att anpassa bytespunkter varit framgångsrikt under året.

Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

Västerbottens län har ett konkurrenskraftigt näringsliv med hög innovationsförmåga. Det finns en stor variation mellan kommuner och områden med tillverkningsindustri, besöksnäring, kunskapsintensiva tjänstenärings samt naturresursbaserade näringar som gruv- och mineral och förnybara energikällor. Samtidigt ökar den globala konkurrensen och omvandlingstrycket är hårt på både företag och andra verksamheter. Förmågan till omställning och i synnerhet till en grön omställning, ökad internationalisering, digitalisering och innovation är avgörande för länets ekonomiska tillväxt.

Det finns också skillnader i mäns och kvinnors möjligheter att utveckla företagande, där män bland annat är överrepresenterade som mottagare av utvecklingsbidrag, i bolagsstyrelser och som företagare.

Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	
Nämnd	Bedömning
Regionala utvecklingsnämnden	●
Sammantagen bedömning	●

Den samlade bedömningen är att målet delvis uppfylls. Regionala utvecklingsnämnden bedömer att målet delvis är uppfyllt och en majoritet av nämndens indikatorer har uppnåtts.

Antal sökta platser hos myndigheten för yrkeshögskolan har utvecklats starkt under perioden. Åtgärder som identifierats för kommande är fortsatt samarbete med relevanta aktörer för stärkt yrkeshögskola i Västerbotten. Uppföljning av yrkesvux visar att deltagare från samtliga av länets femton kommuner har deltagit i yrkesvuxkurser som genomförts på distans/med fjärrteknik.

Fortsatta insatser inom ramen för Varselprojektet (industri) samt vård- och omsorgscollege genomförs under kommande år för att verka för att bibehålla matchningsvärdena. I dagsläget saknas insats som riktar sig till grundskolelärare.

Under året har arbetet med att driva, utveckla och genomföra samverkansplattformar för erfarenhetsutbyte inom utbildning och näringsliv nått framsteg. Plattformarna består av samverkansavtal Region Västerbotten och Umeå universitet; VO-college digitaliserad praktiksamordning; Valideringslyft; Relocate samt Showroom Västerbotten.

Aktiviteter och dialoger har genomförts för att främja länets export, etableringar och internationella investeringar inklusive att identifiera affärsbjudanden, och verka för ökad samverkan inom Business Swedens olika affärs ekosystem. Två möten har genomförts med Svenska Institutet för ökad samverkan kring internationalisering utifrån ett kompetensattraktionsperspektiv. Region Västerbotten har utöver detta genomfört en seminarierie tillsammans med Invest in Norrbotten som riktats till länets samtliga kommuner.

Arbetet med att ta fram regionala affärsbjudanden för Västerbottens globala affärer har fortskridit under året, men då ett antal nyckelperso-

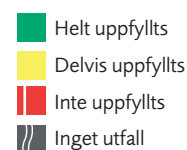
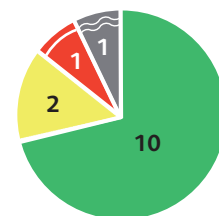
ner slutat under hösten har detta påverkat färdigställandet av de regionala värdeerbjudandena. Underlaget är framtaget, det som kvarstår är formaliseringen av erbjudandena. Bedömningen är att detta kommer att ske under första kvartalet 2022.

Under året har näringslivsträffar genomförts digitalt med god uppslutning från kommunerna i länet. Träffarna har varit uppskattade utifrån den feedback som inkommit från kommunerna och de beskriver en ljusning av situationen för branscherna. Fokus på årets sista möte var på investeringsläget och kompetensförsörjning.

För närvarande befinner vi oss i slutet av en programperiod för EU:s strukturfonder, vilket innebär att EU-programmen allokaterat större delen av sina budgetar och därför haft färre utlysningar. Detta har i sin tur lett till färre antal ansökningar om medfinansiering till Region Västerbotten. Förutom att ERUF-Övre Norrland och Botnia-Atlantica haft en utlysning vardera har EU-initiativet React-EU haft två utlysningar.

Region Västerbotten ska verka för att kvinnor och män får ta del av företagsstöden på lika villkor. Som en del av målet har hantering av data för vem som är företagsledare i aktuella ärenden förbättrats under året. Den procentuella andelen beviljade medel har ständigt ökat till företag med kvinnor som företagsledare sedan 2017, men det sker i mycket små steg. En orsak kan vara att 40 procent av de beviljade stöden 2021 gick till företag som beviljats stöd någon gång tidigare samt att tillverkningsindustrin är den bransch som beviljas mest stöd, 36 procent av de beviljade beloppet 2021. Av dessa gick 8 procent till företag som drivs av en kvinna. Genom ökat fokus på social hållbarhet med bland annat stödet till aktiva åtgärder och fokus på hållbarhet i allmänhet så bör företagens jämställdhetsarbete påverkas på längre sikt.

Mål 12. Nämndernas indikatorer

Måluppfyllelse för finansiella mål		
Finansiella mål	Utfall	Måluppfyllelse
Regionen ska redovisa ett överskott för verksamhetens resultat över planperioden 2020–2023 som motsvarar minst 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. År 2021 ska styrelser och nämnder redovisa ett resultat i balans vilket innebär ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat.	Verksamhetens resultat för år 2021 är 491 miljoner kronor och motsvarar 5,2 procent. Åren 2020–2021 sammantaget är överskottet 4,8 procent. För åren 2022–2023 budgeteras med ett överskott på 2,1 respektive 2,7 procent. År 2021 redovisar styrelser och nämnder tillsammans ett resultat på 3 miljoner kronor jämfört med budget. Regionförvaltningen visar en budgetavvikelse på minus 165 miljoner kronor, övriga förvaltningar visar på plus. Analyser kopplade till avvikelser för respektive styrelse och nämnd går att utläsa under kapitel Driftredovisning. Målet har delvis uppnåtts.	
Marknadsvärdet av tillgångarna i förvaltningen av pensionsmedel ska senast år 2040 uppgå till hela pensionsskuldens bokförda värde (minst 100 procents konsolidering). Region Västerbottens totala pensionsåtagande ska vid utgången av 2021 vara finansierat till minst 50 procent.	Per december uppgår finansieringen till 53 procent. Bedömningen är att målet att minst 50 procent av totala pensionsåtagandet kommer att vara finansierat har uppnåtts.	
Investeringar ska över tid finansieras av egna medel. Lånefinansiering kan användas för att delfinansiera tillfälligt höga investeringsnivåer. År 2021 ska självfinansieringsgraden av investeringar uppgå till minst 100 procent. Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar (RKR).	Självfinansieringsgraden uppgår till 187 procent vid årets utgång. Målet med en självfinansieringsgrad på minst 100 procent har uppnåtts.	
Total räntebärande låneskuld, exklusive pensionsskulden, får högst uppgå till 45 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. År 2021 ska räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 38 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Den räntebärande låneskulden uppgår till 2 400 miljoner kronor vid 2021 års utgång vilket motsvarar 26 procent av de beräknade skatteintäkterna och generella statsbidragen. Målet har uppnåtts.	

Finansiella mål

Det övergripande målet för Region Västerbotten är att skapa en långsiktig stark ekonomi och uppnå en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Region Västerbotten har i regionplan 2021 beslutat om fyra finansiella mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Nedan redovisas hur de finansiella målen uppfyllts

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska en region ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det är regionfullmäktige som beslutar om finansiella mål och mål för verksamheten av betydelse för god ekonomisk hushållning. Vid bedömning om Region Västerbotten når kravet om god ekonomisk hushållning beaktas måluppfyllelsen för både de verksamhetsmässiga och finansiella målen.

Av verksamhetsmålen bedöms fyra mål uppnås

helt, sju mål uppnås delvis och ett mål bedöms inte uppnås. Måluppfyllelsen påverkas till stor del av pandemin som inneburit omprioriteringar eller att aktiviteter inte kunnat genomföras enligt plan. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen av verksamhetsmålen under omständigheterna vara goda. Att det förebyggande och preventiva arbetet inte har kunnat genomföras enligt plan innebär samtidigt en risk för det framtida hälsoläget.

Av de finansiella målen uppnås tre av fyra mål. Målen om finansiering av pensionsskulden, självfinansiering av investeringar samt storleken på låneskulden uppnås helt medan resultatmålet bedöms delvis uppnått. I resultatmålet beskrivs att regionen ska redovisa ett överskott för verksamhetens resultat över planperioden 2020–2023 som motsvarar minst tre procent av skatter och generella statsbidrag samt att styrelser och nämnder ska ha ett resultat som minst motsvarar budget. Detta uppnås inte då regionstyrelsen har en negativ avvikelse mot budget. Att resultatmålet

ändå bedöms delvis uppnått förklaras av att regionen sammantaget uppvisar ett överskott mot budget år 2021 samt att verksamhetens resultat i förhållande till skatter och generella statsbidrag överstiger målet för planperioden 2020–2023 på 3 procent. För år 2021 uppgår verksamhetens resultat i förhållande till skatter och generella statsbidrag till 5,2 procent och för åren 2020–2021 uppgår överskottet sammantaget till 4,8 procent.

Måluppfyllelsen bedöms totalt sett god och avviker inte väsentligt från de av regionfullmäktige uppsatta målen. Regionens finansiella ställning har stärkts och verksamheten har uppnått goda resultat trots de omställningar som varit nödvändiga för att hantera effekterna av pandemin. Det finns fortfarande utmaningar men förutsättningarna att nå regionens kort- och långsiktiga mål bedöms goda. Den sammanvägda bedömningen är att Region Västerbotten år 2021, i allt väsentligt, har en god ekonomisk hushållning i verksamheten.

Uppföljning av regionfullmäktiges uppdrag

Fullmäktigeberedningarna för folkhälsa och demokrati i södra Lappland, Skellefteå- och Norsjöområdet samt Umeåregionen har återrapporterat de riktade uppdrag de fått. Beredningen har genom medborgardialog och i samverkan med andra aktörer har tagit fram underlag för vad som kan göras för att stärka god och nära vård samt hur regionens verksamheter kan stötta invånarna i arbetet med att förebygga övervikt, fetma diabetes och hjärt- och kärlsjukdom. Beredningen har sammanfattat det i en rapport som behandlats i regionfullmäktige i november 2021. Beredningen har påbörjat uppdraget för 2022 med en kunskapsdag, som anordnades digitalt. Beredningen har också fullföljt uppdraget från reglementet.

Uppföljning av intern kontroll

I enlighet med Region Västerbottens reglemente för intern kontroll ska regionstyrelsen i samband med årsredovisningen ta fram en tillsynsrapport för den samlade interna kontrollen i Region Västerbotten. I rapporten görs en bedömning av den interna kontrollen i Region Västerbotten som helhet med utgångspunkt i nämndernas tillsynsrapporter.

Samtliga styrelser och nämnder har identifierat och analyserat risker som är av betydelse för ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitlig rapportering och information om verksamheten samt följsamhet till lagar och regler.

Utifrån riskanalysen har nämnder och styrelser

beslutat om tillsynsplaner för intern kontroll med kontrolltester för att säkerställa att kontrollsystemet i organisationen fungerar.

Den sammantagna bedömningen är att Region Västerbotten har en acceptabel nivå av intern kontroll. Det finns brister inom flera områden men de är som regel inte allvarliga brister. Det finns ett fortsatt behov av att utveckla det samlade arbetet med intern kontroll.

Under året har utveckling bland annat skett mot en mer processororienterad intern kontroll, en tydligare röd tråd mellan risker, kontrollaktivitet och kontrolltest samt bedömning av enskilda kontrolltester. Fortsatt finns ett behov av att precisera vilka risker som ska hanteras inom intern kontroll och att säkerställa en tillräcklig uppföljning av de åtgärder som vidtas vid brister.

Se bilaga 5 för en mer utförlig bedömning och nämndernas tillsynsrapporter för uppföljning av enskilda kontroller.

”

Regionen har en god ekonomisk hushållning i verksamheten.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat och innebär att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna är större än kostnaderna. Resultatet beräknas i en balanskravsutredning som utgår från årets resultat.

Resultatet justeras sedan med realisationsvinster och realisationsförluster, orealiserade vinster och förluster i värdepapper samt reservering och användning av resultatutjämningsreserv. Om resultatet är negativt ska verksamheten återställa underskottet med motsvarande överskott inom tre år. Årets balanskravsresultat uppgår till 476 miljoner kronor.

Balanskravsresultat i miljoner kronor	
Årets resultat i resultaträkningen	1 398
Reducering av samtliga realisationsvinster	0
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-950
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	28
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	476
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	476

Förväntad utveckling

Under 2021 fick covid-19-pandemin stor påverkan på Region Västerbottens verksamhet, både genom ökad belastning på vården men även genom positivt ekonomiskt resultat för verksamheten i stort. Något som påverkat årets resultat negativt är att bedömningen av pensionskulden har förändrats (se rubrik Pensionsförpliktelse). Den förändrade pensionskulden utgör en stor resultatförstörande kostnadspost.

Beträffande första halvåret av 2022 medför pandemin en hel del osäkerheter. Den ekonomiska utvecklingen är mycket svår att prognostisera både nationellt och globalt. Det återstår att se vilka långsiktiga effekter pandemin får och hur dessa i sin tur påverkar regionens verksamhet. En konsekvens av pandemin är att betydande vårdbehov har skjutits upp på framtiden. Den uppskjutna vården är svår att uppskatta men kommer att vara prioriterad att bearbeta.

Att Region Västerbotten uppvisar ett positivt ekonomiskt resultat 2021 beror till stor del på att staten gett stora tillfälliga statsbidrag och kompenserat för pandemirelaterade kostnader för hela kommun- och regionsektorn. Att sektorn fått stora tillskott innebär dock inte att regionens olika verksamheter förbättrats ekonomiskt. Däremot har balansräkningen stärkts. Region Västerbotten har ett underliggande strukturellt underskott som kvarstår när tillfälliga bidrag och andra pandemirelaterade faktorer rensats bort. Underskottet uppskattas till cirka 200 miljoner kronor. Det råder en stor osäkerhet kring den uppskattningen. Oavsett behöver regionen

dock fortsätta effektivisera för att kunna ha en ekonomi i balans.

Framtiden är tämligen komplicerad och det är mycket som behöver falla på plats. Regionens utveckling hänger bland annat på skatteintäkternas utveckling, kostnadsvolymen, inflationen, räntenivåerna, avkastningen på pensionsportföljen, investeringsbehov och införande av ny digital teknik. För att hantera framtidens utmaningar genomför Region Västerbotten just nu ett flertal omfattande utvecklingsarbeten. En ny styrmodell håller på att arbetas fram för att förstärka ledning och styrning, samt för att förbättra förutsättningarna för att genomföra och följa upp effekterna av politiska beslut. Ett stort arbete pågår för att införa nya digitala verktyg, exempelvis planering och rapportering i Stratsys, uppföljning och analys i PowerBI, och fortsatt utveckling av produktions- och kapacitetsstyrning. Ett mycket omfattande arbete pågår även med att införa ett nytt verksamhetssystem (FVIS) i ett gemensamt projekt tillsammans med nio regioner.

Det kommer att bli nödvändigt med nya arbetssätt och samarbetsformer över organisationsgränserna, inom såväl den egna regionen som i arbetet med externa aktörer. Regionen har en stor utmaning att ställa om till god och nära vård, kunskapsstyrning och samtidigt kunna ha en ekonomi i balans. För att klara denna utmaning behövs ett ledar- och medarbetarskap som följer fattade beslut med engagemang, insikt och ansvarstagande, samt en förmåga att införa beslut och analysera och hantera såväl kvalitetsaspekter som ekonomiska effekter.

Driftredovisning

I driftredovisningen ingår verksamhetens intäkter och kostnader. Resultatposter som inte finns med i driftredovisningen är skatteintäkter, generella statsbidrag, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Driftredovisningen ska spegla respektive styrelse och nämnds intäkter och kostnader.

Regionstyrelsen och verksamhetsansvariga nämnder lämnar egna årsrapporter. Dessa rapporter utgör underlag till Region Västerbottens samlade årsredovisning. Regionens nämnder redovisar tillsammans ett budgetöverskott på 3 miljoner kronor för år 2021.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens nettokostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på totalt 165 miljoner kronor. Nettokostnadsutveckling har ökat med 26,3 procent, vilket till stor del beror på pandemin.

De största avvikelserna återfinns främst inom regionövergripande poster. Dessa avvikelser beror bland annat på ökade pensionskostnader och ökade intäkter i form av statsbidrag för covid-19-pandemin. De ökade pensionskostnaderna förklaras främst av förändringar i riktlinjerna för beräkning av pensionsskuld (Rips). Förändringarna i Rips innebär att regionens

pensionsskuld ökat. Därmed tillkommer också en engångskostnad för pensioner på 326 miljoner kronor år 2021. Övriga anslag och specialdestinerade statsbidrag har tillsammans en positiv budgetavvikelse på 155 miljoner kronor. Detta förklaras av de statliga bidrag som regionen erhållit för att hantera effekterna av pandemin.

Digitalisering och service visar en positiv avvikelse mot budget på cirka 42 miljoner kronor. Överskottet beror bland annat på minskad volym av sjukresor, lägre genomförandetakt avseende verksamhetssystemet (FVIS) samt lägre personalkostnader på grund av vakanser.

Beställare primärvård och tandvård uppvisar tillsammans ett överskott mot budget på 38 miljoner kronor. Det är framför allt de rörliga ersättningarna som minskat, vilket beror på färre antal besök i primärvården.

Administrativ verksamhet (som innefattar regionledning och staber) redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 7 miljoner kronor. Sex av sju

Driftredovisning i miljoner kronor					
Verksamhetsområde	Utfall 2021	Utfall 2020	Kostnadsutveckling	Budgetavvikelse	Budget 2021
Regionstyrelsen	-3 267	-2 587	26 %	-165	-3 102
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-5 243	-5 560	-6 %	139	-5 382
Regionala utvecklingsnämnden	-372	-361	3 %	26	-398
Folkhögskolestyrelsen	-9	-10	-18 %	1	-10
Patientnämnden	-5	-5	0 %	1	-6
Revisionen	-8	-8	0 %	-0	-8
Verksamhetens nettokostnader	-8 903	-8 531	4 %	3	-8 906
Skatteintäkter	6 998	6 605	6 %	248	6 750
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	2 396	2 317	3 %	59	2 337
Verksamhetens resultat	491	391		310	181
Finansiella intäkter	1 003	207		883	120
Finansiella kostnader	-97	-500		46	-143
Finansnetto	907	-293		930	-23
Totalt Region Västerbotten	1 398	98		1 240	158

basenheter inom den administrativa verksamheten visar budgetöverskott.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar ett överskott på 139 miljoner kronor och en minskad nettokostnadsutveckling på 5,7 procent under året. Intäkterna har ökat med 17,2 procent och kostnaderna har ökat med 3,5 procent.

Intäkterna redovisar ett överskott mot budget på 341 miljoner kronor för 2021. I detta ingår vårdintäkter som understiger budgeten med 42 miljoner kronor. Patientintäkter och tandvårdsintäkter redovisar också stora underskott: sammanräknat 115 miljoner kronor. Underskotten vägs upp av övriga intäkter, främst statsbidrag för vaccinationer, provtagning och tester under pandemin. Kostnaderna redovisar ett underskott mot budget på totalt 202 miljoner kronor. Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där underskottet mot budget uppgår till 171 miljoner kronor och där kostnadsutveckling är 2,8 procent.

Både kostnader och intäkter har sedan början av 2020 påverkats av den pågående pandemin. Produktionen har minskat vilket har resulterat i minskade vårdintäkter. Pandemin har också inneburit att kostnaden har minskat för visst medicinskt material, till exempel implantat. Samtidigt har kostnader ökat för annat material kopplat till pandemin. Övriga personalkostnader och utomlänsvård har varit lägre än budgeterat.

Regionala utvecklingsnämnden

Den regionala utvecklingsnämnden uppvisar ett överskott på 26 miljoner kronor 2021. Av denna summa kommer 24,6 miljoner kronor från kollektivtrafiken. Att kollektivtrafiken redovisar så stort överskott beror delvis på att ett överskott från 2020 redovisas 2021. Överskottet från 2020 ligger på 12,7 miljoner kronor. Dessutom har Region Västerbottens andel av Länstrafiken gett ett po-

sitivt resultat med 11,9 miljoner kronor för 2021. År 2020 var budgetdifferensen negativ med 23,3 miljoner kronor. Detta berodde på ökade kostnader för kollektivtrafiken respektive samverkanskostnader. Nettokostnadsutvecklingen var 3,0 procent 2021.

Inom den regionala utvecklingsnämnden finns kostnadsslag där budgeten inte har nyttjats fullt ut. Det gäller till exempel resor och personalrelaterade kostnader. Att budgeten inte nyttjas fullt ut beror på att handlingsutrymmen varit begränsade på grund av pandemin.

Det enda krav på omställning som förvaltningen har haft på sig 2021 är att hantera en budgetreducering avseende it på 0,15 miljoner kronor. Budgetreduceringen lades in i budgeten, och budgeten har hållits under året.

Övriga nämnder

Under 2021 redovisar patientnämnden ett överskott på knappt 1 miljon kronor. Överskottet redovisas framför allt inom övriga personalkostnader, vilket beror på att pandemin lett till mindre kompetensutveckling och färre fysiska möten. Nettokostnaderna är 3,3 procent lägre jämfört med 2020.

Folkhögskolestyrelsen visar ett överskott på intäkterna med 1,8 miljoner kronor 2021. Överskottet beror delvis på ett förstärkningsbidrag från Folkbildningsrådet.

Ett underskott på kostnadsramen gör att budgetöverskottet totalt sett hamnar på 1,3 miljoner kronor. Nettokostnaderna påverkas av de ökade bidragen och har minskat med 18 procent jämfört med 2020.

Revision redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,5 miljoner kronor för 2021. Det är personal- och övriga personalkostnader som varit lägre än budgeterat. De totala nettokostnaderna är 4,3 procent lägre än 2020, vilket bland annat beror på lägre kostnader för administrativa tjänster.

Investerings- redovisning

De senaste åren har Region Västerbottens investeringsutgifter ökat. För åren 2017–2021 uppgår utgifterna till närmare 5,7 miljarder kronor.

De högre investeringsnivåerna beror delvis på en ökad digitalisering och medicinteknisk utveckling, men framför allt på ett behov av renovering och nybyggnation i regionens fastigheter. Långsiktiga prognoser visar på att investeringsbehovet kommer fortsätta vara stort de närmsta tio åren. År 2021 uppgick investeringsutgifterna till 767 miljoner kronor, vilket var 83 miljoner kronor lägre än budget.

Som tabellen visar har fastighetsinvesteringar en positiv avvikelse på 67 miljoner kronor 2021. Detta beror till stor del på tidsförskjutningar i olika projekt vilket till viss del förklaras av pandemin; bland annat har mindre byggprojekt haft svårt att driva projekten enligt plan. Bedömningen är att cirka hälften av avvikelsen återfinns i pågående projekt som också kan antas få en påverkan på kommande år.

För investeringar i medicinsk teknik och it förklaras den positiva avvikelsen främst av leveransförseningar. Även dessa förseningar kan härledas till pandemin och den komponentbrist som funnits på marknaden. För Hjälpmedel förklaras avvikelsen av en minskad efterfrågan samt en högre grad av återanvändning och upprustning av hjälpmedel.

Investeringar inom fastigheter

Under 2021 har regionen startat upp flera byggprojekt på Norrlands universitetssjukhus och andra projekt håller på att färdigställas. Pågående projekt är bland annat planering för ombyggnation av smärtrehabilitering, fördjupad skyfallskartering, färdigställande av akutens utökade yta, samt kylning och avfuktning i centralsterilen.

Byggnad 29, som är ett toppmodernt hus, är i stort sett färdiginflyttad. Arbetet med byggnad 28, den nya psykiatribyggnaden, rullar också på enligt tidplan. Verksamhetsplanering har inletts för byggnad 10CDE, byggnad 4, byggnad 10F och byggnad 23. I september slutfördes projekteringen för att färdigställa fyra våningar i byggnad 5A och entreprenaden är upphandlad. För att klara byggnad 29 och byggnad 28 har en stor reservkraftsombbyggnation skett; arbetet med denna ombyggnation går mot sitt slutskede.

På Skellefteå lasarett pågår byte av tak för byggnad 117. Taket för byggnad 118 har färdigställts. Färdigställd är också ögonavdelningen som inryms i byggnad 120. Byggnad 145, som är en ny administrativ byggnad, färdigställdes under årets första kvartal. Den nya öronmottagningen har anpassats för verksamheten. Lokalplanering pågår för de verksamheter som skall flytta ut från byggnad 102 och 103. Planen är att åtgärda flera våningar i byggnad 104, 105 och 106 för att klara evakueringen. Det första steget i Vårdbyggnad Skellefteå pågår med verksamhetsplanering för att säkra behov och flöden på sjukhusområdet.

På Lycksele lasarett har regionen genomfört en anpassning av akutens entré. Planering pågår för uppstart av UVA och byggnad 120, även kallad Länken. För att säkerställa kylkapaciteten har geo-lagerborrningen färdigställts. Ett projekt har inletts för att byta ut tekniska försörjningssystem i byggnad 101 och detta projekt kommer att färdigställas under 2022.

För lokaler utanför sjukhusen bereds framtida behov för Vindelns folkhögskola och regionen har börjat planera för en ny hälsocentral på Tomtebo. Sävar hälsocentral har flyttat till lokal-

Investeringsredovisning i miljoner kronor			
	Utfall 2021	Budget 2021	Budgetavvikelse
Fastighet	549	616	67
Medicinsk teknik	155	160	5
IT	38	45	7
Hjälpmedel	24	28	4
Regional utveckling	1	1	0
Summa	767	850	83

erna i Björkgården. Ålidhems hälsocentral ska flytta delar av sin verksamhet till Tvistevägen där lokalerna har anpassats.

I övrigt bedriver Region Västerbotten ett arbete för att förbättra återvinningen av avfall. Den förbättrade återvinningen ska sedan implementeras stegvis i hela regionen

Investeringar inom medicinsk teknik

Region Västerbotten har under året genomfört 249 separata investeringsärenden i medicinteknisk utrustning. Dessa ärenden är fördelade på 38 olika kliniker i hela länet. Investeringarna har bestått av 65 procent så kallade ersättningsinvesteringar (det vill säga investeringar för att ersätta förbrukad utrustning) och 35 procent strategiska investeringar eller expansioner.

Årets investeringsverksamhet har präglats av viss osäkerhet, främst på grund av långa leveranstider som i sin tur orsakats av pandemin och en marknadsbrist på halvledare.

Nedan finns ett axplock av några av årets investeringar i medicinteknisk utrustning:

- Bild- och funktionsmedicin har investerat i ett nytt PET/CT-system. De har även ersatt ett antal C-bågar, ultraljud samt system för kommunikation mellan operation och röntgen.
- Kirurgcentrum har investerat i en ny ESVL-maskin för stenbehandling, diskdesinfektorer med genomräkning, endoskopiutrustning samt ny laparoskopiutrustning.
- Laboratoriemedicin har bland annat investerat i en masspektrometer för identifiering och typning av mikrober, ett PCR-instrument för covid-19-analyser och koagulationsinstrument. De har även uppgraderat desinfektionsutrustning på länets vårdinrättningar.
- Neuro-huvud-hals-centrum har bland annat investerat i ny stimuleringsutrustning för intraoperativ monitorering, videoendoskopiutrustning samt nytt navigationssystem för rhinologisk- och skullbaskirurgi.
- Rörelseorganens centrum har ersatt viss borr- och sågutrustning samt en portabel datortomograf med navigationsutrustning för

rygg. De har även investerat i nya artroskopi-pumpar och en elektromagnet för behandling av barn vid tidiga skolioser.

- Akuten har investerat i nya defibrillatorer för ambulanssjukvården och i patientövervågningsutrustning till nya akutmottagningen.
- Centrum för anestesi, operation och intensivvård har bland annat ersatt ett antal diatermiapparater, ett antal operationsbord, IVA-sängar och nya rökevakueringssystem.
- Kirurgiskt centrum södra Lappland har investerat i nya mobila operationsbord samt ersatt viss endoskopiutrustning.
- Medicincentrum har ersatt ett antal bronkoskop med fiberljus samt ett antal hemodialysmaskiner.
- Cancercentrum har investerat i ett nytt terapeutiskt röntgensystem för behandling av ytliga områden. De har även uppgraderat en linjäraccelerator och ersatt en stereotaxiutrustning.
- Hjärtcentrum har bland annat investerat i endoskopiutrustning för lungkirurgi samt nya ultraljudsapparater.
- Ögonkliniken har ersatt en phacoutrustning, ett par kornealmikroskop samt en ultraljudsapparat.
- Inom länets primärvård har man bland annat ersatt ett antal öron- och ögonmikroskop.
- Flertalet av länets ambulanser har bytts ut under året.
- Tandvården har ersatt ett antal dentala unitar.

Investeringar inom it

Under 2021 har Region Västerbotten genomfört en reinvestering i nätverksinfrastrukturen där fokus ligger på säkerhet och robusthet. Inom centrala komponenter har reinvestering skett i server- och lagringsplattformarna samt säkerhet för att möta verksamhetens ökade behov.

Förutom investeringar i infrastruktur har Region Västerbotten även investerat i olika systemstöd, exempelvis förenklad inloggning och Maximo som är till för att effektivisera inköp och fakturahantering.

Resultat- och balansräkningar med noter

Resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2021-01-01– 2021-12-31	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2021-01-01– 2021-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31
Verksamhetens intäkter (Not 1)	4 999	4 262	4 261	3 650
Verksamhetens kostnader (Not 2–5)	-13 401	-12 355	-12 671	-11 751
Avskrivningar (Not 6)	-500	-436	-493	-430
Verksamhetens nettokostnader	-8 902	-8 528	-8 903	-8 531
Skatteintäkter (Not 7)	6 998	6 605	6 998	6 605
Generella statsbidrag och utjämning (Not 8)	2 396	2 317	2 396	2 317
Verksamhetens resultat	492	393	491	391
Finansiella intäkter (Not 9)	1 004	207	1 003	207
Finansiella kostnader (Not 10)	-97	-500	-97	-500
Resultat efter finansiella poster	1 399	100	1 398	98
Årets resultat	1 399	100	1 398	98

Kassaflödesanalys indirekt metod (mkr)				
	Koncernen 2021-12-31	Koncernen 2020-12-31	Regionen 2021-12-31	Regionen 2020-12-31
Löpande verksamhet				
Årets resultat	1 399	100	1 398	98
Justering för ej likvidpåverkande poster (Not 1)	253	541	245	535
Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	1 652	641	1 643	633
Förändring kortfristiga fordringar	-244	-153	-266	-88
Förändring förråd	11	-23	11	-23
Förändring korta skulder	150	262	83	212
Kassaflöde löpande verksamhet	1 569	726	1 471	734
Investeringsverksamhet				
Investeringar (Not 2)	-792	-1 199	-787	-1 184
Försäljning av anläggningstillgångar (Not 3)	1	2	0	0
Förändring kortfristiga placeringar (Not 4)	-49	339	-49	339
Kassaflöde investeringsverksamhet	-841	-858	-837	-844
Finansieringsverksamhet				
Förändring långfristiga skulder (Not 5)	-208	17	-205	3
Kassaflöde finansieringsverksamhet	-208	17	-205	3
Årets kassaflöde	521	-115	430	-107
Likvida medel vid årets början	380	494	339	446
Likvida medel vid årets slut	901	380	769	339

Balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2021-12-31	Koncernen 2020-12-31	Regionen 2021-12-31	Regionen 2020-12-31
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar (Not 1)	94	121	93	119
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Not 2)	5 731	5 462	5 731	5 463
Maskiner och inventarier (Not 3)	804	774	784	753
Finansiella anläggningstillgångar (Not 4)	128	108	127	107
Summa anläggningstillgångar	6 757	6 466	6 736	6 442
Omsättningstillgångar				
Förråd (Not 5)	34	45	34	45
Kortfristiga fordringar (Not 6)	1 272	1 028	1 183	918
Kortfristiga placeringar (Not 7)	5 559	4 560	5 559	4 560
Kassa och bank (Not 8)	901	380	769	339
Summa omsättningstillgångar	7 765	6 013	7 545	5 861
Summa tillgångar	14 522	12 478	14 281	12 303
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital (Not 9)				
– Eget kapital	2 356	2 256	2 330	2 232
– Årets resultat	1 399	100	1 398	98
Summa eget kapital	3 755	2 356	3 728	2 330
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner (Not 10)	5 604	4 901	5 604	4 901
Summa avsättningar	5 604	4 901	5 604	4 901
Skulder				
Långfristiga skulder (Not 11)	2 482	2 690	2 471	2 676
Kortfristiga skulder (Not 12)	2 681	2 531	2 478	2 395
Summa skulder	5 163	5 221	4 950	5 071
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	14 522	12 478	14 281	12 303
Panter och ansvarsförbindelser	0	0	0	0
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Not 13)	4 905	4 934	4 905	4 934
Övriga ansvarsförbindelser (Not 14)	324	336	325	337

Noter resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2021-01-01– 2021-12-31	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2021-01-01– 2021-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Patientintäkter	242	229	242	229
Försäljning av hälso- och sjukvård	1 285	1 151	1 285	1 151
Försäljning av tandvård	56	54	56	54
Försäljning av medicinska tjänster	291	278	291	278
Försäljning av andra tjänster	218	208	218	208
Försäljning av material och varor	132	131	132	131
Erhållna bidrag, varav	1 994	1 562	1 994	1 562
– statsbidrag Folkbildningsrådet Vindelns folkhögskola	19	17	19	17
– statsbidrag Folkbildningsrådet Storumans folkhögskola	13	11	13	11
Övriga intäkter	781	650	43	38
Summa verksamhetens intäkter	4 999	4 262	4 261	3 650
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	4 946	4 779	4 900	4 745
Sociala avgifter	1 775	1 650	1 760	1 640
Pensionskostnader	1 137	731	1 134	729
Övriga personalkostnader	57	51	57	51
Läkemedel, sjukvårdsartiklar och medicinskt material	1 769	1 666	1 769	1 666
Ersättning, privata hälsovalsenheter	234	213	234	213
Köpt hälso- och sjukvård	250	261	250	261
Verksamhetsanknutna tjänster	483	443	483	443
– inhyrd personal	259	248	259	248
Lämnade bidrag	274	309	486	497
– Länstrafiken och Norrtåg	8	8	224	288
Lokal- och fastighetskostnader samt media	362	342	362	342
Övriga kostnader	2 115	1 910	1 238	1 163
Summa kostnader	13 401	12 355	12 671	11 751
Not 3 Räkenskapsrevision				
Total kostnad för räkenskapsrevision	1	1	1	1
– varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	1	1	1	1
Not 4 Leasing				
Operationell och finansiell leasing under året	52	55	20	16
Åtagande, betalningar kommande 12 månader	65	62	25	22
Åtagande, betalningar kommande 12–60 månader	201	223	99	90
Åtagande, mer än 60 månader	30	51	30	30
Not 5 Jämförelsestörande post				
Förändrad beräkning pensionsavsättning *)	0	107	0	107
Rips – förändrat livslängdsåtagande**)	-326	0	-326	0
Summa jämförelsestörande post	0	107	0	107

* Regionen har under 2020 upphandlat en ny leverantör för pensionsadministration. Den nya leverantören har gjort en annan uppskattning av pensionsavsättningen, som beräknas vara mindre än tidigare bedömning och ger därmed en positiv resultat effekt på 107 miljoner kronor. Se även avsnitt 3.6 i Förvaltningsberättelsen under personalkostnader.

** SKR har under 2021 beslutat om ändrade livslängdsåtaganden som ska användas i pensionskuldsberäkningarna. Detta medför en ökning av regionens pensionsskuld under 2021, vilken belastar årets resultat och innebär en negativ budgetavvikelse.

Noter resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2021-01-01– 2021-12-31	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2021-01-01– 2021-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31
Not 6 Avskrivningar				
Immateriella tillgångar	28	22	28	22
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	268	213	268	213
Maskiner och inventarier	203	201	196	195
Summa avskrivningar	500	436	493	430
Not 7 Skatteintäkter				
Regionsskatt	6 998	6 605	6 998	6 605
Summa skatteintäkter	6 998	6 605	6 998	6 605
Specifikation av skatteintäkterna				
Preliminära utbetalningar	6 788	6 742	6 788	6 742
Justeringspost, slutavräkning tidigare år	29	-33	29	-33
Prognos, slutavräkning innevarande år	180	-105	180	-105
Not 8 Generella statsbidrag och utjämning				
Strukturbidrag	66	66	66	66
Kostnadsutjämning	112	98	112	98
Inkomstutjämning	1 159	1 129	1 159	1 129
Införandebidrag	189	0	189	0
Statsbidrag, läkemedelsförmånen	870	809	870	809
Regleringsavgift	0	-65	0	-65
Generella bidrag från staten	0	280	0	280
Summa generella statsbidrag	2 396	2 317	2 396	2 317
Not 9 Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	3	2	3	2
Ränteintäkter	15	10	15	10
Vinst vid avyttring av finansiella omsättningstillgångar	33	10	33	10
Orealiserade vinster, finansiella omsättningstillgångar	952	178	952	178
Återföring av värderegleringar, finansiella omsättningstillgångar	0	0	0	0
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	0	6	0	6
Summa finansiella intäkter	1 004	207	1 003	207
Not 10 Finansiella kostnader				
Räntekostnad	8	9	8	9
Räntedel av årets pensionskostnad	67	102	67	102
Löneskattedel av årets pensionskostnad	16	25	16	25
Orealiserade förluster, finansiella omsättningstillgångar	3	360	3	360
Övriga finansiella kostnader	3	4	3	4
Summa finansiella kostnader	97	500	97	500

Noter kassaflödesanalys (mkr)				
	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Regionen 2021	Regionen 2020
Not 1 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Av- och nedskrivningar och utrangeringar	500	436	493	430
Justering orealiserade vinster och förluster värdepapper	-950	-178	-950	-178
Årets förändring, avsättning för pensioner	704	283	703	283
Summa ej likviditetspåverkande poster	253	541	245	535
Not 2 Investeringar				
Immateriella tillgångar	2	16	2	13
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	538	920	538	920
Maskiner och inventarier	232	262	227	249
Finansiella anläggningstillgångar	20	1	20	2
Summa investeringar	792	1 199	787	1 183
Not 3 Försäljning av anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	1	2	0	0
Summa försäljningar	1	2	0	0
Not 4 Förändring, kortfristiga placeringar				
Omplacering i kortfristiga finansiella placeringar	-49	339	-49	339
Summa förändring kortfristiga placeringar	-49	339	-49	339
Not 5 Förändring, långfristiga skulder				
Investeringsbidrag	-5	3	-5	3
Amortering av skuld	-203	0	-200	0
Upptagna lån	0	14	0	0
Summa förändring långfristiga skulder	-208	17	-205	3

Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2021-12-31	Koncernen 2020-12-31	Regionen 2021-12-31	Regionen 2020-12-31
Not 1 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	252	236	249	236
Årets investeringsutgifter	2	16	2	13
Summa anskaffningsvärde	254	252	251	249
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-131	-108	-130	-108
Årets avskrivningar	-28	-23	-28	-22
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Summa avskrivningar	-160	-131	-158	-130
Summa redovisat värde vid årets slut	94	121	93	119
Not 2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	9 228	8 308	9 229	8 308
Årets investeringsutgifter	538	920	538	921
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Summa anskaffningsvärde	9 766	9 228	9 766	9 229
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-3 766	-3 553	-3 766	-3 553
Årets avskrivningar	-269	-213	-269	-213
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Summa avskrivningar	-4 035	-3 766	-4 035	-3 766
Summa redovisat värde vid årets slut	5 731	5 462	5 731	5 463
Not 3 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	3 023	2 932	2 969	2 891
Årets investeringsutgifter	232	262	227	249
Försäljningar/utrangeringar	-25	-171	-25	-171
Summa anskaffningsvärde	3 230	3 023	3 171	2 969
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-2 249	-2 218	-2 216	-2 190
Årets avskrivningar	-203	-201	-197	-196
Försäljningar/utrangeringar	26	171	25	171
Summa avskrivningar	-2 426	-2 249	-2 387	-2 216
Summa redovisat värde vid årets slut	804	774	784	753
Not 4 Finansiella anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar (utlämnade lån)	19	4	19	4
Värdepapper m.m.	109	103	108	103
Bostadsrätter	0	0	0	0
Summa redovisat värde vid årets slut	128	108	127	107
Not 5 Förråd				
Förråd, bränsle	2	2	2	2
Förråd, implantat	24	22	24	22
Förråd, övrigt	7	21	7	21
Summa redovisat värde vid årets slut	34	45	34	45

Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2021-12-31	Koncernen 2020-12-31	Regionen 2021-12-31	Regionen 2020-12-31
Not 6 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	341	403	306	307
Övriga fordringar	20	32	-3	1
Mervärdeskatt och fordringar på staten	84	80	84	80
Upplupna skatteintäkter	105	0	105	0
Förutbetalda kostnader/ upplupna intäkter	722	513	692	530
Summa redovisat värde vid årets slut	1 272	1 028	1 183	918
Not 7 Kortfristiga placeringar				
Aktier och andelar	3 169	2 263	3 169	2 263
Räntefonder	1 198	1 933	1 198	1 933
Övriga kortfristiga placeringar	4	101	4	101
Orealiserad värdeförändring	1 188	262	1 188	262
Summa redovisat värde vid årets slut	5 559	4 560	5 559	4 560
Not 8 Postgiro, bank, handkassar				
Bank	901	380	769	339
Handkassar, plusgiro	0	0	0	0
Summa redovisat värde vid årets slut	901	380	769	339
Region Västerbotten har en checkkredit på 100 miljoner kronor som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.				
Not 9 Eget kapital				
Ingående eget kapital	2 356	2 254	2 330	2 232
Erhållet aktieägartillskott	0	2	0	0
Årets resultat	1 399	100	1 398	98
Summa redovisat värde vid årets slut	3 755	2 356	3 728	2 330
Not 10 Avsättning pensionsförpliktelser				
Ingående avsättning inkl löneskatt	4 863	4 587	4 863	4 587
Varav löneskatt	1 180	1 113	1 180	1 113
Nyintjänad pension	316	216	316	216
Årets utbetalningar	-97	-95	-97	-95
Ränte -och basbeloppsuppräknig	67	102	67	102
Ändrat livslängdsantagande RIPS	262	0	262	0
Övrig post	10	-1	10	-1
Förändring av löneskatten	135	54	135	54
Förändring pension förtroendevalda	47	38	47	38
Summa redovisat värde vid årets slut	5 604	4 901	5 604	4 901
Utredningsgrad i procent	96	96	96	96
Not 11 Långfristiga skulder				
Investeringsbidrag	71	76	71	76
Långfristiga skulder	2 411	2 614	2 400	2 600
Summa redovisat värde vid årets slut	2 482	2 690	2 471	2 676

Investeringsbidragen periodiceras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2021-12-31	Koncernen 2020-12-31	Regionen 2021-12-31	Regionen 2020-12-31
Not 12 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	516	325	484	390
Innestående övertid	43	42	43	42
Innestående jour och retroaktiva löner	170	154	170	154
Semesterlöneskuld	517	505	517	505
Upplupen arbetsgivaravgift	125	132	125	132
Upplupen pensionsavgift, avgiftsbestämda pensioner	208	202	208	202
Förutbetalda skatteintäkter	0	196	0	196
Källskatt	125	134	125	134
Upplupna kostnader m.m.	977	841	806	641
Summa redovisat värde vid årets slut	2 681	2 531	2 478	2 395
Not 13 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	4 934	4 812	4 934	4 812
Varav löneskatt	1 197	1 167	1 197	1 167
Ränte- och basbeloppsuppräkring	70	117	70	117
Nyintjänad pension	151	0	151	0
Pensionsutbetalningar	-252	-238	-252	-238
Övrig post	1	219	1	219
Förändring av löneskatten	1	24	1	24
Summa pensionsförpliktelser	4 905	4 934	4 905	4 934
Utgående ansvarsförbindelse	4 905	4 934	4 905	4 934
Anställda Ädelreformen				
Ädel	154	152	154	152
Löneskatt	37	37	37	37
Summa Ädelreformen	191	189	191	189
Not 14 Borgensåtaganden				
Länstrafiken i Västerbotten AB	25	25	25	25
AC-Net Internservice AB	10	10	10	10
Stiftelsen Skellefteå museums samlingar	0	0	1	1
* Transitio, garantibelopp (enskilt efter regress)	289	301	289	301
Summa redovisat värde vid årets slut	324	336	325	337
Proprieborgen Transitio (solidarisk)				
* Borgensåtagande som innebär att fordringsägaren omedelbart kan kräva vem hen vill av borgensmännen eller låntagaren så snart någon betalning uteblivit. Region Västerbotten har som ett av 21 regioner undertecknat dessa borgensförbindelser.				
Bedömt utestående värde, borgensförbindelser	1 625	2 194	1 625	2 194

Solidarisk borgen Kommuninvest Sverige AB

Region Västerbotten har i oktober 2016 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västerbottens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 139 138 kronor och totala tillgångar till 518 679 716 010 kronor. Region Västerbottens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 746 712 496 kronor och andelen av de totala tillgångarna till 2 785 626 213 kronor.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, samt i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I vissa fall har regionen gjort undantag från RKR:s rekommendationer. Dessa undantag anges under aktuell rubrik.

Allmänt

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras Region Västerbotten och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde om inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Ändrade redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2019 tillämpar Region Västerbotten den nya lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Sammanställd redovisning

Enligt gällande lagstiftning ska årsredovisningen omfatta den verksamhet som Region Västerbotten bedriver genom någon annan juridisk person. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en rättvisande och sammanfattande bild av Region Västerbottens totala ekonomiska ställning och resultat, oavsett vilken form verksamheten bedrivs i.

Koncernens avgränsningar

Den sammanställda redovisningen för Region Västerbotten innefattar övriga juridiska personer där Region Västerbotten har ett betydande inflytande. Med juridisk person avses en organisation eller verksamhet som har egen rättskapacitet. Med betydande inflytande menas att Region Västerbotten har minst 20 procent av rösterna i det beslutande organet.

Juridiska personer har exkluderats från den sammanställda redovisningen, nämligen dem vars omsättning eller tillgångar understiger 2 procent av Region Västerbottens skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta är i enlighet med riktlinjer från Rådet för kommunal redovisning (R16). De juridiska personer som exkluderats i den sammanställda redovisningen understiger

tillsammans 5 procent av Region Västerbottens skatteintäkter och statsbidrag.

Konsolidering (sammanställd redovisning)

Den sammanställda redovisningen har upprättats i enlighet med proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att det endast är den ägda andelen av koncernföretagets resultat och tillgångar som medtas i den sammanställda redovisningen. Det bokförda värdet på aktierna i det företag som inkluderats i den sammanställda redovisningen har eliminerats mot dotterbolagets egna kapital. Interna mellanhavanden i såväl resultat som balansräkning har eliminerats.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är transaktioner som sällan förekommer. De är viktiga att uppmärksamma i årsredovisningar eftersom jämförelser med andra tidsperioder kan bli missvisande annars. Eventuella jämförelsestörande poster särredovisas i not till respektive post i resultaträkningen, samt i förekommande fall i kassaflödesanalysen.

Region Västerbotten definierar jämförelsestörande poster som transaktioner som förekommer sällan och som överstiger fem miljoner kronor. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar redovisas alltid som jämförelsestörande post.

Resultaträkning

I resultaträkningen visas regionens intäkter och kostnader för en viss tidsperiod. Periodens resultat är lika med skillnaden mellan intäkter och kostnader.

Intäkter

Skatteintäkter

Skatteintäkterna redovisas enligt riktlinjer från Rådet för kommunalredovisning, R2 Intäkter. I prognosen för skatteintäkter använder Region Västerbotten den skatteunderlagsprognos som Sveriges Kommuner och Regioner publicerar.

Statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodiseringen sker i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunalredovisning, R2 Intäkter.

Övriga intäkter

Offentliga investeringsbidrag intäktsförs på ett

sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning, det vill säga bidragen bokförs som intäkter i samma takt som avskrivningar för tillgången sker.

EU-bidrag intäktsförs och redovisas i enlighet med villkor och restriktioner för det aktuella bidraget.

Kostnader

Leasing

Enligt rekommendation från Rådet för kommunalredovisning, RKR Leasing, finns det två typer av leasingavtal: finansiella och operationella. Finansiella leasingavtal är avtal där de ekonomiska riskerna och fördelarna överförs från leasegivaren (ägaren av tillgången) till leasetagaren (den som nyttjar tillgången). Operationella avtal definieras helt enkelt som avtal som inte är finansiella. Region Västerbottens leasingavtal är alla klassificerade som operationella i årsredovisningen för 2021.

Anläggningstillgångar

Definition av anläggningstillgång

En anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd att användas under längre tid. Region Västerbotten klassificerar en tillgång som anläggningstillgång om den är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, har en nyttjandeperiod om minst tre år, samt om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Region Västerbotten definierar gränsen för ett mindre värde till ett fast prisbasbelopp. Beloppsgränsen är ett fränsteg från Rådet för kommunalredovisnings rekommendation, R4 Materiella anläggningstillgångar.

Komponentindelning

Komponentavskrivning ska tillämpas på anläggningstillgångar. Detta rekommenderar Rådet för kommunalredovisning i riktlinje RKR 4 Materiella anläggningstillgångar. Komponentavskrivning innebär att anläggningstillgångarna ska indelas i komponenter och avskrivs komponentvis. Region Västerbotten har bedömt att komponentindelning ska tillämpas på fastigheter. För fastigheter är komponenterna uppdelade i sju olika grupper. Hur lång avskrivningstiden är för olika fastigheter varierar beroende på vilken typ av byggnad det handlar om, samt hur byggnaden är uppdelad i olika komponenter såsom, mark, stomme, byggnader och installationer.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är fysiska tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk.

Investeringsbidrag som använts för att införskaffa anläggningstillgången tas upp som en förutbetalad intäkt i redovisningen och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras av Region Västerbotten som anläggningstillgångar om syftet med innehavet är långsiktigt. Detta är i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunalredovisning, RKR 7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Immateriella anläggningstillgångar

Till Region Västerbottens immateriella anläggningstillgångar räknas främst externa kostnader, men även en del egen upparbetad tid vid vissa större IT-investeringar och IT-projekt som bedrivs i regionens regi. De förvärvade respektive internt upparbetade tillgångarna redovisas tillsammans i regionens årsredovisning. Detta är ett avsteg från rekommendationen från Rådet för kommunalredovisnings, RKR 3 Immateriella tillgångar. Att regionen valt att redovisa de immateriella anläggningstillgångarna tillsammans beror på att andelen internt upparbetade tillgångar är mycket liten i förhållande till de förvärvade tillgångarna.

Region Västerbotten omprövar nyttjandeperioden för immateriella anläggningstillgångar i samband med varje årsbokslut.

Avskrivningar

En avskrivning påbörjas när en tillgång tas i bruk. Avskrivningen av immateriella och materiella anläggningstillgångar sker under den beräknade nyttjandeperioden. Avskrivningen är linjär vilket betyder att avskrivningen sker med lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen baseras på anskaffningsvärde, exklusive eventuellt restvärde. Avskrivningar görs inte på tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten.

Regionens fastigheter är uppdelade i sju komponenter. Avskrivningstiderna varierar beroende på typ av byggnad samt på hur fastigheten är uppdelad i olika komponenter såsom mark, stomme, byggnader och installationer. Avskrivningstiderna på dessa komponenter varierar mellan 10 och 60 år.

Avskrivningstider på maskiner och inventarier uppgår som huvudregel till 5–10 år.

Avskrivningstider på immateriella anläggningstillgångar uppgår som huvudregel till 5 år. För vissa av regionens immateriella anläggningstillgångar är avskrivningstiden dock längre. I dessa fall finns det underlag som exempelvis avtal eller beskriven användningstid som har bedömts vara längre

än 5 år. Hanteringen av avskrivningar på immateriella anläggningstider är i enlighet med rekommendation R3 från Rådet för kommunalredovisning.

Anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod omprövas löpande under året. Ibland framkommer det att förutsättningarna för en anläggning har förändrats mot tidigare prövning. I så fall ändras anläggningens avskrivningstid.

Nedskrivning

Om det finns indikationer på att ett redovisat värde är för högt sker en bedömning om huruvida nedskrivning bör ske. En nedskrivning innebär att det bokförda värdet för en anläggningstillgång minskas. Genomförda nedskrivningar omprövas årligen.

Omsättningstillgångar

En omsättningstillgång är en tillgång som förväntas om sättas löpande i verksamheten. Den är alltså inte avsedd för stadigvarande bruk som exempelvis lager, kundfordringar och likvida medel.

Kortfristiga placeringar

Regionens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som en omsättningstillgång. Att den klassificeras som sådan beror på att pensionsmedelsportföljen ständigt är föremål för köp och försäljning. Som sådan ska den klassificeras som en omsättningstillgång enligt Rådet för kommunalredovisning, RKR 7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder. Portföljens förvaltning regleras i finanspolicyn som antas av regionfullmäktige.

Finansiella omsättningstillgångar värderas till verkligt värde, det vill säga det värde som tillgången har vid värderingstillfället. Pensionsportföljens kortfristiga placeringar (det vill säga de finansiella tillgångarna som inte är anläggningstillgångar) värderas tillsammans. Detta görs för att bättre reflektera syftet med att ha en portföljförvaltning, nämligen att sprida riskerna på flera tillgångsslag vilket minskar volatiliteten i värderingen.

Avsättningar

Pensioner

Region Västerbotten redovisar pensioner enligt gällande lagstiftning. Detta innebär att pension som intjänats före 1998 varken tas upp som en skuld eller avsättning. Istället redovisas de som ansvarsförbindelse enligt den så kallade blandmodellen. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas däremot som avsättning i balansräkningen. Till grund för regionens beräkning av pensionsavsättningen och ansvarsförbindelsen ligger KPA:s beräkning. Avsättningen och ansvarsförbindelsen värdesäkras genom basbeloppsuppräknings och försäkringsteknisk ränta enligt riktlinjer som antagits av Sveriges Kommuner och Regioner, Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 19).

Pensionskostnad

Pensionskostnaden utgörs i huvudsak av tre delar: utbetalning av intjänade pensionsförmåner, premie på avgiftsbestämd pension och avsättning för förmånsbestämd pension.

Transparensbokslut avseende folktandvården

Transparensbokslut avseende tandvården genomförs när det kamerala bokslutet är avslutat. Regionerna har gemensamt tagit fram en modell för en enhetlig särredovisning för tandvårdsverksamhet med införande från 2012. Under 2018 vidareutvecklade SKR:s redovisningsnätverk modellen och Region Västerbotten har anpassat sitt transparensbokslut efter denna.

Målsättningen är att folktandvården ska verka under konkurrensneutrala villkor och ha öppen, transparent, redovisning där potentiella konkurrensnedvridningar exponeras. Transparensredovisningen ska ske årligen och vara offentligt tillgänglig för allmänheten.

Revisionsberättelse för år 2020

1 Inledning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som regionstyrelsen och nämnder bedrivit under år 2020. Revisorer i kommunalförbund, stiftelser med flera har granskat regionens kommunala företag och kommunalförbund.

Styrelsen och nämnderna ansvarar för att verksamheter bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheterna. De ansvarar för att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. Styrelsen och nämnderna ansvarar också för att det finns en tillräcklig återrapportering till fullmäktige. Revisorerna har till uppgift att granska verksamhet, kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi har genomfört 2020 års granskning i enlighet med kommunallagen, fullmäktiges revisionsreglemente och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen är genomförd med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning i ansvarsfrågan. Underliggande revisionsrapporter finns på www.regionvasterbotten.se.

1.1 Sammanfattande iakttagelser

Pandemin medförde att år 2020 var ett mycket speciellt år. Region Västerbotten ställde om verksamheten för att hantera effekterna av pandemin och ta hand om patienter som blev sjuka i covid-19. Chefer och medarbetare i regionen uppvisade god anpassningsförmåga för att hantera det allvarliga läge som uppstod. Tack vare riktade statsbidrag redovisade regionen ett positivt ekonomiskt resultat. Med hänsyn till omständigheterna med pandemin bedömer vi att regionstyrelsen, övriga nämnder och beredningar i allt väsentligt genomförde sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Det finns dock allvarliga brister i den politiska styrningen som behöver åtgärdas. Otydliga ansvarsförhållanden mellan regionstyrelsen och övriga nämnder bidrog till svårigheter i styrningen. Störst är otydigheterna mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Granskningar år 2020 visar att hälso- och sjukvårdsnämnden hade svårt att styra och kontrollera sitt ansvarsområde. Under år 2020 var hälso- och sjukvårdsnämnden även allt för passiv.

En tillbakablick visar att problemen i den politiska styrningen har byggts upp under en lång period. Flera av bristerna under år 2020 är sådana som vi tidigare påtalat. Det är inte hållbart att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte åtgärdar brister som vi uppmärksammar. Våra viktigaste iakttagelser för år 2020 är i sammanfattning:

- Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hade för år 2020 svag styrning och kontroll över sina ansvarsområden. Otydliga ansvarsförhållanden mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden bidrog till brister i styrningen och kontrollen.
- En genomgång av hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll visar att nämnden år 2020 tog få beslut och var allt för passiv.
- Tjänstemannastödet till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden var i flera avseenden för svagt utvecklat. Utvecklade beredning, otydligheter i ansvar och befogenheter och frånvaro av formellt beslutade processer, arbetsformer och rutiner bidrog till stora svårigheter för styrelsen och nämnden att styra sina ansvarsområden. Det svaga stödet underminerade den demokratiska styrningen och försatte enskilda ledamöter i besvärliga lägen.
- Regionen saknade ett fungerande ledningssystem. Detta bidrog till svårigheter i den politiska styrningen men också för verksamheterna att veta hur processer skulle vara utformade och vilka regler som gällde i regionen.
- Ägarstyrningen av regionens kommunala bolag var för svagt utvecklad. Regionstyrelsens uppsikt var inte tillräcklig.

I avsnitten nedan kommenterar vi iakttagelser för regionstyrelsen och nämnderna.

2 Regionstyrelsen

Vi bedömer att regionstyrelsen i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. För år 2020 redovisade regionen ett positivt resultat på +98 miljoner kronor. I förhållande till budget var det ett underskott med -46 miljoner kronor. Bidragande orsaker till att regionen redovisade överskott var stora riktade och generella statsbidrag kopplade till pandemin på totalt cirka 750 miljoner kronor. Balansräknesresultatet för år 2020, där resultatet justerats enligt särskilda regler i kommunallagen, var positivt med ett överskott på +376 miljoner kronor. Det betyder att det negativa balansräknesresultatet från år 2019 på -333 miljoner kronor är helt återställt. Regionens verksamheter hade ett överskott mot budget med +67 miljoner kronor.

På grund av effekterna av pandemin är det mycket svårt att analysera årets resultat. Visserligen redovisade verksamheterna för år 2020 ett överskott på grund av tillkommande statsbidrag men det är dock rimligt att anta att strukturella underskott som finns sedan tidigare år kvarstår. Det är inte heller troligt att regionen kommer att få statsbidrag i samma omfattning under kommande år.

Vi är därför oroliga över att det kommande år finns risk för betydande underskott.

För sitt ansvarsområde som nämnd redovisade regionstyrelsen ett överskott med +298 miljoner kronor, vilket motsvarade en avvikelse med +10,3 procent i förhållande till budget. Bidragande orsaker var tillkommande statsbidrag och ett förändrat beräkningsunderlag för pensionskostnaderna.

2.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2020 visar att regionstyrelsen inte hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Otydliga ansvarsförhållanden, outvecklad ärendeberedning, frånvaro av fungerande ledningssystem och svagt tjänstemannastöd bidrog till att styrelsen inte hade en tillräcklig styrning och kontroll.

2.2 Ägarstyrningen

Ägarstyrningen av regionens kommunala bolag var för svagt utvecklad. I regionen saknas struktur och organisering för en väl fungerande ägarstyrning. Flera av bolagens ägardirektiv och bolagsordningar var inaktuella och i behov av revideringar. Det påbörjade arbetet med att utveckla ägarstyrningen var allt för långsamt.

2.3 Uppsiktsplikten

Regionstyrelsens uppsikt över övriga nämnder och kommunala företag var inte tillräckligt utvecklad. Inför kommande år bör styrelsen öka sin ambitionsnivå.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter genomförde under år 2020 stora insatser för att ställa om verksamheten och ta hand om patienter som drabbades av covid-19. Stora ansträngningar gjordes också för att upprätthålla den ordinarie hälso- och sjukvården och tandvården. Trots svaga resultat för verksamhetsmålen bedömer vi att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden hade dock ett stort ekonomiskt underskott med -208 miljoner kronor, trots betydande tillskott av statsbidrag. Det motsvarade en avvikelse på -3,9 procent i förhållande till budget. I flera år har vi påtalat att det behövs krafttag för att nämnden ska klara av att genomföra sitt uppdrag.

3.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2020 visar att nämnden hade svårt att styra och kontrollera sitt ansvarsområde. Vi bedömer att otydliga ansvarsförhållanden i förhållande till regionstyrelsen och svagt tjänstemannastöd bidrog till nämndens svaga styrning. En genomgång av nämndens protokoll visar att nämnden under år 2020 var allt för passiv. Under flera år

har vi framfört till nämnden att den behöver bli mer aktiv i sin styrning och kontroll.

4 Regionala utvecklingsnämnden

Vi bedömer att regionala utvecklingsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden redovisade ett underskott mot budget med -23 miljoner kronor. Detta motsvarade en negativ budgetavvikelse med -6,9 procent.

4.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2020 visar att nämndens styrning och kontroll behöver utvecklas. Nämnden hade för år 2020 inte beslutat om mätbara mål. Utifrån nämndens redovisning är det svårt att bedöma om resultaten var tillräckliga. Nämnden behöver också utveckla ärendeberedningen och kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen.

5 Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen redovisade ett underskott mot budget med -0,4 miljoner kronor. Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

6 Patientnämnden

Patientnämnden redovisade ett överskott med drygt +0,7 miljoner kronor. Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden behöver dock fortsätta utveckla styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål och arbetet med den interna kontrollen.

7 Kostnämnden i Lycksele

Nämnden redovisade ett underskott med -4,8 miljoner kronor. Det motsvarade ett underskott med -11,2 procent av de budgeterade intäkterna. Vi bedömer att kostnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämndens målstyrning och interna kontroll var dock inte tillräckligt utvecklad. Från och med årsskiftet 2020/2021 upphörde nämnden.

8 Måltidsnämnden i Skellefteå

Vid årets slut redovisade nämnden ett överskott på +1,1 miljoner kronor. Vi bedömer att måltidsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden hade i huvudsak en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll.

9 Beredningarna för folkhälsa och demokrati

Vi bedömer att de tre beredningarna för folkhälsa och demokrati i allt väsentligt genomförde sina uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

10 Ansvarsprövning

Vi bedömer sammantaget att regionstyrelsen, övriga nämnder och beredningar i Region Västerbotten i allt väsentligt genomförde sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har i vår bedömning beaktat att regionens verksamheter under år 2020 anpassade sig för att hantera påfrestningar som följde med pandemin.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Den finansiella redovisningen är framtagen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen, patientnämnden och måltidsnämnden i Skellefteå i huvudsak hade en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regionala utvecklingsnämnden och kostnämnden i Lycksele **inte** hade en tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer att regionen uppnår tre av fullmäktiges finansiella mål och att ett mål inte uppnås. Regionen klarade målet om att styrelser och nämnder ska redovisa ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat. Utfallet för detta mål innebar ett överskott mot budget på 67 miljoner kronor. Regionen klarade **inte** målet om att 48 procent av pensionsåtagandet skulle vara finansierat år 2020. Utfallet för detta mål var 45 procent. Regionen klarade målet om att självfinansieringsgraden av investeringar skulle vara minst 25 procent. Utfallet för detta mål var 82 procent. Slutligen klarade regionen målet om att låneskulden, exklusive

pensionsskulden, högst fick uppgå till 42 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för detta mål var 29 procent. Vi bedömer att regionen inte uppfyller fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Framför allt hade hälso- och sjukvårdsnämnden stora ekonomiska underskott.

När det gäller verksamhetsmål bedömer vi att resultaten för patientnämnden, folkhögskolestyrelsen och måltidsnämnden var förenliga med fullmäktiges mål. För regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och kostnämnden var resultaten **inte** förenliga med fullmäktiges verksamhetsmål. För regionala utvecklingsnämnden var redovisningen av måluppfyllelsen inte tillräckligt utvecklad för att det skulle vara möjligt att bedöma om resultatet var förenligt med fullmäktiges mål.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen, övriga nämnder, beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner regionstyrelsens årsredovisning för år 2020.

Våra ställningstaganden är baserade på de rapporter som finns redovisade i en bilaga till revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen är digitalt signerad den 19 april 2021.

Edward Riedl, ordförande

Bert Öhlund, vice ordförande

Thomas Nordenstam

Mattias Sehlstedt

Britta Enfält

Inger-Ann Omma

Bertil Burén

Bilagor

Bilaga 1: Budgetomfördelningar 2021

Regionstyrelsen	mkr
Primärvård	
- fördelning av utökat läkemedelsbidrag	14,50
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	207,52
- fördelning av statsbidrag för ökade bemanningskostnader, psykisk hälsa, kvinnors hälsa och ökad tillgänglighet	22,94
- fördelning av influensavaccinering av riskgrupper	2,98
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	0,10
Tandvård beställning	
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	11,93
Digitalisering	
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	9,26
- fördelning av FVIS	-0,13
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	-0,68
Service	
- fördelning av kostdistribution Lycksele lasarett	1,80
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	9,23
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	0,19
Övrig verksamhet inom regionstyrelsen	
- flytt av tjänst	0,36
- fördelning av kostdistribution Lycksele lasarett	-1,80
- fördelning av statsbidrag för cancer, psykisk hälsa, kvinnors hälsa, ökad tillgänglighet, sjukskrivningsprocessen, ökade bemanningskostnader och god och nära vård	-66,31
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	-447,79
- fördelning av influensavaccinering riskgrupper	-3,00
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	0,58
Summa regionstyrelsen	-238,32

Regionala utvecklingsnämnden	mkr
- fördelning statsbidrag för covid-19	0,16

Folkhögskolestyrelsen	mkr
- fördelning statsbidrag för covid-19	0,04

Patientnämnden	mkr
- fördelning av sjuklönekostnader	0,02

Revisionen	mkr
- fördelning av sjuklönekostnader	0,01

Hälso- och sjukvårdsnämnden	mkr
- fördelning av nya läkemedel och utökat läkemedelsbidrag	58,80
- fördelning av regionfinansierad forskning	12,43
- fördelning av FVIS	10,20
- fördelning av licensavtal, innovationskliniker, medicin och influensavaccinering av riskgrupper	0,52
- fördelning av statsbidrag för cancer, ökad tillgänglighet, sjukskrivningsprocessen, psykisk hälsa, kvinnors hälsa samt god och nära vård	18,94
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	204,73
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	-0,09
Övrig verksamhet inom hälso- och sjukvårdsnämnden	
- flytt av tjänst	-0,36
- fördelning av regionfinansierad forskning	-12,43
- fördelning av nya läkemedel och utökat läkemedelsbidrag	-18,30
- fördelning av FVIS	-10,08
- fördelning av licensavtal, innovationskliniker, medicin och influensavaccinering av riskgrupper	-0,50
- fördelning av statsbidrag för ökad tillgänglighet och sjukskrivningsprocessen	24,42
- fördelning av statsbidrag för covid-19 och uppskjuten vård	4,92
- teknisk justering, av bland annat index och sociala avgifter	-0,10
Summa hälso- och sjukvårdsnämnden	293,11

Nettoförändring

55

Bilaga 2: Medelsförvaltning

Marknadsvärde och avkastning				
	Marknadsvärde mkr	Avkastning %	Avkastningskrav %	Differens
Totala portföljen	4 559,5	-3,4	4,5	-7,9
Tillgångsallokering				
	Portfölj %	Min %	Normal %	Max %
Aktieportfölj	54,4	0,0	70,0	80,0
Ränteportfölj	43,4	15,0	30,0	100,0
Alternativa	0,0	0,0	0,0	10,0
Oplacerad likvid	2,2	0,0	0,0	15,0
Geografisk allokering				
	Portfölj %	Index*	Differens %	
Sverige	21,6	20,0	1,6	
Europa	14,9	12,8	2,1	
Nordamerika	43,6	48,5	-4,9	
Japan	5,5	5,5	0,0	
Pacific	0,9	2,5	-1,6	
Em. Market	13,4	10,8	2,6	

*MCSI AC Worlds aktuella indexvikter med undantag för 20 % fast vikt i Sverige. Normalandel svenska aktier 20 %, utländska 80 %. Limiter i policy +/- 20 %.

Bilaga 3: Vårdproduktion

Hälso- och sjukvård Region Västerbotten		Slutenvård								
		Vårdtillfällen			Vård dagar			Vårdtjänst DRG		
Verksamhetsområde	Kön	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Primärvård										
Primärvård	Kvinna	676	574	625	4 808	3 962	4 630	0	0	0
	Man	702	578	543	4 887	4 057	3 977	0	0	0
Summa Primärvård		1 378	1 152	1 168	9 695	8 019	8 607	0	0	0
Sjukhusvård										
Medicinska specialiteter	Kvinna	10 512	9 580	9 805	68 516	59 902	62 430	9 589	8 671	9 648
	Man	11 837	10 949	11 291	76 221	67 370	70 796	11 854	11 018	12 316
Summa medicin		22 349	20 529	21 096	144 737	127 272	133 226	21 443	19 689	21 964
Psykiatriska specialiteter	Kvinna	1 581	1 680	1 569	19 859	19 443	15 919	0	0	0
	Man	1 431	1 403	1 405	16 125	24 974	14 561	0	0	0
Summa psykiatri		3 012	3 083	2 974	35 984	44 417	30 480	0	0	0
Kirurgiska specialiteter	Kvinna	12 561	11 646	11 293	54 674	49 794	50 265	14 701	13 548	13 602
	Man	9 047	8 474	8 167	45 722	42 802	41 368	14 198	13 404	13 253
Summa kirurgi		21 608	20 120	19 460	100 396	92 596	91 633	28 899	26 952	26 855
Summa sjukhusvård		46 969	43 758	43 588	281 117	264 285	255 339	50 342	46 644	48 826
Summa totalt		48 347	44 884	44 698	290 812	272 304	263 946	50 342	46 644	48 826

Hälso- och sjukvård Region Västerbotten		Öppenvård						Totalt		
		Läkarbesök			Sjukvårdande behandling			Viktade vårdtjänster		
Verksamhetsområde	Kön	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Primärvård										
Primärvård	Kvinna	144 891	114 092	116 339	286 541	225 855	394 482	15 846	12 505	16 655
	Man	113 844	89 657	90 706	188 171	150 858	333 217	11 666	9 268	13 635
Summa Primärvård		258 735	203 749	207 045	474 712	376 713	727 699	27 512	21 773	30 290
Sjukhusvård										
Medicinska specialiteter	Kvinna	56 645	53 184	55 469	84 976	74 611	70 147	17 290	15 689	16 506
	Man	57 361	53 227	55 348	74 869	70 416	66 458	19 258	17 702	18 983
Summa medicin		114 006	106 411	110 817	159 845	145 027	136 605	36 548	33 392	35 489
Psykiatriska specialiteter	Kvinna	17 185	18 268	20 310	84 983	74 464	69 982	5 189	4 793	4 536
	Man	13 128	13 749	14 130	59 953	52 500	46 878	3 986	3 528	3 539
Summa psykiatri		30 313	32 017	34 440	144 936	126 964	116 860	9 175	8 322	8 075
Kirurgiska specialiteter	Kvinna	105 792	96 819	99 626	82 825	74 561	77 457	23 319	21 403	21 368
	Man	84 340	77 919	80 297	46 426	42 008	44 136	20 570	19 346	18 948
Summa kirurgi		190 132	174 738	179 923	129 251	116 569	121 593	43 889	40 749	40 316
Summa sjukhusvård		334 451	313 166	325 180	434 032	388 560	375 058	89 975	82 930	84 003
Summa totalt		593 186	516 915	532 225	908 744	765 273	1 102 757	117 124	104 236	114 171

Läkarbesök och sjukvårdande behandling per yrkeskategori i öppenvård											
Verksamhets- område	Hälso- och sjuk- vårdspersonal	Kön	2019	2020	2021	Verksamhets- område	Hälso- och sjuk- vårdspersonal	Kön	2019	2020	2021
Primärvård	Arbetsterapeut	Kvinna	6 366	4 188	4 732	Sjukhusvård	Arbetsterapeut	Kvinna	4 266	3 727	3 674
		Man	3 146	2 443	2 576			Man	2 588	2 199	2 439
	Barnmorska	Kvinna	43 115	36 876	36 265		Dietist	Kvinna	71	79	158
		Man	1 479	1 143	1 009			Man	5	8	65
	Dietist	Kvinna	2 929	2 363	2 033		Kurator	Kvinna	16 009	14 667	13 894
		Man	1 686	1 237	1 030			Man	6 749	5 317	4 638
	Kurator	Kvinna	8 969	8 112	8 285		Läkare	Kvinna	17 187	18 271	20 310
		Man	3 437	3 349	3 374			Man	13 128	13 751	14 130
	Laboratorie-/ röntgenassistent	Kvinna	567	261	261		Psykolog	Kvinna	16 398	15 959	16 302
		Man	433	216	216			Man	8 274	7 416	6 883
	Läkare	Kvinna	144 892	114 093	116 339		Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	2 704	2 335	2 128
		Man	113 846	89 657	90 706			Man	811	571	651
	Psykolog	Kvinna	14 853	15 485	15 991		Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	26 930	22 793	21 011
Man		7 060	7 078	7 232	Man	28 378		25 837	23 009		
Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	65 293	44 054	41 102	Undersköterska/ skötare	Kvinna	17 141	13 475	11 442		
	Man	36 832	25 758	24 244		Man	12 559	10 719	8 849		
Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	141 580	113 552	285 076	Övrigt	Kvinna	1 462	1 388	1 373		
	Man	132 366	109 065	292 960		Man	589	379	344		
Undersköterska/ skötare	Kvinna	1 891	299	283	Summa			175 249	158 981	151 300	
	Man	1 399	261	285	psykiatri						
Övrigt	Kvinna	1 544	925	715	Sjukhusvård	Arbetsterapeut	Kvinna	1 830	1 906	1 737	
	Man	764	524	507			Man	1 494	1 591	1 460	
Summa Primärvård		733 447	580 160	934 744		Barnmorska	Kvinna	33 557	31 794	31 713	
							Man	123	147	130	
Sjukhusvård	Arbetsterapeut	Kvinna	6 405	5 472		5 206	Dietist	Kvinna	254	160	142
		Man	4 047	3 347		3 729		Man	114	89	70
	Dietist	Kvinna	2 375	1 649		2 303	Kurator	Kvinna	878	743	738
		Man	2 293	1 745		2 273		Man	109	125	102
	Kurator	Kvinna	4 347	3 601		3 695	Läkare	Kvinna	105 792	96 819	99 626
		Man	2 367	1 713		2 002		Man	84 340	77 919	80 297
	Läkare	Kvinna	56 650	53 185		55 469	Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	6 826	5 546	5 998
		Man	57 364	53 229		55 349		Man	5 448	5 153	5 260
	Psykolog	Kvinna	6 713	6 441		5 875	Psykolog	Kvinna	17	21	
		Man	2 159	1 880	2 264	Man		6	8		
	Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	20 368	13 799	12 714	Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	21 160	18 377	20 850	
		Man	13 367	9 047	9 127		Man	19 665	17 270	20 152	
	Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	35 209	36 987	33 734	Undersköterska/ skötare	Kvinna	91	159	158	
Man		42 732	46 921	40 742	Man		57	140	119		
Undersköterska/ skötare	Kvinna	507	617	872	Övrigt	Kvinna	18 212	15 855	16 121		
	Man	406	512	770		Man	19 410	17 485	16 843		
Övrigt	Kvinna	9 047	6 044	5 748	Summa			319 383	291 307	301 516	
	Man	7 495	5 249	5 550	kirurgi						
Summa medicin		273 851	251 438	247 422	Summa			768 483	701 726	700 238	
					sjukhusvård						
					Summa			1 501 930	1 282 188	1 634 982	
					sjukvård						

Vårdtillfällen sjukhusvård per kund i slutenvård			
	2019	2020	2021
Västerbotten	39 859	37 780	37 574
Region	5 881	5 214	5 423
Övriga län	1 073	876	940
Sjukhusvård	46 813	43 870	43 937
Andel Västerbotten	85,1 %	86,1 %	85,5 %
Andel region	12,6 %	11,9 %	12,3 %
Andel övriga län	2,3 %	2,0 %	2,1 %

Medicinsk service, produktion i poäng			
	2019	2020	2021
Laboratoriemedicin	1 644 727	1 727 768	1 814 923
Bild- och funktionsmedicin	1 474 000	1 426 226	1 493 000
Summa medicinsk service	3 118 727	3 153 994	3 307 923

Tandvård			
	2019	2020	2021
Antal besök	274 574	235 766	235 571
Antal patienter	108 627	97 541	92 973

exklusive käkkirurgi

Privata vårdgivare med offentlig finansiering			
	2019	2020	2021
Privata utanför Hälsoval			
Taxeläkare	9 809	8 625	9 057
Taxesjukgymnaster	60 506	51 996	49 554
Psykioterapeuter med avtal	1 775	1 858	2 047
Summa privata utanför Hälsoval	72 090	62 479	60 658
Externa i Hälsoval			
Läkarbesök	56 702	50 209	51 123
Sjukvårdande behandling	100 009	81 169	119 624
Summa externa i Hälsoval	156 711	131 378	170 747
Summa privata vårdgivare	228 801	193 857	231 405

Bilaga 4: Uppföljning av nämndernas indikatorer

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Andel genomförda hälsoundersökningar	HSN		29 %	10,6 %	>70 %	
Andel basenheter som frågar om våld i nära relationer samt dokumenterar detta	HSN	70	70	Inga siffror för 2021 finns att tillgå	100	
Andel som uppger att de har god eller mycket god självskattad hälsa (Vården i siffror)	HSN	70	70	Inga siffror för 2021 finns att tillgå	>70	Ingen bedömning
Dödsfall som förhindras genom förebyggande arbete per 100 000 invånare (Kolada eller vården i siffror)	HSN	60 (Kvinnor, 2018) 115 (Män, 2018)	-	Inga siffror för 2021 finns att tillgå	31 (Kvinnor) 38 (Män)	Ingen bedömning
Andel som uppger att de har god eller mycket god hälsa	RS	68 % (Kvinnor, 2020) 72 % (Män, 2020)	68 % (Kvinnor, 2020) 72 % (Män, 2020)	Ingen undersökning 2021	Mäts jämna år	Ingen bedömning
Nedsatt psykiskt välbefinnande	RS	17 % (Kvinnor, 2018) 12 % (Män, 2018)	-	Ingen undersökning 2021	Mäts jämna år	Ingen bedömning

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Risikonsumtion av alkohol	RS	14 % (Kvinnor, 2020) 20 % (Män, 2020)	14 % (Kvinnor, 2020) 20 % (Män, 2020)	Ingen undersökning 2021	Mäts jämna år	Ingen bedömning
Andel patienter med hälsosam levnadsvana, slutat använda tobak, av totalt antal patienter med identifierad levnadsvana	RS	77 % (2020)	77 %	77 %	90 %	●
Andel patienter med hälsosam levnadsvana, fysisk aktivitet, av totalt antal patienter med identifierad levnadsvana	RS	58 % (2020)	58 %	59 %	70 %	●
Ökning av anställda inom studerandehälsan (antal)	FHS	3,5	3,5	3	4	●
Beroendeterapeututbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	●
Öka andelen deltagare som gör en positiv utveckling på sina livsområden i kontakt med studerandehälsan.	FHS	73 %	73 %	56 %	85 %	●
Hälsopedagogutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	●
Hud- och spaterapeututbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	●
Socialpedagogutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	●
Undersköterskeutbildning inriktning psykisk hälsa (antal)	FHS	1	1	1	1	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av inkommande patientärenden ska handläggningen ha påbörjats inom 3 arbetsdagar.	PN	1	1	97 %	80 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av ärenden med begäran om stödperson ska stödperson vara förordnad inom 3 arbetsdagar.	PN			97 %	80 %	●

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Andelen basenheter med tillgång till barnombud	HSN	41	41	50	>41	
Andelen basenheter som aktivt tar hänsyn till barnkonventionen i sina beslut och processer och dokumenterar detta	HSN	-	-	-	-	Ingen bedömning
Andel vaccinerade barn vid 3 år mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR)	RS	98,2 % (2020)	98,2 %	97 %	97 %	
Andel kariesfria barn i ålder 3–6 år	RS	91,8 % (Totalt, 2020) 92,3 % (Kvinnor, 2020) 91,3 % (Män, 2020)	91,8 % (Totalt) 92,3 % (Kvinnor) 91,3 % (Män)	Värde saknas	89 %	Ingen bedömning
Andel hälsocentraler/sjukstugor som erbjuder HLT-samverkan för barn och unga i Västerbotten	RS	79 % (2019)	-	84 %	100 %	
Andel barn/unga med samtycke till HLT som får en samordnad individuell plan SIP	RS	35 %	-	48 %	50 %	
Utbildningsinsatser i barnkonventionen	RUN	Värde saknas	0 %	100 %	100 % av den regionala kulturverksamhetens medarbetare har genomgått en utbildning som rör barnkonventionen	
Anpassning av befintliga ungdomsbidrag och verksamhetsbidrag till barnkonventionen	RUN	Befintliga bidrag är inte anpassade till barnkonventionen	Befintliga bidrag är inte anpassade till barnkonventionen	En översyn av bidragens riktlinjer så att de harmoniserar med barnkonventionen har påbörjats men behöver kopplas samman med en större översyn.	Ungdomsbidrag och verksamhetsbidrag är anpassade utifrån ett barnrättsperspektiv	
Insatser för att ge barn och unga möjlighet till eget skapande av film	RUN	146 filmpedagogiska insatser	146 filmpedagogiska insatser	99 filmpedagogiska aktiviteter (2 423 barn och unga samt 96 vuxna)	73 filmpedagogiska aktiviteter (1 135 barn och unga samt 153 vuxna)	
Ökad kunskap hos folkbibliotekspersonal i metoden tjänstedesign, användardriven verksamhetsutveckling, med fokus på målgruppen barn och unga	RUN	Värde saknas	Värde saknas	100 %	100 % av folkbibliotekspersonalen som genomgår utbildningen har ökat sin kunskap i tjänstedesign	
Allmänna kurser (gymnasiebehörighet) på olika platser i regionen (antal enheter) med ökad digitalisering genom fjärrundervisning (Åsele) och distansundervisning (Storuman)	FHS	6	6	6	6	
Lärarassistentutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
I 80 % av ett slumpmässigt urval av inkommande ärenden där barn är patienter ska handläggningen ha påbörjats inom 1 arbetsdag	PN	-	-	96 %	80 %	

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Andel av befolkningen som uppger att de har ett högt eller mycket högt förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet (Vårdbarometern)	HSN	76	76	Inga värden för 2021 finns redovisade i Vårdbarometern ännu	>76	Ingen bedömning
Andel personer som uppger att de litat på andra människor	RS	79 % (Kvinnor, 2020) 76 % (Män, 2020)	79 % (Kvinnor, 2020) 76 % (Män, 2020)	79 % (Kvinnor)	82 %	
Andel personer som avstår från att gå ut ensam	RS	33 % (Kvinnor, 2020) 6 % (Män, 2020)	33 % (Kvinnor, 2020) 6 % (Män, 2020)	33 % (Kvinnor, 2020) 6 % (Män, 2020)	30 % (Kvinnor) 4 % (Män)	
Analys av regionala kulturinstitutioners närvaro i regionens kommuner	RUN	Planerad insats	33 % (Kvinnor, 2020)	77 % (Män)	33 % ¹	
Insatser för att utveckla filmproduktionen i regionen	RUN	29 filmproduktioner medfinansierades av Film i Västerbotten	29 filmproduktioner medfinansierades av Film i Västerbotten	39 filmproduktioner har medfinansierats av Film i Västerbotten	29 filmproduktioner har medfinansierats av Film i Västerbotten	
Antal hbtq-diplomerade folkbiblioteksverksamheter	RUN	0 hbtq-diplomerade folkbibliotek	0	0 %	100 % av folkbiblioteksverksamheterna är hbtq-diplomerade	
Insatser för att ge tillgång till konst och kultur i en sjukhusmiljö	RUN	Värde saknas	Värde saknas	99 aktiviteter, varav 12 har riktat sig till målgruppen barn och unga	200 programaktiviteter, varav 50 riktar sig till målgruppen barn och unga	
Andel av de svarande i Västerbotten (stads- och regiontrafik, resenärer och allmänheten) upplever att det känns tryggt att resa med Länstrafiken	RUN	72 % (2019)	70 % (nov 2020)	67 % (nov 2021)	70 %	
Byggnadsvårdsutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
Inredningsdesignutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
Trä- och smidesutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
Dreamhill music (antal)	FHS	1	1	1	1	
Digital musikproduktionsutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
Minst 80 % av tillfrågade anmälare ska ange att det är lätt att hitta information om patientnämnden och dess verksamhet.	PN	-	-	82 % 85 % ²	80 %	
Minst 95 % av tillfrågade anmälare ska ange att de känt sig bemötta med värdighet och respekt oavsett kön, etnicitet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet/uttryck eller funktionsnedsättning vid kontakt med politiker i patientnämnden eller personal vid patientnämndens förvaltning	PN			93 % 83 % ³		

¹ Data från Kollektivtrafikbarometerns databas² Resultaten avser två separata mätillfällen³ Resultaten avser två separata mätillfällen

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål-uppfyllelse
Beläggningsgrad sambulans Skellefteå/Lycksele	HSN	45 %	45 %	56 %	>45 %	
Andel källsorterat avfall	HSN	18 %	18 %	19 %	25 %	
Andel CO ₂ -utsläpp av medicinska gaser jämfört med total mängd	HSN		1 %	Ingen siffra finns redovisade för 2021		Ingen bedömning
Antal upphandlingar med styrda miljökrav	HSN	26 %	26 %	41 %	Öka	
Koldioxidutsläpp i ton	RS	42 834 (2020)	42 834	Värde saknas för 2021	46 629	Ingen bedömning
Andel källsorterat avfall	RS	18 % (2020)	18 %	19 %	25 %	
Andel prioriterade upphandlingar med styrda miljökrav	RS	26 % (2020)	26 %	41 %	40 %	
Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet utvecklas mot målet 25 % marknadsandel år 2025. Genomsnittlig ökning per år 1,3 enheter	RUN	17 % (2019)	12 % (nov 2020)	10 % (nov 2021)	1,3 % ökning	
Andel förnybart drivmedel i upphandlad kollektivtrafik utvecklas mot målet 75 % år 2025. Ökning per år 5 %	RUN	45 % (2019)	69,8 % (nov 2020)	74 % (nov 2021)	5 % ökning	
En antagen livsmedelsstrategi	RUN	Under utarbetande	Under utarbetande	Livsmedelsstrategin är antagen	Livsmedelsstrategi antagen	
RUN har ett koordinerat arbete för förverkligande av ambitionerna i länets skogsstrategi	RUN	Antagen regional skogsstrategi	Antagen regional skogsstrategi	Arbetet fortskrider med stor uppslutning av skogliga aktörer. Steg har tagits för ett mer samordnat arbete inom RUF, men det finns mer att göra för att stärka det samlade agerandet i skogliga frågor	Koordinerat arbete pågår	
Bioekonomins andel av den totala ekonomin	RUN	9,1 % (2017)	Ingen mätning	Ingen mätning. Ny statistik kommer under våren 2022. 2017 års värde är det senaste värdet som kan redovisas	Andel ökar	Ingen bedömning
Årligt territoriellt utsläpp av ton CO ₂ i Västerbotten, omräknat till koldioxidkvivalenter per kr BRP	RUN	13 kg CO ₂ per kr BRP (2018)	-	12 kg CO ₂ per kr BRP (2019)	Minskar	
Antal kilometer resande med egen bil till och från arbetet ⁴	RUN	521 720 km (2019 års nivå)	-	Värde saknas	Antal kilometer minskar	Ingen bedömning
Andel flygresor (av tåg- och flygresor)	RUN	72 % (2020)	72 %	79,3 %	Andel minskar	
Kostnadsandel för flygresor (av tåg- och flygresor)	RUN	94,6 % (2020)	79 %	96,3 %	Andel minskar	
Andelen närproducerad mat i kr inköpt av kommun och region	RUN	Värde saknas	79 %	Värde saknas	50 %	Ingen bedömning

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål-uppfyllelse
Antal av länets kommuner och region som har en dokumenterad policy om att ökad andel närproducerad mat i de offentliga köken	RUN	Värde saknas	-	Värde saknas	15 kommuner och region	Ingen bedömning
Fjälledarutbildning (antal)	FHS	0	0	1	1	
Preppersutbildning (antal)	FHS	1	1	1	1	
Kockskola med fokus på hållbarhet (antal)	FHS	1	1	1	1	

⁴Mäts via resvaneundersökning RUF av projekt HAR. Indikator avser att följa ökning av alternativa arbetsresor, innefattar bland annat samåkning, resor med cykel, gång.

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål-uppfyllelse
Andel som får besök/åtgärd inom vårdgarantin	HSN	78 % / 76 %	78 % / 65 %	76 % / 62 %	Öka	
Andel införda webbtjänster som syftar till ökad tillgänglighet för medborgarna	HSN	-	-	-	-	Ingen bedömning
Antal samordnade individuella vårdplaner	HSN	729	729	435	>729	
Antal inloggningar per invånare till 1177	HSN	7,9	7,9	13,3	8	
Andel nybesök med medicinsk bedömning inom tre dagar av antal nybesök	RS	70 % (2020)	70 %	72 %	95 %	
Andel besök i primärvård/antal besök i vården	RS	56 % (2020)	56 %	65 %	60 %	
Antal digitala vårdmöten	RS	9 048 (2020)	21 352	30 620	9 000	
Minst 80 % av tillfrågade anmälare ska ange att det är lätt att få kontakt med patientnämnden eller dess kansli	PN	-	-	79 %	80 %	

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål-uppfyllelse
Andel basenheter som uppfyller sina kvalitetsindikatorer	HSN	-	-	-	Indikatorn följs och utvecklas	Ingen bedömning
Andel kvinnor som har ett gynekologiskt cellprov registrerat inom ett tidsintervall som motsvarar screeningprogrammets, i procent. Avser cellprovtagning med analys för HPV och/eller cytologi.	RS	80 % (2019)	82 %	Värde saknas för 2021	81 %	Ingen bedömning
Andel utförda hälsoundersökningar (VHU) av antal 40-, 50- och 60-åringar.	RS	29 % (2020)	29 %	10,6 %	55 %	
Andel listade patienter med 3 eller fler planerade läkarbesök som träffat samma läkare vid >50 % av besöken	RS	73 % (2020)	73 %	73 %	76 %	
Andel patienter som anser att sitt aktuella behov av vård/behandling har blivit tillgodosett	RS	-	-	73,5 %	80 %	

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss						
Indikator	Nämnd	Ingångs- värde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål- uppfyllelse
Gott ledarskap	HSN	82 (2019)	-	79	Öka	●
Gott medarbetarskap	HSN	80 (2019)	-	78	Öka	●
God arbetsmiljö (Mätetal index samtliga HME-frågor)	HSN	79 (201)	-	77	Öka	●
Gott ledarskap (Mätetal index samtliga HME-frågor)	RS	82 % (2018)	-	81 %	83 %	●
Gott medarbetarskap (Mätetal index samtliga HME-frågor)	RS	80 % (2018)	-	78 %	81 %	●
God arbetsmiljö (Mätetal index samtliga HME-frågor)	RS	79 % (2018)	-	77 %	80 %	●
Chefer uppmuntrar till delaktighet	RUN	76	76	83	Öka	●
Chefer behandlar medarbetare med respekt	RUN	87	87	90	Öka	●
God återhämtning för medarbetare	RUN	66	66	63	Öka	●
Gott ledarskap (HME)	RUN	-	-	80	Öka	Ingen bedömning
Gott medarbetarskap (HME)	RUN	-	-	73	Öka	Ingen bedömning
God arbetsmiljö (HME)	RUN	-	-	75	Öka	Ingen bedömning
Kompetensutveckla samordnarna inom feedback (antal ledare)	FHS	0	0	12	12	●
Införa PULS-mätningar bland samtliga medarbetare (antal)	FHS	0	0	4	3	●
Utveckla pedagogiska träffar (antal)	FHS	1	1	8	8	●
Utbildning inom mental träning/personlig utveckling (antal medarbetare)	FHS	6	6	6	6	●
All personal inom förvaltningen ska utnyttja minst 20 friskvårdstimmar under året	PN	-	-	100 %	100 %	●

⁵Olika svarsskalor är använda 2020 jämfört med 2021, en omräkning har gjorts för jämförelse. Detta kan ha påverkat jämförelsen till viss del. Då värdet ökat med stor marginal, kan ändå bedömning göras om måluppfyllelse.

⁶Olika svarsskalor är använda 2020 jämfört med 2021, viss osäkerhet råder därför vid jämförelse.

Mål 8. Vi har en långsiktig hållbar ekonomi						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål	HSN	46,2 %	50,0 % (2021-08)	44,2 %	100 %	●
Andel basenheter med utfall balanse-rat mot budget	HSN	31,0 %	35,0 % (2021-08)	38,0 %	100 %	●
Effekt av åtgärder för omställning mot hållbar ekonomi	RS	496 % (2020)	496 %	283 %	80 %	●
Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål	RS	75 % (2020)	75 %	88 %	80 %	●
Andel basenheter med utfall balanse-rat mot budget	RS	84 % (2020)	84 %	89 %	80 %	●
Utfall mot lagd budget	RUN	Ingångsvärde = utfall 2020. Infogas	-23,3 mkr	+26,1 mkr	Positiv budgetavvikelse exklusive kollektivtrafikkostnader	●
Genomförda informationer inom enheterna	RUN	Månatliga avstämningar med chefer	-	Planerade informationer genomförda	Planerade informationer har genomförts (genomförs i slutet av månaden)	●
Skatteintäkter Region Västerbotten	RUN	6 687 mkr	-	6 997 mkr	Följa utvecklingen	Ingen bedömning
Demografisk försörjningskvot, länet	RUN	0,77 (2019)	-	0,78 (avser 2020)	Följa utvecklingen	Ingen bedömning
Nettoinflyttning	RUN	+1 204 personer (2019)	-	+1 053 personer (nov 2021)	Nettoinflyttningen är positiv	●
Arbetslöshet, andel av arbetskraften 15–74 år som är arbetslösa	RUN	6,9 % (201)	-	6,6 % (2020)	Minska	●
Sysselsättningsgrad	RUN	64,9 % (2019)	-	66,4 % (2020)	Öka	●
BRP per capita, BRP per sysselsatt	RUN	BRP per capita 426 627 (2019) BRP per sysselsatt 893 000 (2019)	-	BRP per capita 428 329 (2020) BRP per sysselsatt 895 000 (2020)	Öka	●
Antal nystartade företag per 1000 invånare	RUN	8,6 företag/1 000 invånare (2019 års nivå)	-	8,9 företag/1 000 invånare (2020)	Process framtagen	●
Ny process framtagen	RUN	Planerad insats	-	Ny process är framtagen	Process framtagen	●
Erbjuda utbildningsplatser motsvarande folkbildningsanslaget	FHS	11 939	11 939	11 605	11 605	●
Översyn av lokalbehov med anledning av digitalisering vid samtliga enheter (antal)	FHS	0	0	1	1	●
Nämndens verksamhet ska bedrivas effektivt inom givna ramar	PN	-	708 tkr	976 tkr	0 tkr	●
Patientnämndens kostnadsutveckling i jämförelse med 2020 ska under året understiga 4 %	PN	-	0,16 %	-7,39 %	4 %	●

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Antal innovationskliniker	HSN	2	2	2	2	●
Nöjda studenter (studentenkäten)	HSN	97 %	97 %	98 %	Öka	●
Andel BE i PV med utbildade handledare	HSN	-	-	-	-	
Andel deltagare på RUN:s mötesplatser som förflyttat sig uppåt i Engagemangstrappan ⁸ oberoende var i trappan man startar	RUN	Nytt mätinstrument. Mätning genomförs för första gången under 2021	Saknas	Tillsammans för det hållbara samhället 47 %, Mötesplats Lycksele 52 %, Digitala Västerbotten 72 %	65 %	●
Antalet unika aktörer och sammanlagd beläggning på North Sweden Stockholm Office	RUN	34 unika aktörer, 860 inbokade timmar	34 unika aktörer, 860 inbokade timmar	26 unika aktörer, 682,5 inbokade timmar	2020 års nivå bibehålls	●
Mötesfrekvens – närvaro vid möten i kommunchefsberedning och primärkommunala beredningen	RUN	Värde saknas	-	KCB – genomsnittlig närvaro vid årets sju möten uppgår till 78 %. PKB – genomsnittlig närvaro vid fem sammanträden under året är 83 %	100 % (sjukfrånvaro ej inräknat)	●
Fördelning mellan beslut om rekommendation och informationsärenden vid primärkommunala beredningen	RUN	Värde saknas	-	50/50 50/50 65/35 47/53 47/53	50/50	●
Åtgärder efter halvtidsutvärdering 2020 av samverkan med länets kommuner	RUN	Infogas under hösten	-	100 %, med förbehåll att de lärande utvärderingar som genomförts under hösten ersatt åtgärden Årlig uppföljning av respektive grupps arbete	80 % genomförandegrad av beslutade åtgärder	●
Alpin tränarutbildning i Tärnaby i samverkan med svenska skidförbundet (antal utbildningar)	FHS	1	1	1	1	●
Temaår inkludering, arbete med ny handlingsplan (antal planer)	FHS	0	0	1	1	●

⁷ Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0–19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20–64 år. Ju högre tal detta mått visar (kvot) desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20–64 år. Källa: SCB

⁸ Engagemangstrappan: Enkät som skickas ut till alla deltagare och anmälda innan varje event samt efter genomfört event. Engagemangstrappan mäter om eventet har bidragit till information, nyfikenhet, kunskap, intresse, engagemang eller ägarskap.

⁹ Åtgärdslista beslutas efter halvtidsutvärderingen, utgör ingångsvärde.

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Antal disputerade medarbetare	HSN	615	615	618	Öka	●
Antal kliniska studier	HSN	915	915	876	Öka	●
Antal digitala vårdmöten	HSN	9 066	9 066	24 600	Öka	●
Antal inloggningar per invånare 1177 och år	RS	8 (2020)	8	13,27	8	●
Antal interna och externa digitala möten (via Skype/Teams)	RS	42 977 (2019)	-	244 311	70 000	●
Antal mottagningar med av- eller ombokningar via webbtidbok	RS	73 (2020)	73	81	80	●
Genomförandegrad av programplan för FVIS	RS	90 % (2020)	90 %	70 %	100 %	●
En ny regional innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3) i Västerbotten	RUN	Nuvarande strategi "Regional innovationsstrategi för Västerbotten 2014–2020 (RIS3)" upphör att gälla och måste ersättas	Nuvarande strategi "Regional innovationsstrategi för Västerbotten 2014–2020 (RIS3)" upphör att gälla och måste ersättas	2 dec 2021 beslutade nämnden om en remissversion enligt justerad tidplan. I maj 2022 tar nämnden ställning till slutligt förslag	Antagen RIS3	●
Mät- och analysmodell för innovationsekosystemets utveckling i Västerbotten	RUN	Mät- och analysmodell för innovationsekosystemets utveckling saknas	Mät- och analysmodell saknas	Framtagande är påbörjat genom att en analys har genomförts, under första halvåret 2022 tas ett förslag till mätmodell fram	Framtagande påbörjat	●
Struktur och organisation för regional innovationsledning	RUN	Struktur och organisation för en proaktiv regional innovationsledning som orkestrerar aktörerna i Västerbottens innovationsekosystem saknas	Formaliserad struktur och organisation för att samla aktörerna i Västerbottens innovationsekosystem saknas	Arbetet fortskrider. Ett regionalt innovationsnätverk har startats upp, en första nätverksträff genomförs i början av januari 2022	Framtagande och införande påbörjat	●
Ökad kompetens kring hur man tillvaratar digitaliseringsens möjligheter	RUN	Höja kompetensen för att kunna följa med och vara anställningsbar i sin egen organisation	-	1 043 personer har ökat sin kompetens	600 personer har ökat sin kompetens	●
Ökad kompetens kring hur organisationer tillvaratar digitaliseringsens möjligheter	RUN	Organisationer inom såväl näringsliv som offentlig sektor behöver höja sin kompetens om hur digitala investeringar kopplas till verksamhets- och affärsmodeller och ett omställningsarbete som säkerställer att nyttan tas till vara	-	45 olika organisationer från såväl näringsliv som offentlig sektor har ökat sin kompetens genom projekten Reginera, RegAI och Arkinera, Vägledande principer samt Smart industri Västerbotten. I de 4 förnämnda deltar alla 15 kommuner	30 organisationer har ökat sin kompetens	●

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering						
Ny Regional digital agenda för Västerbotten	RUN	Beslut om att revidera Västerbottens Regionala digitala agenda	-	Arbetet fortskrider, men på grund av bland annat pandemi har tidplanen ändrats och skjutits fram. Antagande av Regional digital agenda planeras under hösten 2022	Antagen ny regional digital agenda.	●
Deltagande i regiongemensamma nätverk eller regionala digitaliseringsprojekt	RUN	Delaktig i Ineras arbete riktat till kommunerna	-	1 043 personer har ökat sin kompetens	600 personer har ökat sin kompetens när det gäller att förstå digitalisering, utvecklas och skapa förändring inom sin organisation tillsammans med Inera och projektet RegInera, Arkinera och Vägledande principer	●
Antal kommuner har ökat sin digitala kompetens hos personal inom administrationen	RUN	Gemensamma samverkansprojekt där alla kommuner i Västerbotten deltar	-	Alla 15 kommuner har deltagit i utbildningsinsatser	Alla 15 kommuner har aktivt deltagit i utbildningsinsatser	●
Antal gemensamma e-tjänster som produceras inom den regionala e-tjänstesamverkan	RUN	90 e-tjänster	90 e-tjänster	Under året har 39 e-tjänster tagits fram. Av dessa kan 20 kategoriseras som kvalificerade e-tjänster och 19 som enklare e-tjänster	20 nya e-tjänster	●
Samverkansprojekt genomförs med investeringsstöd från Tillväxtverket och kommunerna som ger minst 200 nya anslutningar (hushåll och företag)	RUN	Gemensamt projekt med finansiering via Tillväxtverket för att bygga ortssammanbindande nät	Värde saknas	9 sträckor (60 %), 50 företag har anslutits under året. På grund av förseningar vid samförläggning och tillstånd av bland annat Trafikverket är vissa sträckor förse-nade men kommer att byggas under 2022	12 kommuner har inom samverkansprojektet byggt minst 15 sträckor som gett 200 nya anslutningar	●
Ny telefoniupphandling genomförs som ger ökad mobil täckning om minst 20 %	RUN	Saknas	Saknas	Ny telefoniupphandling är genomförd	Genomförd	●
Processarbeten inom innovationsloopen (antal)	FHS	2	2	0	2	●
Utveckla digitala temadagar för samtliga deltagare (antal)	FHS	2	2	4	4	●
Införa rutin för introduktion av och praktisk träning med digitala verktyg vid skolstart för deltagare utan erfarenhet (antal)	FHS	0	0	1	1	●
Arbeta fram riktlinje för utbyggnad av den digitala infrastrukturen som optimerar tillgänglighet och delaktighet (antal)	FHS	0	0	1	1	●

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till						
Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Mål-uppfyllelse
Nettoinflyttning	RS	1 086 (Totalt, 2020) 609 (Kvinnor, 2020) 407 (Män, 2020)	-	1 062 (Totalt) 466 (Kvinnor) 596 (Män)	1 205	●
Andel av föräldrapenningdagar som tas ut av män	RS	33,2 %	33,2 %	33 %	33,4 %	●
Antal gästnätter	RUN	1 886 742 (per okt 2019)	1 243 038 (per okt 2020)	1 446 106 (per okt 2021)	Minst 50 % av 2019-års nivå	●
Samverkansaktiviteter och/eller kompetensträffar	RUN	Planerade samverkansaktiviteter och/eller kompetensträffar	12 genomförda samverkansaktiviteter och/eller kompetensträffar	50	12 genomförda samverkansaktiviteter och/eller kompetensträffar	●
Deltagarna på aktiviteter ska efter genomförd aktivitet vara nöjda, genomsnitt 4 i betyg på skala 1–6.	RUN	Ingångsvärde mäts från 2021	-	5,3	Genomsnitt 4	●
Könsfördelning per bransch	RUN	Tillverkningsindustri: män 11 892, kvinnor 2 769 Utbildning: män 4 890, kvinnor 11 655 Vård och omsorg: män 6 317, kvinnor 20 167, (2018 års nivå)	-	Värde saknas: Statistik väntas inkomma under våren 2022	Oförändrad eller jämnare könsfördelning i branscherna	Ingen bedömning
Antal utrikesfödda på arbetsmarknaden	RUN	1 511 ¹⁰	19,3 %	14,7 %	Ett ökat antal utrikesfödda på arbetsmarknaden 2021 jämfört med 2020	●
Andel deltagare som deltar i arbetsmarknadsprojekt som Region Västerbotten bedriver i inlandet som kommer i arbete	RUN	Projektet SIKT, 50 % i arbete (2020) ¹²	50 %	25 % per nov 2021	30 % i arbete, därav hälften ska vara kvinnor	●
Upparbetad budget (ackumulerat) samt i relation till andel tillgängliga medel utifrån Länstransportplanen ¹³	RUN	78,8 mkr, ackumulerat: 119,3 mkr, 12,5 % av hela planen 2019	78,8 mkr, ackumulerat: 119,3 mkr, 12,5 % av hela planen 2019	165,6 mkr ackumulerat 165,6 mkr, 17,3 % av hela planen 2020	163,25 mkr, 17,06 % av hela planen 2020 ¹⁴	●
Utbud av ledsagning i kollektivtrafiken	RUN	Ledsagning i kollektivtrafiken med koppling till buss finns i två kommuner, på fyra platser: Skellefteå busstation, Nus/Umeå Östra, Umeå busstation och Vasaplan	Ledsagning i kollektivtrafiken med koppling till buss finns i två kommuner, på fyra platser: Skellefteå busstation, Nus/Umeå Östra, Umeå busstation och Vasaplan	Plan för hur ledsagning byggs ut har beslutats i handlingsplan Samåköll som antogs våren 2021. Arbete för ledsagning har påbörjats i Lycksele i slutet av 2021, men ej infört i Lycksele eller på någon annan ny plats under året	Infört på minst en ny plats i Västerbotten och plan för hur ledsagning byggs ut ska finnas dokumenterat i handlingsplan ¹⁵	●

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

RUN:s arbete för anpassning av bytestpunkter för personer med funktionsnedsättning	RUN	Hållplatshandbok för regionen är under arbete	-	Det finns ett förslag till miniminivå för anpassning av bytestpunkter för personer med funktionsnedsättning framtaget, som i slutet av året behandlades i Länsstrafikens lednings-grupp. Slutversion beslutas av Länsstrafiken	En miniminivå för anpassning av bytestpunkter för personer med funktionsnedsättning finns framtagen ¹⁶	●
Antal utbildningsenheter med god spridning i regionen	FHS		-	7	7	●

¹⁰ Till följd av anpassning till EU-direktiv har SCB genomfört förändringar av Arbetskraftsundersökningarna. Ingen regional statistik om antal utrikesfödda på arbetsmarknaden finns att tillgå vid denna tidpunkt.

Uppföljning per år 2021 sker genom uppgift om förändring av uppgift om arbetslöshet bland utrikesfödda.

Ingångsvärde per aug 2020 för denna uppgift är 19,3 procent.

¹¹ För att nå målvärde om ökat antal utrikesfödda på arbetsmarknaden 2021 jämfört med 2020 eftersträvas därmed uppgift om minskad arbetslöshet bland utrikesfödda.

¹² Har ersatts med projektet SIKT 2.

¹³ Länstransportplanen är 12-årig och de totalt avsatta medlen för hela perioden uppgår till 957 miljoner kronor.

¹⁴ Trafikverkets redovisning sker med ett års eftersläpning.

¹⁵ Ledsagning i kollektivtrafiken ska år 2030 finnas vid minst en bytestpunkt i varje kommun i Västerbotten

¹⁶ År 2030 ska det i Västerbotten finnas minst 30 bytestpunkter som är anpassade för personer med funktionsnedsättning, minst enligt en miniminivå i hållplatshandbok eller motsvarande.

Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

Indikator	Nämnd	Ingångsvärde	Utfall 2020-	Utfall 2021	Målvärde 2021	Måluppfyllelse
Uppskattad matchning enligt SCB:s matchningsindikatorer på regional nivå (gymnasiet)	RUN	Tillverkningsindustri: Industriutbildning på gymnasienivå, ingångsvärde 45 % av de förvärvsarbetande Vård och omsorg på gymnasienivå, ingångsvärde 65 % av de förvärvsarbetande (gymnasieutbildning) Utbildning (matchning av grundskolelärare) ingångsvärde 82 % av de förvärvsarbetande (gymnasieutbildning)	-	Saknas	Bibehållna matchningsvärden jämfört med 2020	Ingen bedömning
Gymnasieplatser inriktade mot yrkesutbildning	RUN	50 % ¹⁷	36 %	37 %	Minst 50 %	●
Deltagare från antal kommuner i yrkesvux-kurser som genomförs med fjärr/distansteknik	RUN	10 kommuner	10 kommuner	15 kommuner	Minst 10 kommuner	●
Antal sökta platser hos YH-myndigheten	RUN	2 496 platser	2 496 platser	5 368 platser	2 500 platser	●
Driva, utveckla och genomföra samverkansplattformar för erfarenhetsutbyte inom utbildning och näringsliv	RUN	5 samverkansplattformar	5 samverkansplattformar	5 samverkansplattformar – viss justering till följd av pandemi för genomförande av en av fem plattformar, se ovan. Andra insatser inom samverkansplattformen har dock kunnat genomföras	5 samverkansplattformar	●

Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag						
Antal lärande- och erfarenhetsträffar inom internationalisering genomförs med kommuner och nationella myndigheter	RUN	2 tillfällen	-	18 tillfällen	2 tillfällen	
Gemensamma rådgivningserbjudanden till företag inom Regional exportsamverkan	RUN	Under utformning	-	Regional exportsamverkan har haft 4 möten på strategisk nivå under 2021 RES-aktörerna har stöttat minst 7 företag för att öka exporten. Orsaken till att målet inte uppnåtts till fullo hänvisas till pandemin. Verksamhetsplanering ytterligare tillfällen är inplanerade under kvartal 1 2022	Erbjudande finns	
Antal regionala affärserbjudanden för Västerbottens globala affärer	RUN	3	-	7 kommundialoger har hållits, och underlag till affärserbjudanden har tagits fram. De formella affärserbjudandena kommer att presenteras första kvartalet 2022 till följd av en justerad tidplan	3 st	
Etablera och vidareutveckla forum för digitala branschdialoger	RUN	4 branschdialoger	4 branschdialoger	10 branschdialoger	4 branschdialoger	
Etablera och vidareutveckla forum för digitala dialoger med näringslivsenheterna	RUN	4 dialogtillfällen per år	-	5 dialogtillfällen	4 dialogtillfällen per år	
Projektmedel (anslag 1:1) som har beviljats 2021 fördelas på RUS samtliga elstrategier/målområden (regionalt mervärde)	RUN	Regional utvecklingsstrategi, RUS, fastställdes i november 2021	-	Projektmedel har fördelats på samtliga av RUS 6 prioriteringar, och till 15 av 20 delprioriteringar	Fördelat på samtliga delstrategier/målområden	
Andel företag drivna av kvinnor som tar del av företagsstöd	RUN	Män 138 bifall, 66 331 772 kr, 58 % av bifallen, 73 % av beloppet Kvinnor 61 bifall, 13 041 754 kr, 26 % av bifallen, 14 % av beloppet Båda 40 bifall, 11 887 695 kr, 17 % av bifallen, 13 % av beloppet	Män 58 % av bifallen, 73 % av beloppet Kvinnor 26 % av bifallen, 14 % av beloppet Båda 17 % av bifallen, 13 % av beloppet (2019 års utfall) ¹⁸	Män 60 % av bifallen, 74 % av beloppet, Kvinnor 29 % av bifallen, 18 % av beloppet, Båda 6 % av bifallen, 4 % av beloppet	Andel ökar	
Andel av företagsstöden som fördelas till investeringsområde A ¹⁹	RUN	Investeringsområde A: 59 644 045 kr, 64 % av totalt beviljat belopp Investeringsområde B: 33 403 901 kr, 36 % av totalt beviljat belopp. 2019 års nivå	-	Investeringsområde A: 51 176 022 kronor, 69 % av totalt beviljat belopp Investeringsområde B: 22 487 427 kronor, 31 % av totalt beviljat belopp	Minst 60 %	

¹⁷Andelen antagna 9:or folkbokförda i länets kommuner

¹⁸5 procent av beviljade totalbeloppet är beviljat kommuner genom hemsändningsbidrag. Dessa lämnas räknas nu bort från totalen

¹⁹Investeringsområde A = Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindeln och Åsele kommun.

Bilaga 5: Intern kontroll

Inledning

I enlighet med Region Västerbottens reglemente för intern kontroll ska regionstyrelsen i samband med årsredovisningen ta fram en tillsynsrapport för den samlade interna kontrollen. I rapporten görs en bedömning av den interna kontrollen som helhet med utgångspunkt i nämndernas tillsynsrapporter.

Nämndernas bedömning av sin interna kontroll

I enlighet med Region Västerbottens reglemente för intern kontroll ska varje nämnd i samband med årsrapporten ta fram en tillsynsrapport för intern kontroll. För varje kontrolltest som har beslutats i tillsynsplanen har nämnderna redovisat det genomförda kontrolltestet, resultatet av testet, bedömning av resultatet samt planerade eller genomförda åtgärder. I samband med nämndens årsrapport görs även en årlig utvärdering och bedömning av nämndens interna kontroll. Bedömningen görs utifrån följande kriterier.

Sammanfattning

Utvärderingen och bedömningen av Region Västerbottens arbete med intern kontroll bygger på nämndernas rapporter och har genomförts tillsammans med representanter från respektive förvaltning som leder arbetet med intern kontroll. Nedan är en samlad bedömning av iakttagelser utifrån de bedömningsområden som finns i regionstyrelsens tillämpningsanvisningar för intern kontroll.

Tillsynsplanen innehåller ändamålsenliga kontrollmoment och bygger på en riskanalys som identifierat de mest väsentliga riskerna

En förändring som har genomförts under 2021 är att koppla arbetet med att identifiera och analysera risker närmare till organisationens och förvaltningarnas processer. Arbetet har gått i lite olika takt men där det har genomförts är upplevelsen att det har gjort det lättare att precisera vilka risker som behöver hanteras inom ramen för arbetet med

Moment	God intern kontroll	Acceptabel intern kontroll	Bristande intern kontroll
Tillsynsplanen innehåller ändamålsenliga kontrollmoment och bygger på en riskanalys som identifierat de mest väsentliga riskerna	Stämmer helt	Stämmer till största del	Stämmer inte
Resultatet av granskningarna visar att rutiner är ändamålsenliga, kända och efterlevs och att inga brister noterats	Stämmer helt	Stämmer till största del	Stämmer inte
Tillräckliga åtgärder har vidtagits vid behov och resultatet av dessa återrapporterats	Stämmer helt	Stämmer till största del	Stämmer inte

I sina tillsynsrapporter för intern kontroll har nämnderna gjort följande helhetsbedömningar av sin interna kontroll i samband med årsrapporteringen. Mer utförliga resonemang och rapportering av enskilda kontroller finns i respektive nämnds rapport.

Nämnd	Nämndens bedömning
Regionstyrelsen	 Acceptabel intern kontroll
Hälso- och sjukvårdsnämnden	 Acceptabel intern kontroll
Regionala utvecklingsnämnden	 Acceptabel intern kontroll
Folkhögskolestyrelsen	 God intern kontroll
Patientnämnden	 God intern kontroll

intern kontroll och vilka risker som kräver annan hantering. Att säkerställa att rätt risker hanteras inom intern kontroll är fortsatt ett utvecklingsområde.

En viktig del i ett fungerande arbete med intern kontroll är att tydliggöra och särskilja vad som är det underliggande kontrollsystemet som finns på plats i det dagliga arbetet och vad som är kontrolltester som genomförs för att säkerställa att systemet fungerar som tänkt. Det arbetet påbörjades på allvar under 2021 och har därför inte varit direkt synligt i nämndernas tillsynsplaner för 2021. Som en konsekvens av det så visar det sig ibland vid uppföljningen att den röda tråden mellan risk, kontrollaktivitet och kontrolltest har brister.

Resultatet av granskningarna visar att rutiner är ändamålsenliga, kända och efterlevs samt att inga brister noterats

Vid uppföljningen av de kontroller som var planerade för 2021 så är resultatet en blandning mellan vissa brister och inga brister. Resultatet visar vissa brister innefattar uppföljning av kontrolltest som visar att rutinen inte helt fungerar som den

ska men också, i vissa fall, brister i utförandet av testet. Ett utvecklingsområde, som är delvis påbörjat, är att i samband med varje kontrolltest göra en tydligare bedömning av om det finns allvarliga brister, vissa brister eller inga brister i kontrollaktiviteten eller tillhörande rutiner.

Tillräckliga åtgärder har vidtagits vid behov och resultatet av dessa återrapporterats

Som regel är upplevelsen att i de fall det finns brister i uppföljningen av olika kontrolltest så tas också förslag på åtgärder fram för att rätta till bristerna. Däremot saknas ofta en tydlig uppföljning kring om åtgärderna är genomförda och om de fått den avsedda effekten, vilket gör att det är svårt att säga om de ursprungliga åtgärderna var tillräckliga för att hantera problemet.

Den sammantagna bedömningen är att Region Västerbotten har en acceptabel nivå av intern kontroll. Det finns brister inom flera områden men bristerna är som regel inte allvarliga brister. Det finns ett fortsatt behov av att utveckla det samlade arbetet med intern kontroll.

